Lib cardinal[illegible] u[illegible] [illegible]um

Chirurgia [illegible] [illegible]

[illegible]

debent poni in sinu feras
sanguis dismaticos et co
e fistulosam eq°
ethimesis ca ȝ ⁊ sic
in iij g° · valet cont
scrofularum q̄ fit ex
humiditate nam si est ex si
ccitate ob est sanus p̄ pp
endi ex conpositione in̄ hoc
si sit pinguis aut macilentus
debet pulverizare debet pul
verizare ethimesia cum hbs
que d' bisera ⁊ cum nuce
musca · ans ⁊ · conficiant pu
lvis cum melle vel siropo
simplex ⁊ d. in modum elect
i mane ⁊ sero cum vino de
coc anthe post tm̄ mg̃ si ba
lneat in aqua i q' coquit anthe
folia lauri vel somite iunius
quoti sa' · valet ī anthe cocta
ī oleo olive vel nuc · ad mist
pessarum ex eo fiat vel cathe
decocto pessarizet · Cont the
nesmo ex fle recipit paciens
fumi coloforme p̄ anu posite su
p carbones · deīn calefacit ac
the sup bessam ⁊ calefca po
nat sup lapidem molarem et
desup sedeat i fumo · Cont gl
andulas que nascuntur iuxta
anum fiat p'o iuxta cal · sed si

acci postea sup ponat pul
anthe ⁊ manibus · Cont em
neam ⁊ cephal dict alia' opia
cum vino de coctionis anthe
sic

acetum fri ȝ ⁊ sic m
g° acetum ī sba subt
ȝ penetrīm ancestrum
consistīm in virtute acetum p̄
h° m' ponat vinū bonū ī ca
ita q tm̄ sit semiplenū ⁊ de
optum ⁊ ita p̄t sic acetum
si acet fac voluis calidum vel
picis in pone ī vino ad sole
p y dies vel iij · pbare h° m
ebes acetum pone sup tera
vel sup ferū ferm si bulliat bo
zi nō · n̄ ȝ bonū · Cont uoterum
⁊ ferrum vitris bulliens in
aceto vest gallae lana vel spo
gia ibi in tincta ponat sup se
si sic vocō zi aut sit ferrum
p vnes ⁊ ublicum valet sup
acetos · Cont tocuam dupl
q stomacum ⁊ ad co stomacum
sic sals ⁊ omes acutas si g
ane cū colla · zi mnp' acetos d
dat maciem ⁊ h° m' fit ex m
debet vesslim ī aceto ⁊ coqt d
ad hnt cerie ⁊ simes fac
mag aure' coqt ne ī corpond
palm ī vemic · zi v' acetos' ue

Incipit cirurgia magistri rogerii prout opus consecutum fuerit

POST MUNDI FABRICAM EIUSQUE DECOREM

de terrestri substantia deus hominem formare atque spiraculo vite quod
velud de celesti voluit inspirare ut de terrena fragilique materia
ponderis et gravitatis immemor de celesti vero sive de sublimi pura
gloriosaque substantia conditorem similem celestibus et gratiam coequalem
cognosceret ita ut de uno terrenis preesset de altero vero divinis
cultibus rationabiliter subderetur. Hunc quidem deus forma sapientia ditavit.
Sic tamen desertum liberi arbitrii prerogativa gloriose decoravit et quid ei faci
endum vel non faciendum foret diligentissime predicavit. Do
minici ergo precepti violator existens per partium varietatem
diversa sibi supplicia comminavit ut de scientia rectissime ad ig
norantiam de regno ad exilium de luce ad tenebras de deliciis
ad miserias de summo gaudio ad tristiciarum mutetur ut pluribus con
trariis accidentibus iustissime subderetur. Summus vero medicus
celestis patris Christus ... terrestrem a ... curaret
nobis dereliquit. Huius autem curae theorica docere est ...
... Ut sic in humano corpore varia accidunt interius et exterius
ad singula sua beneficia dare consuevit ... accidentibus ...
... obviat periculis ... nomen imposuit ...
[illegible] sapientum [illegible] dig
na ... ut ... [illegible]
decrevimus ut ... [illegible]
nos sempiternam laudem ... [illegible] Hoc
opus in .iiii. particulas distinximus [illegible]
etate ... [illegible] magna
... hunc opus laudabilem ... [illegible] Rogerius
... diligens operator ... [illegible] acc
... providit in ea ... [illegible] recte
vocabulum. Curas [illegible]
singula ... [illegible]
bendo. Quia ... [illegible] de singulis lesioni
... libri. Capitula. ... eius de

De ... fractura carnium cum amplo vulnere ut ...
De carne superflua ... duram materiam excrescente.
De superfluitate carnis nate super iuncturam ...

Stupe carpinate minuti incise ... carne superflua

Loquitur ... maior ... carnibus tolla ... minui ...

¶ Contra palisinem et epilepsiam. R. castorei ʒ ii. pulverizati ʒ i. tere et fac electuarium.

¶ Unguentum ad palisim. R. vulpem et excoria et amputa extremitates pedum et rostri et tere et radatur in minutissimas particulas et coquatur in olla cum x libris olei ita quod superhabundet oleum vel coquatur in vino si oleum haberi non potest. Deinde cum bene coctum fuerit coletur per [illegible] et postea addatur sepi [illegible] libra [illegible] et [illegible] cere [illegible] et castorei iiii partes si haberi potest et postea simul hec omnia optime coquantur et postea ea unguentum ponatur in pyxide [illegible] [illegible]. ¶ Item ad palisim secundum Iohannem. R. aristologia longa et pip. pulverizata. Sed primo minue sanguinem sub lingua et [illegible] [illegible] utere istum pulverem.

Capitulum. Vulnerari diversis modis contingit. Vulneratur autem aliquando cum fractura cranei. quedam sunt fracta. fractura vero cum vulnere quandoque est magna et manifesta. quandoque est parva. Sed cum magna quandoque parva. alia est cum magno et largo vulnere. alia cum stricto et parvo. Quandoque fractura cranei fit cum lesione panniculorum cerebri. sed tunc semper est dubitandum. Aliquando est dura mater. aliquando pia mater leditur. Cum vero dura mater leditur per hec signa cognoscitur. patientia est dolor est in capite. rubor in facie. oculorum incensio. alienatio. lingue nigredo. Certum pie matris lesio per hec signa cognoscitur. scilicet defectus virtutis. ablatione vocis. postule vero solent in facie supvenire sanguis et sanies ab auribus et naribus fluere et constipatio ventris. et quod deterius est rigor vel quartana in die sole patienti contingere. et hoc est certum signum mortis. et omnibus signis suis plibus de predictis supvenientibus ad plus usque ad centum dies mors expectatur. Cum igitur de fractura cranei dicti sunt. sequitur qualiter fracture cranei si ei subvenire possumus pro ordine prosequimur.

Cum fractura cranei magna et manifesta et amplo *de manifesta* et largo vulnere fuit. tunc si fiat ense vel aliquo tali. et quod os vel aliquid aliud a *fractura cranei* extrahi debeat. ne sanguis multus fiat. vel ad impediat os vel aliqua amoveri debeat illico abstrahatur et subtilissimus pannus de lino inter craneum et duram matrem velud ex obliquo cum penna caute intromittatur. In ore vero fracture cranei pannus de lineo vel de serico. qui longe meliore et per extremitates panni undique subeneos sunt. prvide immittantur ne putredo apertionibus fluens ad duram matrem decurat et cerebro maiorem lesionem inferat. Despongia vero marina diligenter lota et exsiccata id est consuetudine sed et putredine ab apertionibus vinata velud bibula teceptur. Vulnus autem apertum extra totum pannis lineis undique in albumine ovi infusis et pannis quantum expressis diligentissime repleatur et plumaceolus desuper ponatur. et pro varietate pannis capiti caute ligetur bis in hieme et in estate mutetur. Adiacendo patiens super locum dolentem locetur et autem ea usque ad plenam cranei restaurationem et insistendum.

Si vero ante cranei reparatione caro superflua excreverit super duram matrem spongia marina bene lota et exsiccata ponatur. que caro superflua corrodatur. Certum si post reparatione est caro insistens et ipsum reparari obest pulverem ermodactilorum suppone consuetudinem vulnus autem quamdiu sit et panno solo recipia usque ad finem sicut causa pro vulnus consolidatione apostolicum cirurgicum supponimus. Recipe picis navalis libras. picis grece et i. galbani. serapini. Armoniaci ac opoponacis ana unciam semis. et in estate in hieme ii. aceti libras. fit autem sic. Acetum in stagnato et gummis quod non debent terri. ponatur scilicet galbanum armoniacum. serapinum. opoponacum cera pix navalis et ipsum ponantur et

Pro calcedine - cum undique

Bibula. i. spunz

pecis lineis. i. prochtev tuech.

plumaceolus. i. pelster.

Duo partes homodiem ... flo ... ris

Recipe apostolicum cirurgicum.

Rubor in facie. per humorem ... sanguinem ... causa ... dolorem ... per ... signa ... Aliud signum fractura ... si supponatur ... ponatur ... remanet ...

De fractura cranei

Nota quod in die crescit ... fiat ... dolor ... pannus ...

Si vulnus sit in dolore ...

Si ...

Vt ...

De dura matre si superflua caro excreverit.

V ...

De superfluitate carnis nate supra reparationem cranei

A ...

Item ...

Vnguentum ad spasmum pretiosum. Recipe. ossa animalium sicca in magna quantitate ... decoquantur. et post multa decoctione dimitte infrigidari. et quod supernatat collige. et cum ipso inunge. probatum est. Item ad palisin. Impar numerus cancrorum vivorum bene contundantur in mortario et sucus exprimatur. unde aurem et membrorum palisim quod cum eo inungatur maxime post balneum. Item aqua de ... extracti per alembicum de viridi ligno fraxino inter duas ollas et cetera. Item medulla asini ... vivis sufficiat ad omnes guttas si pungatur. Item ad palisim. Radix anthere romane cocta cum arvina vel glicerium valet ad palisim loco superposita.

Apostolicon nimis aecobin. ideo apponitur pro pulius ossium gallinar. 7 testa ovorum ad consolidationem cicatricis. & fiat ordei cum albu[m]ie ovi. liquefiat terebintina 7 distemperetur cum farina ordei & frumenti.

liquefiant. 7 cum liquefacta fuerit pars de ipo in aq[ua] frigida mittat[ur] 7 si se tenuit 7 colorem mutavit pix greca insuper dicta q[uod] pulverizata et mastice 7 olibano ana ℥.5. pulverizati 7 p[ro]iciat[ur] istrannato mittantur 7 cum spatula ferrea agitando bn insimul omnia incorporentur. Et a de sub albido colore q[uod] ceterum devenerit. signum h[abe]s p[er]fecte decoctionis. stannatum [il]lum removeas 7 ℥.5. terebintine adiungas. 7 c[um] p[er]dictis diligenter incorpora. h[oc] facto omnia diligenter p[er] pla[n]u[m] super aquam cola. 7 manibus unctis oleo laurino. post a liquore malaxa iuxta ignem. ipo de aq[ua] extracto ut aq[ua] inde exeat 7 in magdalionem formari valeat. Valet apostolicon cirurgie ad splenem. 7 post hos consolidatum valet ad coequationem ossis. vulneris. valet et ad dolorem pectoris ex fractura q[ue] fit ex percussione casu. vel p[er]cussione.

De fractura cranei magna cum parvo vulnere

Si fractura cranei magna est. vulnus autem in superficie strictum. i[d est] s[i] q[uod] de fractura cranei plene certificari non possis. digitus in vulnere est mittendus. 7 digito diligenter est temptandum. quia nullo modo est fractura melius cognoscitur quam tactu digiti. postquam a q[uod] fracture cranei cognoveris vulnus strictum in modum crucis est rasorio incidas. 7 cum erugine cutem illam a cranio separa. 7 si multus sanguis vel ad impediat os. vel a quod est abstrahendum est pici cariolis illico extrahas. quia similiter sanguis supervenerit. vel a impedi at. quiescere id cessaverit. licet tuo beneficio difficias. removendo fra[cturam] si potes competenter removeas. pannum inter duram matrem 7 c[raneum] cum penna diligenter 7 caute mittas. 7 quicquid in ca[pite] sup[ra] dicta facienda docuimus. intra craneum p[ro]sequaris. Extra quod non scarnatis in primis infe[rius] scarnatis 7 ostensis totum vulnus de panno lineo in albumine ovi infuso post bn[e] expressa impleas ut vulnus elarget 7 si fractura cranei melius appendatur. 7 si necesse fuerit frustula illa cutis sic separata a cranio recte prius plicetur. 7 sic deinde tali panno repleatur. Inde p[ro]ut plumaceoli in modum crucis sicut est incisum superponantur. 7 alii magni plumaceoli desuper ponantur. que totum vulnus comprehendat. 7 ligetur. 7 sic maneat usque a sero. vel ad diminuttum est. & tamen ad id vulnus redieris. 7 quiteris tumefactus 7 augmentatos esse cognoveris bonum est. Si cum si videris diminutos 7 mortificatos malum signum est hac non omnia insistas eptius quousque craneum plene reparatum esse cognoveris 7 tunc pannum dimittatur 7 quartos predictos ad proprium locum redire compellas. 7 usque ad finem cepta vel alio pano curare non dubites. in vulneribus est ubi fractura cranei est solum solum pannum immittitur. 7 a festo tercio die infusum sit. unguentum non vel a unctuosum immittere omnino refugimus. Apostolicon autem cirurgicum super corium ad in fine ponere consuevimus

De fractura cranei in modum rimule

Nota in vulneribus putredinem supvenire bonum est cito. si vero tarde vel desiccari malum est.

Tumor in quattuor diebus bonum signum est quia signat quod bene curantur. contrarius mala pp contrarium.

Nota quod in aliquibus bene quidam vulnerantur. sed cavendum est ne dura mater tuis ledatur. quia aliquando contacta est ipi craneo. quia si sup craneum eveniat cum pollice est leniter opprimenda. 7 ad locum suum reducenda prout curetur ut dictum est.

Nota quod nec ugui nec unctuosum in ponimus reperietur ad teriora.

Verum cum incipiant quattuor dies in tunc superquemlibet ponendum est stuellum.

cum erugine est quedam istrumentum

non abstrahe

Unguentum ad plagas experimentum vetule. R. Sepum cervinum & arietinum. & picem albam. & vitella ovorum. & vitere. Si anus experiit. arde sanguinem unge.

Contingit quandoque craneum in modum tumule findi id est quod neque ele vantior neque depressior alta pars videatur et vix fractura talis usque ad inte riora descendat non cognoscitur. Ut igitur certificari possis teneat se infirmus os et nares clausas et insuflet fortiter et si per tumulam illam aliquid exalaverit scias craneum usque ad cerebrum fractum. Cui subvenire oportet sic. Si vulnus est strictum elargetur et non sanguis ut non impediat statim iuxta tumulam trepano summa cautela exutique per tumule spissitudinem et quanto est congrua iu debunt foramina facies. Postea cum spatumine ab uno foramine usque ad aliud ipsum craneum incidas id est usque ad extremitates tumule tali veniat incisio ut postea dura mater que sub cerebro dividatur bumbace vel subtilissimo panno lineo ex obliquo inter cerebrum et craneum penna immissa dili gentius abstrahi valeat. In hac autem cura de cetero eadem est exequenda que in supradictis docuimus. De cura cranei quando est in altera parte

Si vero craneum in sua altera parte depressum ut frustulum depressum non valeat de facili sequestrari ex illa parte ex qua tenet se perforare incipias. Et quanto est competentia fiunt ista foramina facias. Deinde cum spatumine et aliis tamen debitis cautelam adhibeas. De vulnere capitis sine

Si vulnus in capite sine fractura cranei fuerit fractura cranei. Statim de panno lineo in albumine ovi infuso et expresso diligenter undique repleatur totum et si tempus hyemale fuerit embroca talis superponatur quousque saniem faciat. Embroca ad saniem provocandam in vulnere in hieme. Recipe bbce iii. malve ceterum et altere malve parietarie vo lubilis maioris. Omnia ista herbe bene pistentur in singulis manipulis accipiantur folia eorum et contundantur cum libra iii. axungie veteris et insimul bene incorporentur. Ponantur omnia ista in fictili vase cum albo vino bene incorporentur. Postea super lentum ignem pone et agitando cum spatula tamdiu dimitte donec inspissetur ~~inspissetur~~ et inspissatum usui reserva. Si in tempus estivum fuerit embroca talis fiat. Recipe malvavisci folia manipulum et pista cum libra ℥ axungie veteris et non salse. Solatri memite et si non habere potes memite pone per ipsa umbilicum veneris vel cassilaginem et herbam violarum. Istas pistas succum exprime et succum illum mitte cum misce cum predictis et item de mero quantum de succo ibi pone et incorpora et item appone ℥ iii. farine tritici et ℥ iii. de melle et diu agitando cum spatula ad ignem coquendo inspissetur et usui reserva. Has autem embrocas pro diversitate temporis ponimus usquequo in vulnus saniem mittere videatur et ipsas dilatatas in panno. Postquam autem saniem fecerit pannum siccum in vulnere ponimus quousque desiccet. Et cum desiccatum fuerit vulnus carpia superponimus et si quod caro excreverit carpiam ut pannum extrahimus. A die vero reumatis quousque vulnus sit desiccatum unguentum fuscum vulneri apponimus quod sic fit. Recipe olei communis et sepi arieti

Spatumine id est rasorio illud incisivum.

Embroce ad saniem provocandam.

Embroce ad saniem provocandam in vulnere in estate.

Quomodo fiat unguentum fuscum.

Certius signum est incaustum mittere in tumulam et abstersum si remanet constat tumulam esse.

Fiat autem dictis animalibus inter animalia aliqua omnibus veniat super porum sanguinem fluentem sistit. Item saturnie vermes terrestres combusti et pulverizati et super positi.

Addit experimentum recipe mel cum vino roso et vino et sic emplastrum.

Si contingat quod humores flegmatici nervos vocales impediant et vox impeditur voce. Fiat decoctio salvie et de salvia et panno et aqua. Valet contra spasmum.

Ponantur omnia ista cum tribus ℥ farine tritici et ℥ iii. seminis lini cum duabus ℥.

Recipe malva sic dicta quia mollit ventrem sicut groffe sua vel sanguinem et in pedes de malva qualiter rebuffat quod possit vel melius.

Si dubitur videatur ad fiet enuguentur agrippa et marine si de frondibus tenuatur.

10

Unguentum ad quaslibet plagas...

vn ein zengel
cum picariolis

ana ℔ .ij. picis navalis ℔ .ij. picis grece ℥ .iiij. cere ℥ .iiij. in estate. In hi
eme ℥ .ii. Galbane. olibani. galbani. serapini. oppopanaci. te
bintine ana ℥ .j. g. armoniaci ℥ .iij. olim sepius tota cum pice nava
li cum gummis que non sunt croceis in galbanum armoniacum. serapinum. opopo.
in stagnato super ignem ponatur. de mastice et olibano et pice greca
fiat pulvis. supradictis liquefactis ad ignem semper cum spatula pulvis
predictus addatur. signum decoctionis est. quando gutta posita super mar
morem adheret digito non dissoluto. et cum hec fecit fiunt deponatur ab
igne. addatur terbintina. cola per pannum et usui reserva. bonam
carnem facit et sanationem generat et attrahit. In sectis autem fiat sic supra
diximus. **De tumore capitis sine vulnere cutis quando cranium est lesum.**

[illegible] ex percussura quod sit tumor in capite sine aliquo vulnere. Aliquando est fracta
cranei aliquando sine fractura. Fractura cranei aliquotiens est ipso tactu manifesta
quandoque occulta. Quando manifesta est locus in modum crucis cum rasorio incidatur
et cuncta per ordinem prosequitur que supra in cura capitis diximus. Si
fractura est occulta et si sit in modum tumoris. per indicia pacientis
cognosces. que certa cognoscitur videbuntur idonea. usque ad .v. vel .vii. diem
non sanabile appetat. male digerat. male dormiat. nec assellet
continet. sed calore paciatur febrile. certum erit signum de fractura cranei.
Cura hec est. Cutis cum rasorio in modum crucis incidatur et cetera. fiant que diximus
in cura capitis. **Quando tumor capitis est sine ruptura cutis et cetera.**

Cum tumor ex percussura sit sine vulnere et fractura est per indicia pa
cognoscitur usque ad .v. vel .viii. diem. et si bene appetat. bene digerat.
bene dormiat. et assellet continet. et sit sine febrili calore certum erit signum
quod cranium non est fractum. et tunc apponenda sunt ea que expellant tumorem.
fiat ergo ambroca sic. Recipe absinthium. artemesiam. rutam. ciminum.
cepam equaliter simul pistentur et oleo communi coquantur et super tumorem
bis vel ter vel quater in die. quamdiu pati poterit calida ponantur. Si autem huius
non repellit morbum. ponatur embroca talis que mitius maturat et mollificat.
Recipe absinthium. altheam. malvam. communem ana manipulum unum.
omnia terantur. et istis addantur ℥ .iii. de axungia. ibi cocta simul
incorporentur et ponatur ad ignem. et ℥ .iii. de farina frumenti admisceatur
et cum vino incorporentur et ponantur ad ignem. tamdiu ducatur
cum spatula quousque ad spissitudinem veniant. talis ambroca loco
pacientis superponatur quousque veniat ad maturationem. postea non [illegible] locus magis
dependet cum sagitella aperiatur et sanies tota exprimatur [illegible]
et si opus fuerit digestivum imponatur. et cetera prosequantur ut in cura apertam diximus.
Si ex vulnere cutis capitis et incisa est cutis vel aliquo **De cura capitis quando cutis est incisa et cetera ense**
casu. quando lapide percussione casu. ut aliquo simili. in qua ipsa cutis **vel alio sit.**
dilaniata vel incisa dependeat et ipsa cutis dependens [illegible]
per medium usque ad cranium fractum nulla a cranio et ceterum [illegible]

Margin notes (right):
de cura cutis quando sine ruptura cutis cranium est lesum occulte.
Certius signum [illegible] dormiencium
at. embr.
at ad tumorem maturandum.
Sy. i. viij. fol. retro.

Margin notes (left, faded, largely illegible):
[illegible] picis navalis pot [illegible] unguentum album [illegible]
Vomitus [illegible] fractum cranei [illegible]
C[illegible] de oleo [illegible]
Q[illegible] fractum cranium [illegible]
Si [illegible] cranium [illegible]
Si [illegible]
C[illegible]
C[illegible]

Ne tumor aliquis crescat amplius. Dic. In nomine p. et f. et s. s. Amen.
Fac signum + in pectore pacientis et dic. Ipi [illegible] pater noster et cetera. Iterum
[illegible] pater noster et cetera. Eternus pater. et cetera. Hoc fac ter dicendo singulis vicibus
pater noster et cetera. Sed libera hunc famulum tuum. N. ab hoc malo Amen.
et circunda manibus locum tumentem. et singulis vicibus insuffla in faciem eius.
Cum spiritu tres cruces [illegible]
C. Contra vesicam maledictam quam alii benedictam vocant.
fac desuper cum pollice dicens. Ego ungo te in nomine. p. et. f. et s. s. Xpc cru
cifixus est. Xpc mortuus est. Xpc sepultus est et resurrexit.

os est pliciatur et cuius ipsa extremitatibus parte lineam incipiendo a superiori
parte et fiat unus punctus cum acu subtili quadrata et filo serico et ipse firmiter
nectatur. et sub mensura unius alius punctus eodem modo firmetur.
Et tot in hoc ordine ibi fiant quot necessarios viderimus parte et cognus
Inferior vero pars extremitatis parte relinquatur apta. ut per illos meatus vul
nus competenter possit purgari. Super vero fracturam ponatur pulvis
rubeus consolidativus qui sic fit. Accipe consolide maioris ʒ i. picis grece ʒ ii.
masticis. olibani ʒ ss. sanguinis draconis. boli. mumie ana ʒ iii. que omnia
terantur et insimul reserventur. Hic pulvis valet ad sanguinem constringendum. ad
consolidationem ossis et carnis. postquam suturam cito in pelle sic pulvis inducitur.
Hic vero postquam superponatur tali sutura ut dixi. super ipsum pulverem folium pla
taginis vel aliud. In extremitatibus stuellum immitte et plumaceolum
de panno consuevimus apponere. ut experimento aliquantulum sanies
ad inferiores partes descendat et vulnus competenter sanari valeat.
Hic autem postea usque ad ix dies vel in die supponatur. Quibus carnem videa
mus ex parte crescere et consolidari. et tunc predictos punctos dissolvimus.
Filum dissolvimus extremum et usque ad perfectam consolidationem cum panno et
carpia et aliis que dixi subvenire consuevimus. Nulla vero incisione
que facta est a medico ponatur pannus siccus. Ceterum que intus est et extra sit prose
quimur ut in aliis ossis fracture est diximus. **De cute incisa cum**
Si vero de cute in parvum est separatum cum cute. **modica parte cranei.**
ut inferiorem partem non contingat illud tantum ossis acutum removemus.
et ut in ceteris eandem curam prosequimur quam in superdicta fractura dixi. excepto quod
non debet findi per medium. non enim est. ante posse uniri. Item vero cutis sine
carne. extra casu sit segregata causa eadem est. que in primo dicta est. Si vulnus
in commissura capitis contigerit vel retro fuerit et in quo ad subtam cerebrum procedit
minor est. Si vero a superioribus ad inferiora descendat ita quod a cerebro
non procedat. sed per aures vel per nares per aliam partem hic descendat non
est minor. Cura quoque talium vulnerum sumitur est his que prediximus.
Si in facie. **De omnibus vulneribus que per suturam fiunt in naso vel aliis**
utpote in naso. vel alia nobili parte corporis vulnus fuerit quod sui de
beat primo partem parte reddere et incisione ipsam cutem inquantum possu
mus deliquamus. quantum durare possimus cum subtili acu et filo se
rico suere consuevimus sigillatim punctum quodlibet per se nectendo et u
num ab alio modice segregando. Ceterum si nasus cum labio sit extrinsecus
vel sic incisus quilibet in suo loco reponimus et diligentissime col
locamus et hic ut iam primo dixi suimus. Ex utraque parte nasi plu
maceolum de panno ponimus et sustentaculum ad modum capitelli,
ne ad aliquam partem devagari valeat velud retinaculum facimus.
Si vero necesse fuerit stuellum naribus imponimus ut per illos meatus saniem
et sceam purgemus et omnibus inferiorem partem aptam dimittimus

Quomodo fiat pulvis rubeus.

De cute sine cranio dicapitis segregata.

De vulnere profundo facto in commissura capitis ante vel retro.

In omnibus suturis extremitates aptas relinquimus

In membris nobilioribus scilicet oculo. naso. eisdem convenit cotto et fundum. et subtilius quam in aliis membris.

Extremitatem alia parte apponimus stuellum ut sanies melius exeat.

Pulvis adheat cum plumaceolo magnus super ponitur.

Nota quod quarta vel quinta die est medicandus. et pannus medius inter durum mei tenui lepius est remo[v]endus.

Nota quod non potest fieri consolidatio carnis contra in suturam nisi ipso sanguine mediante. Unde in primo sanguine decurrente facienda est sutura. Si vero post octo dies contingat facere suturam quia medicus non affuit in principio. procurandus est sanguis inter labia vulneris et tunc fiat sutura. Si autem facta fuerit in puteo vel in aqua. siccandum est vulnus et post fiat sutura.

Sutura ad consolidationem pulvis de sanguine draconis. Consolida maior et plus olibanum —

In omnibus inferiorem partem aptam dimittimus

Vena concava de cerebro vel plano est quod pullam fluat sanguis. et ne vulnus spiritus pellatur sequitur sanctuario.

in incartillaginosis locis in quibus meatus non est dimittendum. quia
ipsi meatus se expurgant velut in naso. auribus virga. et similibus.
pulverem vero rubeum usque ad xx dies superaspergimus; et quae dicta sunt contra ista
superius diligenter semper attendamus. **De vulnere facto cum telo**

Si quis telo fuerit percussus **in facie. per nares vel iuxta oculum**
in facie per nares. vel iuxta oculum. vel maxillam. vel in alio loco ita quod
ferrum sit in profundo. vel subtiles et angustos meatus intraverit vel
tortuosos. licet laboriosum sit extrahere tamen secundum ingenium quisque laboret
extrahere. et qualiter extrahi possit diu excogitet. et si ferrum non careat li-
gno. iuxta lignum tenta mittatur usque ad ferrum per os vulneris. et
si cognoscant lignum ferro bene coniunctum parum ac paulatim vibrent. col-
lectum in pallam ligni cum ferro moveatur. et sic cum cautela extrahatur.
Quod si ligno careat ferrum cognito a paciente qualiter et quomodo stabat
cum fuit percussus ingrediatur. sursum vel in imum. ex recto. vel obliquo. per
vulneris recepta immittatur. et cogitata via ferri. ferrum si potest ex-
trahi extrahatur. et si absque molestia multa non potest extrahi melius
est non dimittatur. Multi enim retinentes ferrum per multum tempus vixerunt.
Cura tali extracto ferro. Statim fiat stuellus et immittatur
de lardo. Si adeo fuerit profundum. ut lardum non sufficiat. facies ten-
tam de panno lineo et sagimine uncta immittatur et desuper
plumaceolus de panno lineo ponatur et sic ligetur. ut ligatura inci-
piat a loco unde debet fluere putredo. et si duo sint foramina illud
plus retardetur ad consolidandum quod plus pendet quam in superiori parte est cutis
consolidabitur. et ita semper locetur infirmus; ut putredo ad exteriora
trahatur. Si vero saniem in tali vulnere generare secundum capitis varietatem
volueris embroca hanc in estate illam vero in hieme pones. quae diligenter
distincte sunt in quinta causa capitis superius dicta. Cetera vero fiant ut in
aliis eius dixi. hoc autem non pretermittimus; quod postquam saniem ceperit exsiccari
vulneris consolidari diminuatur similiter stuellus et purgatione et con-
solidatorem vulneris. **De vulnere sagitte barbulate**

Si fuerit vulnus cum sagitta barbulata et eam extrahimus. Si forci-
pes in large mittere possumus. barbulas illas cum forcipibus caute
comprehendamus et eas ad stipitem retorquendo plicamus. quod si difficile
est cannellum aliquem subtilem ferreum vel eneum ad barbaram unam ap-
ponimus et ipsam barbulam in concavitate cannelli recipimus. et id
in alia parte facimus multo studio et diligentia competenter abstrahi-
mus. Id facere poterimus cum duabus pennis anseris. et aliis que causa similis
est predicis. **De vulnere colli facto in summitate capitis.**

Licet a superiore parte capitis sagitta. vel aliquod simili vulnerari
non posse contingat. tamen huius quia cura difficilis est eam non pretermit-
tamus. Cum enim sagitta vel ad similem eneum ab una parte penetret

In omnibus vulneribus primo immit-
tendus est lardus. nisi fuerint
in spiritualibus.
vel nervis.
Sed quia lardus nimis mollis est
melius est de panno uncto in
lardo. per tres primos dies postea in
panno sicco. lardus locum mun-
dificet.

Contingit vulnus fieri a telo as-
cendente per medium os [illegible]
in inferiori colli [illegible] in
modum crucis. et cum vulnus fuerit ad
os in modum crucis perforatum. et illa
pars ossis sublata cum [illegible]
[illegible]. si ferrum in ligno vel lignum
in ferro stet. si ferrum stet in
ligno secure extrahatur. si fer[rum]
stet in ligno et inferius [illegible]
trahatur in ferrum quousque lignum
[illegible] et [illegible] ligni [illegible]
ferri. et ferrum inferius ligni superius
extrahatur. et [illegible]
[illegible] lardi. et superius et inferius.
cum [illegible] tumor [illegible] stu-
ellus. superius et curetur [illegible]
[illegible] ponere in ferrum
abstrahatur superius cum forcipibus
ut in libro dicitur

uit. et per aliam partem cum exierit manifeste. ut in maiori parte
capitis percussio sit et per inferiorem exierit. vel econtra. talem curam facere
consueuimus. Si signa mortalia in eo non apparuerint. cutem ab
ea parte a qua sagitta exiuit incidimus et a craneo cum rugine separamus
et si tantum sit quod craneum iuxta ferrum in modum crucis perforamus ut meatus
ille conueniens sit elargatus. et sic ferrum caute et per unde extrahimus
ab alia uero parte lignum educimus. Ceterum si aliam partem cranei non pe
netrauit. et signa bona usque ad v. vel vii. diem apparuerint iuxta
ferrum vel lignum sicut in parte superius dicimus cutem incidimus. et a cra.
separamus et in modum predictum craneum subtili trepano perforamus. in modum
crucis et ipsam sagittam extrahimus. cura eadem est in omnibus cum ea quam de frac
tura est diximus. De perforatione [superscript: uel percussione] sine cutis vel cranei rup

Ex percussura quandoque sit casu sine cutis et cranei fractura. tunc
craneum ipsum ad interiora plicari contingit et motum cerebri non mo
dice repugnare. Unde patiens in sompnis hostes impugnare imaginatur
et dormiendo surgens arma rapit et his talia. uelud vigilans opera
tur. Cuius cura est ut super locum illum cutis in modum crucis cum rasorio in
cidatur. et cum rugine scarnetur craneum undique circa plicaturam. et cum tra
pano perforetur. et totum illud cum removeatur. Cura eadem est illi quam
de fractura cranei in prima cura diximus. De tinea capi
tis

Tinearum alia est curabilis. alia non. Incurabilis autem per hec signa
cognoscitur. cutis densa est et dura. squamas albas emittit pilos cor
rodit. his causa relinquimus; ea uero que curabilis est duo sunt manieres. una a
lia pilos multos emittit et quedam ualde grossos et cutis est grossa
tamen continua. non dura. Alia cutem habet grossam et scissam et in multo
partitam. que saniem emittit. Sed cuicumque istarum duarum sit. cum hec
medetur cura. cum capillorum euulsione. accipe elleborum albi. unciam .j.
picis. navalis. unciam .j. nucis communis. unciam vi. Ista omnia bene terantur
et insimul incorporentur ad modum unguenti. quod si fuerit opus in hieme
adiuuas ipsis nucibus oleum et cum tali oleo tale unguentum liquefacias. De hoc
unguento per viii. vel ix. vel plus vel minus; sicut medico uidebitur cap.
tinea patientis diligenter inungas. et cum locus illum mollificatum uideris [margin: capillos]
ipsos radicitus euellas et quicumque partem capillos excrescentes iterum inun
gas cotidie. et cum renati fuerint capilli. caput de lixiua lauari fa
cias. et cum capilli desiccati fuerint. caput de silotro inungas et radi
silotrum sit caput relinques quousque capillos de facili remouere ua
leas. Fit autem silotrum sic. accipe unciam .iiii. calcis uiue. et fac bullire.
in vi. unciam aque. et adde quartam partem auripigmenti et facias tamen bullire. signum
decoctionis est quod penna immissa et extracta exterta de facili depi
lari possit. postquam autem tali silotro capillos euulseris trubore aliquem
super caput uideris iterum inungas. et eadem facias que in predictis quousque

De psilotro.

Enugie. quedam instrumentum
iasium.
scarnet. i. schabe.

Ad nove capillos prouocandos fi
at fomentacio de absinthio et
apiano. et flauum et fumo ter
ra aperit poros et prouocat pilos.
vel inungatur locus patiens
de melle et sapone bolino.

Nota. tinea curabilis sit incu
rabilis per pilleum nimis calidum
unde caries comburitur.

Vel de ipsis nucibus fac oleum.

Nota hic fit silotrum.

caput tm rubore appareat. Sed cum talis cura non potest prodesse. tunc
tale ungentum. Recipe stafisagrie semen ℥ i. elleborj albi. auripigmenti. nitroque
aluminis. ana ʒ i. ista omnia pulverizata cum vi ℥ fecis olei confice. de
flaura. abrotano agresti sive domestico. eruca agresti. fumo terre
titimallo. lapatio acuto ana manipulum i. pista et succum exprime.
et tempus succum cum fece olei commisce. et facias bullire ad spissitudinem. postea adde
℥ iii. picis liquide. de hoc unguento caput inungas ut pinceas id faci
as ut dictum est supra in prima cura. Si vero habet multos pediculos appo
ne argentum vivum cum saliva mixtum et extinctum cum saliva. Quod si
locus sit rugosus ungue cum veteri sagimine deinde pilos extrahe postea
unge cum siloc et procedas ut dictum est supra. Si vero non fuit hec passio inve
terata sed sit de novo velud infra annum. eam sine capillorum evulsione
curamus hoc modo. Recipe abrotanum agreste. eruce agrestis. herbe flaure. fu
miterre. artimesie ana manipulum i. et bene pistata in olio commune po
ne. et per vii dies vel si tibi placuerit usque ad ix dies ibi relinque. et post in olio
illo fac predictas herbas bullire et per discrimina de ipso caput per partes
mane et sero punge. post inunctionem per discrimina pulverem hunc superpone. ÷ pulvis ad tineam
super inunctionem abundanter et fac donec sanus sit. De cura pu
stularum que nascuntur in capite.
S[uperfl]uitas quedam nascitur in capite. que vulgariter
a salat[is] canis rufa dicitur. ad quam tale ungentum facimus. Recipe sulfu
ris vivi ℥ ii. ellebori albi ℥ v. argenti vivi ℥ i. cappurgium ci
mini. ana ℥ 5. omnia ista pulverizata cum vi ℥ axungie misce et diligenter
incorpora. et cum opus fuerit caput inunge probatum est. Valet etiam ad salsum
fleuma. et ad miliam que solet esse in cruribus et ad omnem scabiem.
De scrofulis et superfluitatibus que nascuntur in capite.
N[a]scuntur aliquando alie superfluitates
in capite que sunt similes scrofulis quarum quedam sunt dura quedam mollis. Et
quedam istarum sunt inmobiles quedam mobiles. Tunc vero que mobilis est talis est cum ca
sub digitis teneatur ab extremitatibus firmiter. et postea super locum illum in lon
gum incidatur. et cum spatumine talis scrofula unco prius apprehensa sce
netur. et si fieri potest cum ipso panniculo interius que tunicata est abstrahatur. Si
talis panniculus totum abstrahi non potest relinquatur vulnus de panno
repleatur infuso in albumine ovi. et in eodem die post affodillorum immit
tatur que panniculum talem corrodat et putrefaciat quod sic fit. Recipe suc
ci affodillorum ℥ vi. calcis vive ℥ iii. auripigmenti ℥ i. conficitur sic.
Succus bulliat in olla et addatur calx et bene incorporetur. postea addatur
auripigmentum et parum bulliat. et bene incorporatum ponatur ad solem
et cum aliquantulum desiccabitur informetur in trociscos et bene desiccati re
servantur pluries ad corrodendum talem panniculum ÷ immittendus
et cum vulnus tumescens fuerit vidus ad desiccandum in vulnere ponendus
est panni in albumine ovi infusi. super vero stupa cum ova usque quo
videas panniculum decoctum corruptum et vulnus aliquantum

Argentum extinguere dicitur. non quia privetur a suo effectu sed a motu.

Dvisio est. Recipe staphisagriam et ellebori album ana ℥ i. et pulverem istum

Vngentum ad scabiem.

Vnguentum ad tineam.

Pulvis affodilli dissolvit humores et unctus et facit discursum corporis ... non est ... iuvat.

Pulvis affodillorum

Slu lanuem emitte. post uo cam in omnibus adhibeas. hec
in uulnib; sine fractura cranei diximus — de scrofula capitis q immobilis e.

Si u scrophula capitis q immobilis est cute c cueo infic ... depilat intim
q dura mat c cueo sit i ead infectoe ... ab ipo cueo
uid ... Cura tal est. ut ista cutis radicit separet. cca u
infectam cueu ... pude ... r c spatumie ipm cueu totu
remoueas. ... a ipm situatione a da mat separe ualde difficile
e i pictm q in peruenire p ualde timidu est. io tale cum pot
relinqre q pisequi delidamus. de cauteriis q fiunt ad ma

Ad mania l' ... in summitate capitis incidat niam.
Acutas in mod crucis ... c. ut in ... patiens a iuncti
teneat i uulnu ... sic incis uulneru diximus. q fiunt —
Ad epilensiam fiat ustio ad ad epilensiam —
A nodulu i fontenella. sup colli. h est in extremitate occipitis.
Oculi qui rubent i lacrimant i pili pt natam de egritudib; oculor 7 c.
i palpebris exsurgunt. q inordinacoem i eis facientes oculos lacrima
ri compellunt. aliq rubent i lacrimant. n ipi pili i palpebris nascunt

C. Ut si pili i palpebris pter natam 3 sic subuenire solemus. Si pter — de pilis q pt natam oriunt i palpebris 7 cura eor.
natam i palpebris oriunt i intra carnositas. ut pili supfluitudi
n possunt. pmo fricent palpebre inaus c folus parritarie. i c san
guis exierit. i pili apparuerint. c picicariolis tenuias pili radicit
euellantur. p supponat albu oui. i si fuit i hieme aliqntulu de
eo c albumine oui resoluat. i quens ibid pili renati fuunt id fiat
i. h. c. hyden... palpebra n i semp liget ut supi coprimatur. Si u n fuit ibi mul
... ta carnositas pilos euellas. i folus pdcis palpebras frica. i q san
gne emittant. i pcedas ut dcm est supi in hac ead cura. Ad
C. ad id. id. dec succu cimaru rubi zabsinau. i pista. i c misce c albumine — F... de ... i ... oui. l' ... dibus ... poret.
oui. l' ... ad modu emplaustri i suppone. d palpebris oculor

Si u oculi lacrimant i rubent i pili qn pili pt natam i palpebris n oriunt.
pt natam i palpebris n generant. incidatur uena q e i fronte. i
duc i temporib; i cu sanguis exeat qntu medico uidebit sufficie
uena illa tota diligent c acu subtili apphendat ita q uena n
pforet. i ex alia pte acus ip ... cu filo ei adherente i cu illo filo
uena ligetur. i bn necetur ne sanguis possit exire. i plaga u po
nat lard p iii. dies. pea unctat auro porcina. mac p dece dies
donu bn psiciet. Cu u psicata fuit. carne remoueni. filu ext
hm. i si op est carpia l' a huimodi appomm postea. ad

Ad lacrimas oculor constringendas mittat setu i fronte idem —
tnella cartillaginis auris. R. dec olibanu. mastice. laudanu. — Hoc est in medio auris.
i uiberuicam marmore liqfiant. i in fronde lauri posita quia
dura est i tpib; sup uenas pdcas calidi q sufferri p ponat.

Pulu. collirii. ad remouendum dolorem palpebrarum i ad subtiliand
... alumimis de rocha. calamat. uitoli romani. calamitat ... no
ad rubedine. an. 3. ... copon calamm sed no ad rubed. thuris.
mastic. an. 3. i. lapidis ematitis. 3. 3. ... despumati. 3. ...
pinguedinis porci recentis. 3. 6. dissoluat pinguedo i addat
mel i alie res ... an lacrimas coquant rose in aq bn i thus
... i colet p pannum. i pondat in ...

Collirium ad oculos. 30

Ad pruritum oculorum removendum.

Recipe litargiri ʒ ß. aloe epatice ana. quantum per se ʒ i. ista omnia sub
tilissime pulverizentur. et cum oleo uno distemperentur et aqua frigida superaddatur
et iterum oleum vicissim. et ita vicissim modo de isto modo de alio apponendo.
diu misceantur et ad modum unguenti al. conficiantur. et cum opus fuerit ad
modum collirii cum penna oculis immittatur. Si non sit mordicans vel asslitura
tale facimus collirium. ad idem. Recipe mastic. litargiri. aloes epaticum.
et pulverizata confice sic. Recipe timal tribi et absinthium equaliter et succum
exprime cum tali a succo et cum aqua rosacea vicissim de utroque pulveres predictos
diligenter incorpora. et cum opus fuerit oculis supponatur. Unguentum ad pa-

Ad pannum oculorum corrodendum. nnum oculorum corrodendum
tale unguentum facere solemus. Recipe centrigalli. celidonie ana manipulum
i. ibi pistata in vi ʒ olei communis mitte in v. vel ix dies. vel plus
ibidem relinque donec marcescant. deinde ad ignem bulliant. et cum viridis co
lor herbarum perierit fundum. deponatur ab igne. et bene colata per pannum fuerit
ponatur ad ignem. et mittatur ibi ʒ i. cere. et postquam liquefacta experiaris ad
marmor et si aliquantulam tenacitatem habuerit. signum habeas decoctio
nis. post non pone ibi ʒ ii. viridis eris. et ad lentum ignem parum fa
cias bullire. iterum proba super lapidem. et si hoc colorem viridem depone
ab igne. et mitte ʒ ii. olibani subtilissime pulverizati et incorpora
cum predictis. deinde mitte ibi pulveris sarcocolle pulverizate ʒ. iii. et iterum
ducendo predictis incorpora. In ultimo vero oculi lucidi aloes epaticum.
ana ʒ ii. subtiliter pulverizati. et cum oleo communi prius insimul incorporati.

Cavendum ne ... oculis.

Itaque ista tria permixta pariter sine liquida predictis commisce et diu cum spa
tula ducendo diligenter incorpora. et cum omnia hec incorporata fuerint. per
pannum cola et usui reserva. et cum opus fuerit cum penna delicata oculorum
extremitatibus impone. Cum autem ex parte fuerit consumptum. Recipe succi rute vel
morsus galline cuius flos est rubeus et cum succo eadem ... quod vidi longos
et ... pedes habere misce quod dicitur pectine et in oleo similiter impone.

Nota pulverem ad corrodendum pannum.
pulvis optimus qui valet ad pannum oculorum corrodendum.

valet etiam ad alia. Pulvis optimus ad pannum corrodendum.
Recipe castorei. olibani. sarcocolle. ana ʒ ii et ß. camphore ʒ ii. mar
garite non perforate ʒ i. viridis eris ad pondus unius denarii. Conficie
tur sic. Castoreum. olibanum. et sarcocolla et viridis eris terantur. et in
marmore nitido et calido ponantur. et ibi agitentur ut desiccentur. et
post in mortario iterum subtilissime terantur. Camphoram quoque et mar
garitas in mortario per se terantur. et cum istis admisce. deinde in parapside et cum ... schu
trea. vel a siti. cum aqua rosacea conficiantur et incorporentur. ad solem desiccet. zel.
et hoc fiat ter. scilicet quod distemperentur post decimum diem. eodem modo. post ix. dies
ista desiccata in unum redacta usui reserventur. De

Cavendum ne incisio vel incensio fiat usque ad cranium.

Si vero oculi rubeant ex sanguine rubore oculorum et flore et panniculo.
vel alia causa. si inflati sint aut panniculus inelus est. fiat inci
sio in vena frontis in modum capistri et hanc incisuram pati

Pulvis optimus ad pannum oculorum. secundum Meinradum. Recipe. tutie. ix. ... i ʒ.
Sarcocolle. ʒ ß. ... ossis sepie. ana. ʒ ii. Camfore. ʒ i. Generaliter valet
contra omnem causam.

Item pulvis valet ad oculos lacrimantes. et ad pannum. et ad ... lapis calami
naris qui est grisei coloris. ʒ i. bulliat in vino ... ad vini consumptionem ...
eligendus est qui in decoctione non frangitur. et. Recipe ... ʒ i. baccarum lauri. ʒ ß. aristo
logie rot. ʒ ß. hec omnia in pulverem redige.

ens sibi manu ponat ad nasi summitate et ab ea parte qua
nus brachio iuncta est. et ubi super fronte maior digitus termi
nauit. signa tunc capite prius raso. deinde tibi est ad manum pacien
tis super auriculam mensurans signum ab utraque parte et ab eo signo quod est
super auriculam usque ad signum quod est super alia aure. signa de incausto
uel alio simili probans. Secundo ab eo signo quod est super aurem aliud signum facias.
extensuso quod distat ab eo uncia et dimidia. ex utraque parte illius signi
et de incausto similiter signum producas ab uno signo ad aliud. et idem facias
ab alia auricula. super signum uero productum cum rasiorio incide cu
tem et sanguinem manare permitte. deinde ferrum calidum producas super
cutem incisam et ita comperent incendatur. Si uero sit aliquis debilis delicatus
quod tot incisiones pati non uelit uel non potest per predictum modum super fron
tem signa et in mensuram circum auriumque ad manum pacientis.
signum et de incausto lineam ab uno signo ab aliud extensuso produ
cas super signum uero incidas et cum ferro ardenti incendas. pannum uero
infusum in albumine oui quibus ignis cadat supponas. deinde alia mitiga
tiua et ignis incendium reprimentia. postea uero plumaceolum ligatum
similiter sicut alius eidem partis capitis. postquam uero ignis ceciderit cordam de
panno suppone et in ad xxx uel xl dies illud uulnus apertum te
neat. post ipsam cordam remoueas et uulnus consolidari permittas.

De sanguine qui consurgit in oculis ex percussione uel ex tumore extrinsecus adueniente. cura

Ex percussione uel alio simili san
guis in oculis consurgit. uel in tumor intrinsecus uel extrinsecus accidit.
cui sic subuenimus. Accipe ceram nouam et plenam et ciminum et ipsam
calefac ad ignem et ciminum pulverizatum cum ipsa misce et de ea fiat
emplastrum calefactum indesinenter suppone cum stupa uel alio simili. si fuerit
in hieme. Cetera adiunge.

Accipe absinthium uiride et suaui extrahe facit agro in misce et super pone

De inuersione palpebrarum ex percussione uel uulnere facto.

Si ex uulnere uel aposteme facto sub oculo fiat inferioris palpebre inuersio.
incidatur super uulnus olim factum et male sanatum. in obliquum et pla
gella de plumbo facta. quatuor foraminibus perforata cum palpebra sua
tur. et plumaceolus in medio ponatur. et ligaminibus cum pellicula
ad superiora comprimatur. et in per ix uel xi dies dimittatur. postea plagella
auferatur et curetur uulnus ut cetera uulnera.

Qui fistulatur locus iuxta nasum.

Aliquando fistulatur locus iuxta nasum et oculum et ex
minimo foramine exit putredo. primo oculus ad aliam partem
cum aliquo instrumento compellatur et foramen illud amplietur. et iterum
incidatur. et pecia albumine oui infusa immittatur usque ad profun
ditatem loci. postea si fuerit homo delicatus per foramen idem immittatur canel
lus ferreus uel eneus subtilis usque ad profundum si potes et per ipsum
canellum ferrum candens immittes radices fistule decoquas.
et si rusticus timuerit immittatur pecia per predictum canellum de unguento
ruptorio quod fit de calce uiua et capitello. et dimittatur.

canellum. id est. cin
truar.

Incisio fiat ab una aure ad aliam
sicut ambobus patitur. et cauterize
tur uulnus. Accipe stupam intinctam
in succo foliorum porri et albo. et ap
ponatur si sanguis nimis mana
uit. Accipe calcem uiuam et uitel
lum. et impone et sanabitur. Si
non fluxerit sanguis fiat cale
factum. Immittatur uulneri
absinthium cum axungia contri
tum et est.

Fomententur oculi de rosis in aqua
coctis. fiat etiam cup
pe in occipi
tio.

Obseruatur quod nona die cadit ignis
de cauterio. Ad ignem remouend
um absinthium cum axungia por
cina. et fiat cataplasma. si stimu
lat de fluxu apponatur similiter in
albumine oui. et succo porri et calido.

Caveat ut non fiunt secure.

Capitellum sic fit. Accipe calcem uiuam
et cineres de stipite fabarum. quam uolueris et
aquam. et fac de illis lexiuiam. per quam reuer
ditur capitellum primum. secundum cum sua ei. secundum. est
tercium. Quartum quiduis. Scilicet fit
fiat unguentum. est per ea. dimittitur. de fo
ris inolia de tela. Supponas ponat porri

Capitellum dicitur prima gutta a saponariis.

¶. Scilicet quod sapo sic fit. Accipe cinerem uitis uetus. et stipite fabarum. et calcem uiuam
et pone istas cineres in quoddam instrumentum perforatum. postea aquam super illud quod per distil
lacionem dicitur capitellum et est usque in glosa.

P... dessutiuens abscidantur de polipo. reliqua consumatur calido ferro in misso per cannellum.

rea ibi a tercia hora usque ad ix. vel nona usque ad vesperum et postea ponatur ibi pecia cum albugine ovi donec ignis cadat et curam ponet. deinde curetur ut cetera vulnera de ungento rup. Unguentum ruptorium fit ita **Unguentum ruptorium**

Recipe calcem vivam et capitellum. et in capitello resolue et diu misce et in modo ungenti in corpora **De curis nasi a superfluitatibus.**

Superfluitas carnis in naso consurgentis aliquando est polipus. aliquando non. sed videtur esse. nam in ampliori parte sui recepit aliquando nasum et super labium moratur. Cuius cura talis est. Spatumine vel sagitella usque ad profundum incidendo evellatur. et si oportet puncturalla. et si intra nares aliquid remanserit. tentam vel tastam de ungento ruptorio. quod fit de calce viva et sapone intromitte. deinde vitellum ovi cum oleo communi. Postquam vero ignis ceciderit curetur ut cetera vulnera cum ungento

viridi. etc. **Fit autem unguentum viride sic.** Recipe celidonie. allelune. radicis. et foliis centumgalli lenistici agrestis ana manipulum .i. et scabiose similiter. omnes iste herbe pistentur bene cum libra .i. sepi arietinj. et libra .i. olei. et sic dimittantur per ix dies. vel per vii. postea coquantur in stagnato donec herbe perdant fundum. deinde coletur per peciam. et colata in caldario remittatur. et addantur uncie .iii. cere. in estate in hieme vero ℥ .ii. post cuius liquefactionem pulvis ponatur olibani. mastic. et viridis eris ℥ .s. sed antequam mittatur viride es. probet si se tenuerit. et postea apponet. **De** tempore. et si colorem mutaverit ita quod viride videatur deponatur ab igne et addatur ℥ .s. aloe epatice. quod prius pulverizetur et in oleo resolvatur in usum reseruatur. **V**alet autem unguentum viride ad omnes plagas et bonam carnem generat et malam corrodit. **De ugo viridi**

Si vero sit inter nares tota excrecta caro. **de polipo et curis eius.** et magna sit. post fin modum foramimus per medium intromittatur tepta de malo terre succo sem vel bis. vel ter. si necesse fuerit. postea cauterizetur ferro calido. et ungento ruptorio ut supra dixi in proxima cura.

38.

P... malo terre accipe iudicem ge... ne vel ebuli.

39

Polipus est quedam mala caro infra nares cres**de polipo inter nares.**
cens et plures sunt species. Est quedam polipus. qui musculus in colore et substantia. sed quod differt in hoc quod plurimum est tenax. quamvis sit mobilis sub se. Hic talis musculus moratur in concavitate narium sursum separatur undique a naribus. non adheret alicui. sed tamen per nimia quantitate non possit exire ibi existens opilat nares. et foramen procedens a palatu iste talis polipus curabilis est. **Signa incurabit polipi**

A... ad polipum vel ad cancrum in qualibet... accipis ... fiat ... cauterium in su... ... capis et cum ... [illegible] ... ... polipus et cancer. ... ... ibi ... ... que inducit ... [illegible]

Est et alia species polipi que continet in se duas maneries quarum una est curabilis. Alia vero incurabilis. Signa curabilis hec sunt. caro que ibi adheret rubea est quasi bona caro. et si tamen bonum non habeat colorem. mollis vel mobilis est. nasus non induratur sed satis est tractabilis et est sedens in concavitate naris quod in missis pticica cariol per capi.

Incurabilis autem signa sunt hec. locus est niger. totus nasus durus

¶ Contra quod ... per panni por... ... et malum terre. ... ℥ ...
¶ Contra quod loco mali terre. potest poni brionia. vel genciana. vel laureola minor.

magnus et liuid et superfluitas carnis non descendit intus. nec
mouetur sed plurimum adheret in ossa sursum. Polipus uero ille qui muco
assimilatur sic curatur. Nasus sursum usque frontem comprimatur et sit in aliquo lo
co eminentiori patiens. et medicus subtiliter in naribus perspiciat
et patiens fortiter exsufflet. ut sic spiritu exeunte expellatur et me-
ipsam talem superfluitatem cum pincicariolis capiat. et sic caute et cum dili
gentia extrahat. Si uero non potest cum pincicariolis rectis. cum disciplis teneat
nasum. et medicus postea capiat eum cum pincicariolis retortis et cum ipsis foras
carpiat et sic abstrahat. Cura.

Nunc etiam illius polipi qui caro ueraciter appellatur et cuius due
sunt species ut diximus de incurabili non dicam. sed qualiter alterum curare de
beamus ad plenum dicam. Si uero potest caro illa superflua cum subtilibus tena
culis capiatur et foras caute extrahendo extirpetur tota. et si tota non
exit quantum exit incidatur. et si nulla ueniunt. non tenaculis potest capi quod
possit extrahi. tenta de malo terre siccato naribus immittatur uel clar
get mentulis. et mittatur secto et per totam noctem ibi eam teneat.
mane uero habeas canellum ferreum uel eneum et tenta extracta canellus
immittatur usque sursum. postea uero habeas ferrum calidum ita quod illa totalis
caro bene decoquatur. postea talem usturam stuellus madefactus in uitello o
ui mixto cum oleo immittatur intus. quousque ignis cadat. deinde sic
cetera uulnera curentur. Si uero ferrum calidum pa- timuit. stuellus de pa
no inunctus de unguento ruptorio per nares intromittatur. et per horam. uel
duas dimittatur. et sic eo abstracto uitellum oui mixtum cum oleo
apponatur. et cetera fiant sicut superius diximus. De curis polipi

42 Aliquando casu contingit quod polipus ille qui musco assimulatur qui exit de palato.
expellitur uel non. aut aliquid de eo paulatim foramina exit. quod si gu
gat de gutture agat et portet tentam in naso per aliquot dies. quod sit
de eo ut locus mundificetur. De polipo urendo.

43 Ad polipum urendum fiat cauterium tribus digitis super frontem ad man
patientis sicut dictum est in paragrapho illius capituli quod est de rubore oculo-
rum tamen quod caute uratur ne usque ad craneum sed usque ad musculum ultimum
procedat. cura de cetero ea est que in illa dicta est paragrapho.
De cancro nato in labiis et in alia parte corporis

44 Cancer fit aliquando in ipsis naribus. palato. labiis. uel gingiuis
et locis ubi fit corrodit in circuitu et tuber. aliquando locus et inuisatur cutis
et cutem non corrodit sed carnem intus. Si uero caro sit uiridis. uel pal-
lida. uel denigrata non est facile ad curandum. quod si sit de nouo non
locus sit corrosus multum. sic etiam adiungimus. In quantum est carne
usque ad uiuum incidatur. deinde ferro calido uratur uitello oui
superposito etc. donec ignis cadat a uulnere. Si uero fuit in estate
album oui cum uitello totus supponatur. Quod si ad de cancro uel carne

de cura eius

Ad remouendum ... infantes ... albissimum fermentum. et pone ipsum in
aliquod capitulum. supernatet. et sic per tres noc
tes fiat. post accipe id ... collectum
accipe et curam de eo inunge. prius
ad ignem calefactam. post ...
die accipe mel albissimum bene despumatum
et infrigidatum et cum inunge. ...
... per duos dies. In tertio die accipe a-
lumen succarinum. et dissolue cum aqua et
bene incorpora ... accipe al. o. et commisce
et ... cum aliquo bacillo. et sup-
... remoueas. cum spuma assumit
... accipe. et in cute unge et
mirabiliter ... ad decorem.

Hec cure non sunt prohibite quia
non debet fieri incisio
in neruosis
locis.

tabefacta remanserit unguento rupto itum ceratur deinde cum o-
pere tempus diuersitate ut diximus. Cum uero labiorum totum vel nares ma-
cerauit atque corrosit illud membrorum tabefactum usque ad uiuum re-
dat. Et postea ut diximus diligenter ceratur. Cum uero in palato fuerit
que sepe contingit ferro calido debet uri. vel auro quod melius est.
Si uero fuerit in gingiuis. loco prius diligenter cum aceto abluto. per
tres dies cum alumine zucarino fricato postea abluatur et inficiatur
locus cum hoc liquore qui sic fit. Recipe. uinum coctum. vel mel cum aceto
equaliter in quibus bulliant radices taxi barbasti leuistici a-
grestis. capsici mali granati. piretri. ana. postea supponatur puluis iste.
osium dactilorum. i. tartel chern 45 qui infra dicetur. loco prius bene absterso. Recipe. alumen succi foli-
orum oliue. rose origani cortice mali granati. gariofili. cinamomi.
nucis muscate. ana. Ista omnia pulverizata supponantur ut diximus. loco
prius abluto cum aceto. ubi bullierint calamentum supponatur leui-
ter agrestis dentibus commasticatus. vel cum puluis eorum que relinquuntur
in sacco post forum claretum. Puluis ad gingiuas sicut fuit in cancro.
Recipe. gariofilum. cinamomum cortice mali granati. ossa dattilorum. alu-
men. folia oliuarum. ista omnia pulverizentur. in gingiuis bene locis
cum aceto. vel supradicto uino supponatur. Ad fissuras labi-

46 Ad fissuras labiorum que uulgariter dicuntur settiu. orum
apud alios secula. talis cura fiat. Recipe iusquiami semen et pone
super prunas ardentes. super prunas uero embotum ut fumus qui exit per
foramen emboti statim in labiorum fissuras recipiatur postea supponatur.
aqua frigida in bacino. Ad idem. Recipe. aloe epatice. litargiri uiolarum
olibani equaliter. et subtilissime pulverizata. Item. Recipe herba flan-
ta. et fumi terre ana manipulum. vel sucus earum. cum ipso aut succo
aliquantulum predictos pulueres incorpora. de oleo uero uiolarum vel communi
item adiunge. Item. Adiunge cum predicto succo et postea de oleo.
et ita ponendo modo de isto modo de illo. et ad modum unguenti dul-
geno incorpora et cum opus fuerit locum inunge.

Melle calido inunge ferrum etiam cuprinum calidum more tentum ual. e. d.

Ad puncturam labiorum Ad puncturam labiorum
Recipe alumen succarinum. et distempera cum melle. mel per interualla
ponendo et semper insimul incorporando ad modum predicti unguenti
et cum opus fuerit loco impone. Ad arsuram labiorum. Recipe amid.
et cum succo. et cum fino distempera et locum inunge mitigatorium est. Ad
puncturam. Unguentum album supponitur; Recipe aceto aquam ro. et po-
pone. et oleo communi. oleum uiolaceum. Ad mandibularum

De arsura labiorum. Ad ar-
suram labiorum. uerum ita
toem. Recipe alumen et c.

Nullum unguentum quod uelamentum apponere debemus. sed stupam intinctam in albumine oui. cum puluere olibani. et sandarace.

Si os remanet apertum pro man-
dibule disiunctum inponantur
pollices super dentes molares. et
tremiter... et postea teneat

Contingit aliquando mandibularum captura seu iunctionem
a propria iunctura discedere quod cognoscitur quia inferiores dentes non
coniungunt recte superioribus immo ad inferiora vel exteriora tendunt
nec inferiorem molam hoc male comminuam. ut male ...

Expertum

2 lo

fiet sepius donec man-
dibule ad locum sedant
solutum

gatam coniungere possunt. cum sic subueniendum est. capita ma-
dibularum sub auribus accipiant et ad exteriora in tantum reducant
quod inferiores dentes superioribus adequentur. i. s. quod ad suum locum cautissi-
me reducant. Inde accipiatur fascia et leuetur sursum et ligatur cum
est dialtea uel marciato et ligetur ita quod dentes utriusque male positi
tudine proporcionaliter se habeant non se possint in mouere. dieta eorum
sit sorbitium. mandibulas ergo non moueat. **De ruptura mandibule**

50 **S**i mandibula ex altera parte rupta fuerit diligenter medicus
locum illum pertractet. cognito loco rupture qualiter ad suum locum caute
reducatur. quod cognoscet quod predicta est in parte cura de disiuncta mandi-
bule. eodem quo modo curetur et ligetur. et dietetur ut in eadem cura prediximus.
Si uero fuerit fracta ossis et carnis. primo pars parti competenter reddatur.
uulneri ut diximus super in fractura nasi prouide et caute suatur inferior
pars apta relinquatur. stuelli competens intromittatur. puluerem quoque ru-
beum qui superscriptus est super aspergimus plumaceolum unum in superiori
parte mandibule et alium in inferiori locamus. locum pro partis uarietate
ligamus. decetera ut dictum est in unguimus et pro oportunitate temporis et
patientis puluerem et alia ibi uel ter in die immittimus. **Qui**
51 **F**istulatur quando mandibula cuius os est tectum. **Mandibula fistulata**
aliquando uel amplius. si os est tectum de malo terre sicco immittatur. est uero
elargatum fuerit os fistule. mittatur unguentum ruptorium et eo mortificetur.
Cum autem mortificata fuerit imponens pannum infusum in albumine
oui. quousque incendium remotum fuerit a fistula. Post quam uero ceci-
derit ignis est ungento uiridi et ceteris cabis ut cetera uulnera. Si uero sub
ossis eorum rupta diligenter est intuendum. et si quid ibi est quod separari debeat
usque aliud unum est incendium et est sputore albumine in prospexeris.
scias fistulam mortificatam. si uero liquor aquosus exierit tamdiu est
ne in radicibus dentium talis fistula habeat principium. quod si fuerint dentes
illi radicitus euellendi sunt. In fistula uero mittenda est cerota. et un-
gento uiridi et ceteris quod supius dictum est usque ad finem est producendum. Incarti-
uo puluis est ponendus quod supra dictum est in ceteris gingiuarum quem non est
cancer. **Ad pustulas que in facie oriuntur**

53 **A**d pustulas delendas que in facie oriuntur. Recipe ℥. vi. mellis ℥ ii. lac-
tis. fic. succi mali terre ℥. ii. ista simul misce in malo terre ca-
uato committe et ibidem super lentas prunas facias bullire. et puluerem
istum adde. Recipe tartari al. sinapis al. ana ʒ. i. piperis al. aluminis.
succari ana ℥. s. ~~borag~~ ℥ ii. olibani pi. ossis sepie. ii. ʒ. ista
puluerizata in tali liquore mittas ~~radii~~. incorpora et in usu reser-
ua. et cum opus fuerit loco prius calefacto ad ignem iunge. cum autem pustule
crepuerint unguento albo inunge. Si uis pro aceto pone aquam rosarum et
pro oleo communi oleo uiolarum. Fiat autem unguentum sic. Recipe mastic. oliban.

Recipe. unguentum album.

Unguentum. Thus. pix. et mastix. cum quo cera sagimen.

Ad uina uel putrida carne consumenda. supersparge unde curas.
Item ad idem. Recipe. aloes epatic. mirra. et aristologya rotunda tantum quantum
de illis duobus. et tanto plus supersparge.

T**abula proforata apponatur in partes ...
ut lamines ligatur per foramina ... fiat ...
... dignitiama uel ... **

S**i fistula fiat in gingiuis fiat incisio
in longum et ponatur ibi sal uel incidere
eius ut aliquod corrosiuum.**

Q**uidam solent superligare allia brachys
ut cantarides. cum axungia et faciunt
ibi ruptorium. Ad prouocandum ...**

A**ccipe ... piretri ... et ...
ad ignem et sic ...**

D**entes ... sana ... colligere grana
... cum ...**

borrago
deinde

an ʒ. ß. litargiri. plumbi usti an ʒ. i. cerusse ʒ. iii. ista omnia
pulverizent. conficiant a sic. aceti parum mitte in mortario et predictos pul
veres cum oleo miscendo distempera et post aceti aliquantulum impone et iterum misce
et post de oleo. deinde de aceto et ita vicissim modo de isto modo de illo dili
genter incorpora. signum plene decoctionis est quando ipsum unguentum equaliter liquidum
et equaliter durum. Valet autem hoc unguentum ad multa. quia naturaliter ad salsum flegma.
Ad mitigandum arsuram que provenit ex corruptis humoribus.

Sed quia fiunt in facie alie multe superfluitates.
ut impetigo serpigo atque morphea que licet quandoque totum corpus occupet
tamen quia in facie magis sunt manifesta ideo de huius causis in hac parte supponimus.

Ad impetiginem.

Ad impetiginem et talem curam facimus. Accipe frumentum et super incudem
fabri ponimus et cum ferro lato calido frumentum comburimus et cum pennis mundis
de illo frumento exeunte oleum in se pe inungimus. Valet etiam hoc flegma salsum.

Ad serpiginem.

Ad serpiginem vero tale facimus medicamen. Accipe tartari vini albi.
plumbi usti succi ciclaminis. testam ovi bene uste pulverem sub
tilis piretri oleum communis quod sic conficies. hec omnia cum succo ciclaminis
et oleo conficiantur modo ponendo succi. postea vero oleum. et ita vicissim fiat hoc modo illud
in corporando conficias et in usum reserva. et cum opus fuerit patiens tali unguento
ungatur et per triduum teneat et non abluat. post tertium vero diem balneetur et hoc
faciat donec sanus sit. Quot sunt species morphee et que curabilis et que non.

Morphea alia nigra. alia alba. Alba curabilis. nigra incurabilis est. Alba et
curabilis hoc signo cognoscitur. locus acu pungatur. si sanguis tunc exierit vivus
curabilis est. si vero aqua alba incurabilis. Alle et curabili morphee.
unguentum tale facimus. Accipe tartarum sulfur vivum. auripigmentum sal tos
tum. cristalli. nitri. sapone spatarentum. argentum vivum. tuciam litar
girum. ceram albam. oleum commune. oleum muscelinum. oleum laurinum.
pinguedinem galline. piperis. olibanum. masticis. cozibrium. Conficiatur hoc
modo terenda terantur et fiunt cum sulphure et sapone et oleo communi misce
et sic bullire. ceram autem et pinguedinem galline per se resolue et cum oleo
laurino misceatur. additis et incorporatis cum superdictis admisce et diligenter
incorpora. Valet autem hoc unguentum ad omnem impetiginem. hoc unguentum bis
in die calidum super ponatur. Ad idem. Accipe tartarum sulfur canellatum
auripigmentum. sal tostum. fuliginem. oleum lucidi equali pondere et oleum. omnia ista pis
ta et coque et unge donec sanus sit. Ad idem. Accipe sulfur vivum. saponis
sarraceni. saponis gallici. nucis communis bene trite an ʒ. iii. tarta
ri fuliginis an ʒ. ii. auripigmenti salis communis bene trite an ʒ. iii. o
lei al. an ʒ. i. aluminis scissi ʒ. i. de fumo terre. lapatio acuto.
herbe flaure an manipulum. i. succi extrahe. et predictis pulverizatis cum
tali succo conficiantur et insimul dimiduncendo diligenter incorpora. Valet
autem hoc unguentum ad omnem impetiginem. Ad idem. Accipe contra capitis radices
auripigmentum sollatum. argentum vivum litargirum et oleum commune.

Contra impetiginem et serpiginem. Accipe pulverem subtilissimum auripigmenti et ... cum sapone ... et oleum

Sapo ... spatarentus ... et gallicus ...

Un... gē ... ta

It ... alios ...

quod sufficit. conficitur autem sic. Que sunt terenda terantur et de radicibus
predictis succum extrahe et predictum pulverem cum tali succo distempera. postea vero
oleum immitte et sic vicissim ponendo modo de hoc modo de illo predicta di
ligenter incorpora et usui reserva. In hiis tamen unguento argentum vivum prius
extinctum utiliter ponimus. et predictis incorporetur. Utaris sic. Radices
cum capita cum sale et sale terantur et recipis tales loca fortiter frica et predictum
balneum intret. et pluribus moretur. post egressum vero balnei unguento supradicto
unguatur et ita faciat donec sanus sit. Cura morphee nigre. que per potum curari.
Licet morpheam nigram incurabilem diximus; tamen quod ut experta sumus
et novimus curam adhibeamus. que valet ad serpiginem et impetiginem.
contra omnem pruritum et scabiem. Unguentum ad morpheam nigram. Accipe
tartari fuliginis ana ʒ .ii. sal nitri. sulphuris vivi ana ʒ .i. auri pigmenti
aluminis scissi. et alumen .iiii. ana ʒ .5. et omnia pulverizata et mortario
Item accipe fimi terre. abrotani agrestis. herbe flavie. rute agrestis ana
manipulum .i. lapatii acuti et paratis porcini equaliter pista diligenter
et succum extrahe. Item accipe saponis spatareni et sarracenici ana ʒ .iii. et
mixtura et simul cum predictis pluribus diligenter incorpora. deinde aliquantulum
de succo predicto impone et misce. postea de oleo. et iterum agitando. iterum de
hoc modo de illo ponendo diligenter incorpora et usui reserva. De dolore aurium et cura eorundem.

54 Dolor in auricula contingit aliquando ex decursu humorum. aliquando quia preter naturam aliquid in aure nascitur ut vermis.
aliquando quia extrinsecus recipitur. quod in auricula existens circa causa doloris est.
Quando vero ex discursu humorum contingit nec ipsi humores ad apostema sunt confirma
ti sic subvenimus. Accipe oleum muscelinum et cepam scinde per medium extensiso
et cava et ipsum oleum in cepam inmitte et super lentas prunas dimitte bullire
et calidum ut pati potest auribus impone. Ad idem. Accipe rutam et album ovum
nimium elixum et hec duo simul posita simul pista diligenter. et per pannum
succum ipsum extrahe et ipsum succum omnibus modis in cepa per medium extensa
iuso fixa et cavata impone. et ad ignem caute bullire facias et impe
tenti vase ut calidum pati potest suppone. Ad idem. Accipe absin
thium calamentum. juniperum. salviam et in aqua bullire facias et impetenti
vase ponas. superque embotum inversum ponas ut aliud quod teneri
valeat. et fumum qui per foramen illius emboti exierit in auricula dolenti pa
ciens diu recipiat bene cooperto capite. Quod si hiis curis non requiescit
dolor nec removeatur constat quod tumor sit in auricula aut humor
aut apostema confirmatur. et signum est hoc. locus tumet quibus rubor et ardorem emittit
et tunc subveniendum est cum sanis provocantibus et ad maturitatem ducentibus
et cetera pluraque inda sunt que in sequenti particula in apostemate tractatu dicemus.
Si vero predicta signa non apparuerint. procul dubio vermis in auricula est
generatur. Ad ipsum vero interficiendum et abstrahendum hanc curam adhibe
solemus. Accipe herbam persicariam et iuniores nucleos persici et bene insimul

pista · per succi exterhe iuuiscere cum oleo del lino in auriculam mitte probatum est. Ipso autem occiso cum subtilibus picicariolis extrahatur. Vel etiam apponatur cucufa que in unum tumen aliquantulum ad se trahit. Si uermis igitur in aure fuit cum succo foliorum capparis et calamenti bene terpari auri instilletur. Vermis enim cito et dolore mitigatur. Si uero in alio membro nati fuerint eius bene cum albumine cum uino misceatur. Vermes procul dubio ne

Si faba vel lapillus uel aliud tale **Cura** facit cecidit in aure · caput dolentis flectatur in cucufa multa attrahens auri apponatur. Instrumenta adhibeantur, ut in cucufa suggendo ad se trahat in ipse meatus proporcionalis ad exteriora impellat. Quidam uero lignum vel ferrum lana vel bombace obuoluunt terebentina vel alio glutinoso inunctum intromittunt · ut quod in aure cecidit tali instrumento adherendo extrahatur. Sed quia timemus ne illa que intromittuntur peius inuiceret dolorem potius quam cerunt ideo a tali cura desistimus

Secunda particula

Nemo prolixitatis vel sermonis rudis michi crimen imponat cum multa paucis implicita obscuritate potius confusione quam compendii commoditate parere soleant. Et ego non solum preceptis sed etiam aliis prolixe disposuerim. Que a Rogerio ab egregio doctore meo comunit et priuatim recepi ideo scriptis hic ualui ordine certo in scriptis redigere ut pulcrius elucescat in commune deduce decreui. Verum quot capitulis compendiose per ordinem excercitis. Ad eas que circa collum eueniunt et gutture quantum ad cirurgiam spectat si consueuerit defendam · primo uulnerum · secundo apparatum · tercio scrofularum et glandularum · quarto fistularum · quinto botium · sexto eorum que in tanus consurgunt · et curas et signa diligenter prosequendo.

De uulneribus que fiunt in collo

Vulneribus que fiunt in collo ense vel aliquo simili talia medicamina facere consueuimus. In primis locum diligenter attendimus · utrum os vel aliquid huiusmodi sit ibi quod extrahi debeat intuemur · et digito attentius attemptamus · et si aliquid in eo est quod extrahi debet si fieri potest extrahimus · postea uulnus suimus · puluerem super dictum · scilicet rubeum · super aspergimus · et ut super diximus curam omnino prosequamur. Si multus sanguis fluxerit habundat.

l' aliud impedit. ut q de uulne extrahi debet remoue n de
bent statim. uulnus ex pte suum i ex pte apertu relinquit ut e tps
ministrauit q trahenda s p locu apertu melius remoue possim. Ab
stracto q a uulne extrahi debet apertu loc suum. extremitate mag tn
pendente relinquit apta. i c q supius i tractatu ca dixi. i hc ca
diligent attendimus. **Cura de uulnibus q fiunt i collo sagitta l' telo**

Si in collum fuit ex utraq; pte sagitta pforatum ad ext. s. ad sinistrum
l' equalo. lardone unu ex una pte i aliu ex alia mitte 9sueuimus
infra os uulnis. usq; ad teciu diem i q usq; sanie faciat pultes
supi deas ad sanie puocanda p tepis uarietate sece pone possu
mus. Cu a fecit sanie stuellu de panno imittim i admod ali
oz uulneru deinde curam. In oibz a sub h e attendendo diligenter.
u illa ps uulnis q mag dependet diligenti pcet. i p tino ad co
solidandu tardi relinquatur. Q u supi eminet. stuellu q e mi
nuendo coddie citi sanare festinamus. **Cura**

Si u e ense ut aliq sibi i ence uulni fiat ita q organica uena
incidat. sic e subueniendu. uena tota suatur acu ita q uena
n pforet. i ex illa pte ac filo cohente ducat. i c ipo filo inectat
atq; suat q sangue n possit emitte. ita facias ex supiori pte
i iferiori. In uulne enim pann i al. oui ifusu mittat n tn de ipo pano
uulnu mitu ipleat. embroca si fuit i hieme supponat q usq; sani
e faciat. si fuit i estate stuellu oui supponat. c a sanie fecit c
panno sicco i iungo i ceris bona carne gnantibz adhibeat. cura
u in cetis uulnibz. C u extremitate uene supiores i iferioris
ptas putruisse cognuis files pdcos dissoluas i a loco illo remoue
as i deinde pcedas ut dcm est supius. **De neruo inciso i longu i ctr.**

Si u neruus incidat. i longu. aut ex obliq sz u ex toto hc ca potest
9solidari. tiu stres uimes q sub transaleunt q libet tre dur ac
cipiant. i aliquantulu torant i oleo infusi ad igne calefiant
i nullo alio medicamine ter l' q ter. l' plures siop fuit impone. Si
u incidat ex transuso tot minime 9solidabit pdco tn te. medio
n coadiuuante. sepe 9glutinat. p namq; cuticla q sup nimi
e 9sin. puluis q; rubeus q ia dixi sup aspge 9sueuimus. q ca n
e utilis. Ungs e n solu 9glutinatos sz e 9solidatos ntra ca ispeci
m. Si u loc tumet. ebroca q i pma ptcla ad tumore remouend
q expulsiua 9surgit pdiximus. ponim q usq; tumor tal recessit.

Si uena organica n uulnat i pdco uulne **De uena organica**
u incidat pdco uulni pannu ifusu i al. oui. mittim. uulnus
tn n totu iplemus. embroca u i alia sic p ordine ut sup dicta
dixi cura. ita i insita ponim atq; pleqmur. **De uena pforata. i arteria. i ctr.**

5 **S**i u sit colli in tincto ... u uena pforauit l' artiam ita q

Magist .i. S. dic. quocq; in neru
ledatur potissima cura e ut
neruus cauterizetur. Si u con
tractus fuit un ta q n p ste
udi. incidatur cutis in longu
usq; du neruu uideam. i cau
terizetur utrq; cap nerui.
h e nota. si talis cura differ
p. ii. l' p tres dies i curabit e.

Difficile curatur cale uulnus
pariens faciat
testim.

Ad sanguis constrictione. Acc. cal
cem uiua i uitreol. ut pen
nas gallinaceas i filtr con
bustum.

Ad maturand ulc cepas sup p
nas assatas acc. i cu axung
tere.

Ad repcuciendu materiam absin
thium i malua cocta i aqua
i calida sup posita. absinchi
um est repcussiuu apitiuu
potius malua repcussiua.

Nota ad maturandu coquatur
in uino i aqua. si de frigida
ca plus uini qua aq. si de ca
lida ecn.

Nota ad maturandu mitti tepida
ad repulsione plus q tepidu

Absinthiu i malua mixta sobz p
formare locum a fistula.

sanguine nimium uulnus emittat. statim abstracto telo uena suatur
ut supra uictoria ea diximus. aut uulneri puluerem rubeum sic aspergimus. aut
puluerem stercoris asinini siccati supponimus. qui si stercus asininum non habemus
uide infra pannum ponimus et fortiter exprimimus. et postea superponimus. Ad idem
Recipe turis ʒ ii. aloes ʒ i. albuminis oui. pilorum leporis quod sufficit.
confice sic. terenda terantur et cum albumine oui distempera et pilos leporis conficiendo
misce. et scissis aristis habundanter impone et dimitte. et diu donec per se
cadat. Ad idem. ualet puluis gipsi cum gluten uuarum subtilissime tritus.
Ad idem flores lanceole et folia ebuli terantur. et usui seruantur. et etiam
medulla sambuci ualet contra fluxum sanguinis in uulnera naribus. Ad idem. granum
nuce fraxini in ore masticatum et superpositum sanguinem stringit probatum est.
Calx cum capitello mixta et supposita ualet sanguinem constricto curetur
ut similibus curis diximus. **De uulnere gutturis**

Si autem fiat uulnus in guttur. ita scilicet quod ysophagus uel trachea arteria perforetur
uel incidatur. quomodocumque sit uulnus mortale est. Idem etiam ex quocumque causa incipiat
uulnus siue de telo siue de re alia. Si autem cuticula uulneretur.
curetur ut cetera uulnera. **De apostematibus circa collum.**

Si autem diuisi sunt humores in humano corpore in quibus et cottones quod ex eorum superfluitatibus
consurgunt diuersis nominibus nuncupantur generali autem nomine apostema dicuntur.
et ~~iiii~~ sunt species. nam aliud fit de sanguine. et dicitur flegmon. aliud de colera.
colera non alia naturali. et dicitur rubea. alia innaturali. et dicitur nilia. apostema quod fit de colera
rubea. dicitur erpes esthiomenus. quod uero de nilia fit dicitur cancer uiuior. aliud
fit de flegmate et dicitur zimia. Unum quodque autem propria signa diuiserit. si enim fuerit apostema
de sanguine. adest rubor. pulsus fortis. dolor. calor et tumor. Ex flegmate
signa hec sunt. Albedo mollicies ut si digitum impresseris quasi sigillum foraminis
facies. Ex colera non rubea talia signa procedunt. calor. rubor admixtus citrino
colori. Ex colera nigra siue nilia innaturali signa hec sunt. Ingens duritia cum
quadam nigredine. non dolet locus. et est cum quadam insensibilitate. Nunc ad
curam ueniamus. Fiant igitur cataplasmata ad apostema de sanguine. Recipe. Ruta
ciminum. lardonem. farina tritici. et cepa. que omnia coquantur in uino albo
et oleo et diu agitentur. deinde supponatur quousque ad saniem uenit. Maturato
apostemate inferius ubi locus magis dependet caute cum sagitella in longum in-
cidatur si fieri potest digitum intromittatur et diligenter tota sanies exprimatur.
Quo diligenter emissa stuellus de panno intromittatur et bis in die mu-
tetur. et postea curetur ut cetera uulnera. **De causa antracis uel carbunculi**

Si antrax uel carbunculus fuerit. conuenimus cum stilis. circa loca pacientia
ut oleo rosaceo. succo solatri. aceto. et succo capolorum. uuas inueniatur.
umbilicaris et similibus calorem reprimentibus. fit autem antrax uel carbunculus
de sanguine feruentissimo. supra locum ubi ponatur scabiosa trita cum axungia
porcina. probatum est. Consolida que minor uocatur duos lapides trita quod
diuino miraculo antracem interficit et ex toto curat. ut peritia non idi

Cura apatis.

Cura apost. de sang.

[S]ugeat in uulneru cura. De apostemate quod fit de colera rubea.

10 Si in fuit apa de cola ru. uimirum calida et sicca. et in aliq parte gene
dit eam exulcerat. et lata et profunda uulnera fac cui subuenimus
ut in ante dicte supius diximus. De apostemate flatico

Si fuit apa de flate facimus cataplasma quod fit radices malue uisci
℥. viii. et decoquantur in xviii ℥ adipis porcini. olei ueteris sextariis
duobus. sublatis radicibus et colato oleo. addantur spume argenti
subtilissime trite ℥. ix. et sine intermissione agitando lento igne
coquantur et ad modum emplastri ponantur. uel fiat emplastrum quod facere consu
euimus ad omne apa quod saniem generat. fit autem sic. Recipe maluam. bran
cam ur. radicem b malue primo coque in aqua que postea in mortario diligenter
pista. deinde adde butirum. lac mulieris. tamarices. et pultes quas su
pius ad saniem prouocanda in uulnere dixi. et cetera oportet fuit loco suppo
ne. uel aliter. cum salem. et cetera album. et uitello oui distempera et suppone.
Item. Recipe. radices lilii et coque in aqua et cum axungia pista et ad ignem in
olla iterum calefacias postea adde cepe assatum mente folia caulium
cocta. pro quo in possit maturari et ad saniem duci. Omnia hec mixta et
incorporata supponantur donec apa ducatur ad maturitatem. Cum autem
maturum fuerit in loco maxime dependenti aperiatur et cetera prosequitur
sicut dixim in cura apatis quod fit de sanguine. De cancro quomodo consur

[C]ancer aliquando uitio exteriori git ex diuersis cassortioib;
aliquando uitio interiori consurgit in corpore. uitio interiori ut ex pustulis
humoribus. uitio exteriori ut ex uulnere non bene curato. Omne enim uul
nus post quam. iiii. uel. v. menses preterit incurabile. Sed non uulnus sed cancer.
uel fistula nuncupatur. hic non cancer aliquando habet esse ex multo tempore. aliquando ex
breui. Item Alius est in neruosis locis et inueteratus et plenus aluis.
alius est in carnosis. Unde aliter est cancer qui in neruosis locis est. et aliter qui in car
nosis. Nam qui in neruosis locis est et inueteratus incisione et incensi
one non est curandus. secundum illud ypocratis. Et hic quoque absconditi cancri fuerunt
melius est non curare. Curati enim citius pereunt. non curati multum temporis perficiunt
Quia non est curabilis sunt et in uti artie plime et uenas habu
dantia. ab incisione uel incendio est desistendum. preter tamen possumus
subueniamus. Si quis sit cancer et non ex multo tempore. circa loca predicta tale
unguentum facimus quod sic fit. Recipe radices lingue bouine ℥. iiii. radicis
bardane ℥ v. radicis celidonie. et cinamomi ℥. ii. zinziberis ℥. i.
argenti ui. ℥. ii. cere ℥ iii. resine quantum sufficit. et axungie ueteris ℥
v. conficiatur sic. Supradictas herbas rad in mortario teras. quibus axungiam adde
et cum eis diligenter incorpora. de tendis autem puluerem facias et cetera predictis
miscendo incorpora. argentum ui. in fictili uase ad ignem pone cum
resina et liquefac. cum que liquefacta fuit cola et rursus reserua. Et si tale
unguentum non subuenerit. ponatur talis puluis ad cancrum occidendum

Emplastrum maturatiuum ad que libr apostematis.

Ex. in iij. fol. a principio lib.

Ad cancrum inueteratum Recipe succum poligonie cum mello. uel succum celidonie cum mello. et succum tassi barbassi.

Cura cancri.

i nervosis locis q(uod) sic fit. Accipe ellem al(bum) et aristologia ro(tunda) plur(imum) za
te op(or)t(et) sunt suppone. Si v(er)o tali pulvere extinct(a) fuit ponat(ur) su
pa(n)no c(um) oleo ros(arum)(?). p(o)st ponat(ur) ungu(en)t(um) viride et sic usq(ue) ad fine(m) cu(m)
talib(us) cur(a)bis. De cancro v(er)o q(uo)d fit in carnosis locis suo loco dicem(us).

De scrophulis

Scrofule nascunt(ur) ingu(i)na et sub ascell(is) et
i(n) gutture et sepe nascunt(ur) glandule q(ue)da(m) q(ue) n(on) s(un)t scrophule.
Ut e(r)go cognoscat(ur) utr(um) sint glandule v(e)l scro(phule). acc(ipe) eda(m) t(er)restre(m)
et folia eius et b(e)n(e) pistata bulliant in oleo et tepida supponant(ur).
p(er) tres dies. et si glandule diminuunt(ur) sic insistas cu(m) hac medi(cina).
Si a(utem) rubescant ita q(uod) videat(ur) q(uod) debeant duci ad sanie(m) pona(tur)
cu(m) maturativa. et cu(m) maturu(m) fuit p(ost)ea incidat(ur) i(n) longu(m) et p(ro)pt(er) q(ua)li
tate(m) ut p(er)fecte expurge(tur). Si a(utem) indurescat et c(r)escant et sint p(er) m(en)se(m)
v(e)l dimidiu(m) annu(m) et si sit puer fiat hoc o(mn)i(n)o q(uod) recip(e) radices
raphe. rad(ices) raphani agrestis an(a) et oleu(m) q(ua)ntu(m) de o(mn)ib(us). radices
b(e)n(e) p(ur)gate t(er)ite bulliant in oleo. et s(e)c(un)d(u)m iij v(e)l iiij. gutte instillent(ur)
i(n) aure illi(us) p(ar)tis et dimittant(ur) in p(ar)te illa. et si p(ost) o(mn)i(a) illa aur(is)
intumuit et stracta fuit ita q(uod) p(er)fecte aliq(uid) exalavit scias q(uod) a
liberabit(ur) p(er) hac medicina. Si v(er)o n(on) intumuit p(er)hant medi(cinam).
n(on) liberabit(ur). Si fuit sign(um) liberationis insistas adhuc p(lur)ies cu(m) oleo
illo. et iterum fiat positio ista q(uod) sic fit. Acc(ipe) radic(em) harundinis. rad(ices)
malve. rad(ices) sparagi et brusci cortex radicis capparis. rad(ices) elleb(ori)
al(bi) cu(m) pinguedine columbe m(agis) v(er)o valet ad desiccandas novel
las scrofulas. aristol(ogia) r(otunda) ro(tunda). rad(ices) fabe. lupine. rad(ices) scrofulane. fo
lia laureole. eq(ua)lit(er) de omnib(us). et illis b(e)n(e) p(ur)gatis et pistatis in op
timo vino bulliant usq(ue) ad medietate(m) vini. et h(oc) vinu(m) bibat
i(n) die semel mane semel in ebd(omad)a si fuit puer. si fuit iuvenis
bis iiij ℥ p(er) hora(m) cu(m) alio vino mixtas. pleno magno cypho.
et si fuit nimis horribile ad potandu(m) asp(er)gat(ur) pulvis de zu
caro et caveat q(uod) tanq(ua)m accepit laxativ(u)m q(uia) q(ua)t(er) v(e)l p(lur)ies as
sellare fac(it) eu(m). Ad id(em) in diminutione lune. cu(m) luna sit ix. dier(um). al(iu)d
Acc(ipe) ix capellas de radice spatule fetide. et rad(ices) raphani agrestis.
alia die ix. viii. alia die et sic usq(ue) ad fine(m) lune q(ua)lib(et) die
minuat(ur) una. Q(uo)d si h(ec) medicina n(on) valuit ad cirurgia(m) e(st) re
currend(um). h(oc) t(ame)n p(re)notato q(uod) nu(n)q(uam) deb(et) incidi aliq(ua) scrophula v(e)l glan
dula q(ue) b(e)n(e) teneri i(n) manu n(on) possit. atq(ue) t(ra)ctari.

de incisione scrophul(arum)

Ad incidendu(m) ergo scrophulam v(e)l glandulam
p(ri)mo deb(et) accipi sc(rophula) v(e)l gla(ndula). et una manu firmit(er) teneri et cuti
cula sup(er)ior i(n) longu(m) incidi et undiq(ue) scarnari et unco ip(s)o app(re)
hendi et ad exteriora t(ra)hi et si alia secuta fuit ipam utriq(ue) ext(ra)
hat(ur). et o(mn)is q(uod) ibi e(st) cu(m) folliculo suo semp(er) ext(ra)hant(ur). Si a(utem) emo
rosagia nimia sequit(ur). p(er) intervalla ext(ra)hant(ur). et iterum vulva

repleat[ur] cum panno in albumine ovi infuso . secundo vero die si quid de folli-
culo vel de scrophula remansit . supponatur pulvis affodillorum qui scri-
ptus est in cura capitis in capitulo de scrophulis que nascuntur in capite . deinde
carnositas et illa putredo extrahatur . hic autem pulvis ad corrodendum et cor-
rumpendum tale panniculum est immittendus . et si vulnus tumefactum videris .
et desiccatum . panni in albumine ovi infusi in vulnus sunt immittendi . super vero
stupa cum ovo . quousque videas pannum bene putrefactum et corruptum et
vulnus aliquantulum saniem emittere . Post vero cum unguento viridi . quod deinde
est in cura nasi . et que alia que adhibenda sunt circa eum adhibeas . De fistula

Fistula est aþa . cuius os est strictum **Cura collum et cervicem .**
fundum habet latum et profundum . quia alia fit vitio exteriorum . quandoque
vitio interiorum . vitio interiorum ut ex humore . vitio exteriorum . ut ex in-
docto cura vulneris . hec autem fistula aut est ex multo tempore . aut ex brevi .
Item alia est in nervosis locis et venosis . et plenis arteriis . alia in carnosis .
Item alia corrumpit carnem . alia os . alia nervum . unde que propria sunt cog-
noscentur sic . que est tantum in carne corrupta putredinem emittit velut
aquam albam . cum vero os fuerit corruptum erit putredo velut lotura car-
nium . Si vero nervus fuerit lesus . erit putredo nigra et multum fetens .
ex quibus omnibus manifeste cognoscitur quod pro varietate subiectarum parti-
um in hac egritudine varia cura est exhibenda . Circa circa collum et cervicem et
guttur . quia implicata et intricata sunt nervis venis et arteriis incisiones
et adustiones facere non audemus . ideo in tali cura subvenimus . Si est meatus
fuerit strictus ampliemus contenta mali terre . Hoc modo fiat tenta de
malo terre . malum terre sic sicce et pro meatu fistule immittatur . ita
quod meatus ille impleatur . ita a mane usque ad sero . vel econverso dimit-
tatur . cum os fistule bene elargatum videris . in loco illius mktū stipli-
cat' inter arterias et nervos . ut fit circa collum . unguentum ruptorium
quod fit de calce viva et capitello intromittimus . Si vero prope sit mul-
tum implicata venis et arteriis . pulvis de affodillorum immittere possumus .
Quod si fuerit delicatus . unguentum periculosissimum in hac cura immittimus . quod
sic fit . Recipe piperis piretri . auripigmenti . aluminis . sinapis . eth . al-
et nigri . galle . viridis eris ana ʒ . v . calcis vive quantum de omnibus
aliis confice sic tenda tiþre . et cum sapone saracenico diligenter
incorpora . deinde in forma tente . usque ad profundum fistule immit-
tas . hoc autem unguentum in illo meatu liquefit totum et fistulam suaviter
occidit et desiccat . unde statim intellum ovi cum stupa vel albumine ovi
cum oleo quousque ignis cadat apponimus . deinde vero cum unguento viridi quod
deinde est in cura carnis que videtur esse polipus et aliis unguentis usque ad
finem curamus . Si vero fistula non sit in nervis nec in arteriis . si sit inter
cutem et carnem ex longo vel ex obliquo . si os fistule strictum sit et
largetur sic . Tenta linea usque ad fundum mittatur et sic aliquantu[lum]

Omne vulnus ex quo duravit
per duos vel plures menses . iam non
vulnus . sed fistula
vocatur
pars
p

Brionia pro malo terre

Si fistula emittet saniem spissam
quam prius emittebat liquidam
velud aquam mors est . Fe

¶ Potio ad fistulam . Recipe . cauli rubei . camepiteos .
valeriane . tanaceti . consolide minoris . florum
antgallici . pimpinelle . herbe roberti . agrimo-
nie . fragarie . sanic . pet . columbe rubee tinctorum .
apii . plantaginis . arnoglosse . ista est
potio mirabilis et incredibilis efficacie in cu-
randa potione vulnerum . dummodo non sit mortale
subito sanat omnia expellit

culū cuticla ad superiora leuet̄ et a fundo fistule usq; ad os ei⁹
superueniā usq; ad ipm fundū findat̄. panni; infusus aluē in
mittat̄. et a mane usq; ad uesperum l' eū relinqt̄. p⁹ ū puluis de
affodill' supponat̄. cū aūt uulnus ipm tumefcm uidis sign̄ ē fis
tule mortificate. c⁹ p'ea subueniend' ē cū ouo et ungto uidi et
aliis q intcā uulna dicta sunt. de botio et cura eius
15 B[otiū] ingula fit. et fit ad illud tale expimtum.
Cantando pat̄ nr̄ fodias nucē q nudū fec̄ fructū et radices
cū tota alia & bn̄ pistate cū. cc. gnis piperis bulliant in optimo
uino usq; ad mediū. et h' uino utat̄ paciens omi mane donec
libet̄. Ad id. acc̄ radic̄ uioicelle. rad cuē agstis. iari. pallā
marinā et spōgiā marinā brancā ur. burit. et lac de scophula
pmos filios pducente radic̄ rapibarbari. cfice sic. omia ista
desiccata te et obra. pallā ū marinā et spongiā marinā icede
ite et sup dcis admodū electuarii misce et cū dormitū uadis
sub lingm pone. Itē. polipod. malū tre. betonice radices. et
rapibarbasti. in aq coq et ut tres fiale redeant aduna. et ibi p
dcm pluēm in eo ponas et mane potū da patienti. et de aq p dca
et colati simlr̄ come. Eod ū die aqm n̄ bibat. et usq; ad decim
diem neq; potone. neq; puluem bibat. Tercio ū mana. pul
uem sic pparatū sub lingua mitte. et usq; ad xi. l' xii. faci
as potionē. et de xi et xi. dab'. Si ū talibz expimtis paciens
n̄ liberabit' ad cirurgiā est recurrendū. Si g̅ fuit un̄ botiū
cū cū ferro calido imittam unū setonē i longū et altm̄ i la
tū. et panni infusus i ouo l' axugia supponat̄. et omi die et
mane ist' setones adexteriora trahant̄ ut penit⁹ trucet̄ ca
ro cū illis. Qz cū fcm fuit. si q̄d de botio remansit ponat̄
sup dcs puluis de affo. et pificato loco cūt ut cetā uulnā.
Qz si n̄ sit nimiū implicitū arcis. botiū firmatum firmiter
apphendat̄. et cuticlā in longū caute incidat̄ et botio ū
eo apphenso. hic in botiū ipe scarnet̄ et cuticlā remoueat̄.
digit⁹ intromittat̄. et accepto botio cū follicło suo tot⁹ extrahat̄.
Vulnus panno lineo ipleat̄ leniter et simult̄ singl' sup
ueniētibz ea remedia adhibeant̄ q supi⁹ dca s̄ i hoc pticla i eo
caplo q intitulat̄ de uulne fco cū sagitta i cuice. et cū huis
remediis dimittat̄ p xv dies. p'ea ū si q̄ remansit. po
nat̄ puluis de affodill'. c⁹ p⁹ subueniendū est cū ouo. et de
inde pcedendū ut in aliis uulnibz. Hi⁹ q̄z diligent̄ ē atten
dendū q follicul⁹ botii radicit⁹ extruet̄ et ideo nichil
relinquatur. Modica ē pticla ibid remanente i id pa
ciens cadit. Loco g̅ pfcē pificato in pte sui p puluis

iubens sup asp'gi et ut in aliis incutis dixi ita i hic faciendu e.
Si u ipm bociu valde magnu sit. ita u paciens n sit multe
etas p̄cessite. uno tedio ab huius cura desistendu e. Sol' e hi bo
ciu nutitas radices hre q's valde difficile est eradicare. q'b3 ktu
calm apponere ne ipi artie unq3 ledant' refugium omino. q'cq3
tn in p cirurgia subuenim' eos q sup scamnu ligam' et firmiter
teni facimus. de squinantia et ptib3 ei. et curis eis.

16 Squinantia e apa q' i gutture nascit'. e t'es st spes. quar' p'ma sq-
nantia noie toti' uocant'. et h' int' tracheam arteria et ysophagum
nascit' i loco q' ismon dr. q' spes cito p'ncabil' est. e ca soli deo ser
uat'. Scda d' sinantia q' p'te in' retinet. p'te u' foras emit
tit ut tumore ext'ius uide possis. et h' minus maliciosa e. Est
et tcia spes q' dr quinantia. e m' tota foras emittit. de e malicia
n maxime time debemus. Cu'q3 u' istar' sp'eru fuit. g'nalia
sig' st h'. difficultas inspirandi et respirandi. cibu q3 n potu susci
pe possunt. uox q3 denegat' ex toto. n saliua inglutire. n' spu
tu emitte possit. q'b3 a p'ncipio sic subuenim'. Si uit' etas p'mi
17 sit sangue de uena cephalica et hum'. t' de uena q' e sub lingua. Gar
garismu de sapa t' diameron n uolum'. t' fiat tal' gargarismus.
Sumac. gallas balaustias rosas facias bullire leuit' i aq. et de hc
paciens gargarizet sepi'. h' e gargarim' malos humores retentes ad
locu dolente repmit. Exti'sec' a diaborea. marciaton et simitib3
iungat'. t' fiat cathapla q' omis fam et tcia spem sanat. q' sic fit.
Acc radic' ebuli et porros q' n s remoti n euulsi a loco i q' nata st.
absintiu. card' b'n'dcm senationes canicas ad libitu. Ista pistent'
et suc' extrahat'. Ad id. Acc farina ordi et farina seminis lini et
c p'dco succo distempa. et incorpa. ita tn q' multu remaneat
liqda. p'ea axungia porci et liq'facias ad ignem i patella et adde
mel i ead' q'ntitate c axugia et facias bullire. dei' p'dcm succu
c farina i ead' patella mitte et c p'dcis admisce et incorpa et tadiu
bullire facias q'usq3 ad spissitudine ueniat i modu alie' cnroce
tale catapla calm supponat' loco pacienti. ter t' q'ter in die mu
tet'. et sep calm renouet' c tale apa sanie mit' fecit digito t'
aliq' instrumto ipm apa rupe et sanie emitte n e inutile.
18 Brancos e xpa manu aliq's curam. de brancos natis in fauis
B ... mtius tument et q' amigdalas duas creant.
Unde difficil' excreato fit. et arpta sp'c attractio. q'b3 garga
rismata p'' adhibeant'. Aq'b3 si paciens n catur. ad cirugia
e recurrendu. Infirmu g' cora te constitue. c ore apto lingam
i fius instrumto apto reprimas ita q' amigdalas illas uide
possis. et unco ferreo t' eneo cape. et cpetenti ferro incide ualeas.

Contra omne colli egritudine fiat mi
nucio de uena cephalica i g'ntia pte. et
stringat' collu cu poplo et fiat minucio a
uenis q' st sub lingua. Ille u' agiter ligt
i ore ut mlt' sangs exeat. Si u' nimi
fluat resolue poplu. et aqua calida diu
i ore teneat.

Contra brancos fiat gargarismata. si
non curant' fiat ultio hoc m. Impat'
ancellus circumuolutus pano lineo t' sup
tal. cu' p'q'd ferri diugat' eu' d'insulg'
ad radice lingue. sup brancos. h' ute
h' uocat' fluir. h' si n p'fuit fiat icisio
ut auctor dicit.

pelliculas an̄ eas q̄ stant iuxta illas illesas relinquas. p⁹
de aq̄ ro. c̄ aceto eq̄lr fiat gargarismū r̄ c̄ suco arnaglosse si
i uo sanguis mult⁹ fluxit. mellicratū adde. q͡ si putredi
nē fecit. hoc incisio sic fiat. Cutis i longū incidat̄ i inst̄u
mētis ad hoc f̄cis illa extrahant̄ i radices fundit⁹ euellant̄
loc̄ ū aureo instrumēto ul̄ ferreo de q̄q̄uus. De tumore
19 Uuula sepe elongat̄ i tumescit relongōne uule i reiscet.
q̄ desiccet puluib; ↄstrictiuis. l' gargarismātib; i h' puluē
q̄ f̄ iunip̄is. pirets. staphisaga. balauste. galle. cinamo
mi. eq̄lr de om̄ib; pulu̇izata c̄ p̄dcis liq̄rib; bulliant. Si
a sic n̄ desiccet incidat̄ forpicib; ad h' f̄cis iuxta palatū ā
supiori loco caue tn̄ ne radices uenule tangas. fiat gar
garismus c̄ desiccatis de q̄ gargarizet die i nocte. Caueat
paciens ne supin⁹ iaceat. gargarizet ēt c̄ aq̄ ū gallina pi
guissima cocta sit sepissime. Caueat ēt ne mitiū dormiat p
tres noctes. l' an̄ incisionē fiat puluis ↄstrictiu⁹. q͡ f̄ galle
balauste ancte pip̄is. piret. cinamomi. supponat̄ supdi
c⁹ puluis c̄ cocleari ferreo. l' an̄ incisionē icendat̄ nummo au
reo i gargarism⁹ fiat ut dixi. De disiunctura colli. Aca
20 Os iugulare q̄nq̄ a p̄p̄o loco discedit. ū collū pite
disiungit̄ i sic uitiū in iunctura colli. c̄ ū medic⁹ subuenit
cito infirmū morit̄ de facili i suffocat̄. Cui festinant̄ sic ē sub
ueniend̄. ei os apiat̄. ligū l' ad tale ut os apt̄ū teneat̄ iore
mittat̄. i faceolus sub mandibula sponat̄. utrinq; p̄te face
oli medic⁹ ad supiora leuando f̄mit̄ manib; teneat. pedū ā
unū i uno humo aliū i alio ponat. ū pedib; ad inferiora p̄
mdo i manib; cap̄ ad supiora leuando fortit̄ os ip̄m ad p̄p̄a
iuncturā ↄpetent̄ reducat. p̄ea iungat̄ loc̄ de dialtea ul'
marciaton. i lana succida. l' stupa supliget. i sic om̄i die fi
ant fomentacōnes i inunctiones. Comitto ḡ soli i tercio die ēē
p̄utilis. Explic. ij. particula

faceolus i. binda.

Quod tanti op̄is utilitatē tractaui i temperaui recto ordie
doctoris mī sciam i arte redige desideraui. pl⁹ fuit p̄ceutib;
i futuris p̄ficiendi. qm̄ de uirib; aut de tempū cōmoditate
Quē cea p̄uid⁹ lector fiat sollicit⁹ i mī op̄is cōpendium n̄ solū
i scripto s; i cordis cōmēt armario singla capitla attendendo.
Curis ḡ supiorib; p̄secutis de curis generaliū de cetero
erit p̄sequendum. Capitula de uulnib; q̄ fiunt i hō platis.

Tertia particula
De vulneribus que fiunt in omoplatis

Vulneribus que fiunt in homo pla-
tis si fiant ense vel
alio simili sic subve-
nire consuevimus. Si vulnus re-
cens fuerit. purgatis superfluis illico suum recte iunctaturis aptas di-
mittamus. pulverem rubeum sive alsaginum et cuncta diligenter persequimur
que dicta sunt in .ii. particula de sutura. Si vero vulnus non sit recens. primo pur-
getur et sanguis in vulnere provocetur. deinde suatur et fiat ut dictum est supra.
Si vero telo sit perforatum lardonem immittimus. et cetera facimus ut dictum est
supra in .ii. particula colli. quando telo est vulneratum et perforatum. De ca-
tena gule incisa

Si cathena gule fuerit incisa sic subveniendum est
Imprimis vulnus ipsum panno in albumine ovi. infuso et aliquantulum
expresso vulnus impleatur. vitellum ovi cum stupa superponatur. et panni sicce
embroca ad saniem provocandam pro varietate temporis supponatur. Cum
vero os vel aliud videris quod extrahi debeat caute illud removeas. deinde
cum unguento fusco curetur. ut in aliis vulneribus quibus cura adhibentur.

De fracta catene gule

Si os quod est cathena gule fractum fuerit vel aliquid in residerit.

Quandoque contingit quod labia vulneris non possunt convenire. quando vulnus vetus est. tunc fac emplastrum et liquefac pice et appone pul. mastice. et thuris. et suppone panno spisso. et ex utraque parte vulneris ita quod non tangat labia et fila ex utraque parte pone et sic consue parum constringendo possis labia coniungere.

Homoplata dicuntur a fine colli usque ad humeros

Sanies debet a vulnere abstergi cum aspero panno.

Si labia vulneris desiccata sint quod debent sua frecari aliquo aspero. si sanguis non exierit suppurantur sanguis esse galli

Item fractum os collum nichil debet poni.

vul

medicus brachium infirmum vel humerum elevet una manu et altera manu
parte illi ossis elevatorie infusis comprimat et plagella albumine ovi infusa et
superposita plumaceolo et supposito ferule ad modum crucis superponatur
et longa fascia superligetur ex omni parte ad collum ut brachium sit suspensum
et plumaceolus mittatur sub assellis ne brachium ad inferiora cadere possit. et
nullo modo deponatur donec sit sanum. Si vero canalis fracta et vulnus fuerit super
locum illum fascia longa non ligetur sed ubi est fracta relinquatur apertum ut per
locum illum stuellus immittatur et curari possit sicut cetera vulnera. ligatura vero illius
partis sit super longam fasciam. De disiunctione humeri

Si ex vulnere humerus a superioribus sit disiunctus sic cura adhibeatur.
primo vulnus bene mundificetur et si non fuerit recens sanguis in eo provocetur. si aliquid
abstrahendum est primo removeatur. deinde vulnus in hunc modum suatur. pars propria
competenti suatur et reddatur et in superiori parte humeri utraque pars vulneris cum
acu firmiter capiatur et filum quod ipsi acui adheret diligenter obvolvatur
et sic acus in hac sutura relinquatur usque ad consolidationem vulneris. In hunc
quoque modum fiat. quotquot punctas acuum in hac cura utiles esse perspexeris tot
acus cum suis filis obvolutis relinquantur. quibus relictis in sito puncto postea
sive pulverem rubeum qui superius dictus est superaspergetur et plumaceolum superpone et
extremitates ut in aliis curis diximus aptas relinque et cetera que in aliis curis
diximus diligenter attende. Cum autem vulnus videris consolidatum esse curas ac
predictas filaque removeas. stuellum sicut in aliis suturis diximus immittas et di
mittas. et deinde ut in similibus usque ad sanitatem curam adhibeas. Si vero non a su
perioribus non disiungitur. primo si aliquid est abstrahendum abstrahatur. deinde usque ad finem
curetur ut in suturis vulnerum diximus. De vulneribus brachii quando nervus est incisus.

Si os brachii vel nervus ex transverso fuerit incisus primo vulnus impleatur panno
albumine ovi infuso. deinde panni sicut intromittatur. pulveres pro diversitate temporis
ponantur. si vero aliquid de osse removendum est abstrahas. tamen curam a. ii. predicta
deinde diligenter adhibeas. deinde cum unguento fusco et aliis predictis curam ad
hibeas. De inflatione et dolore et duritie nervorum

Si vero dolor vel inflatio vel durities nervis inheserit. unde ipsi nervi contrahuntur
cum dialtea inungere consuevimus. fiat et fomentum ex malva. branca ursina.
altea feni greco et semine lini. Dialtea predicta sic fit. Accipe levistici sive Qualiter fiat dialtea
altee radices lib. ii. feni greci lib. i. squille lib. s. olei lib. iiii. cere lib. i. terebin
tine gummi edere galbani ana ℥ ii. colophonie resine ana lib. s. omnes
radices bene abluantur et terantur et similiter semen lini. fenugreci et squilla et
cum bene trita fuerint ponantur in vi lib. aque per tres dies. quarta die super ignem
ponantur et bulliant donec incipiant inspissari. deinde ab igne depo
natur et panno lineo in sacco ponatur et exprimatur. si volueris addat aliquantulum
ferventis aque ad expressionem viscosi succi. de quo accipiant lib. ii et
ponantur in iiii lib. olei et bulliant ad succi consumptionem quod cognoscitur cum
nichil succi super natant. postea addat lib. i. cere et butiro ad libitum. et cetera

q̄cta fuint adde terebentinam p̄ea gūmi ede .... ⁊ galbanū.
Ad ultimū ponat̄ puluis colophonie ⁊ resine an̄ .ℓ. s. Signū de
coctionis ē q̄n gutta sup marmor posita īspissat̄. p̄q̄m colatū
fuīt ⁊ īfrigidatū reponat̄ dilig̃t. ⁊ usui reseruet̄. Valz ꝭ addo
lore pectoris ex frigiditate ⁊ pleuresī. p̄ⁱ intesta oui aliq̄ñtum calefiat
ad ignē p̄ea pect⁹ īungat̄. Sanat omīa loca īfrigidata ⁊ siccata ea
lefac̄. mollificat. ⁊ humectat. de purificatiōe uulneris
7 Si uuln⁹ ad male cātū copiⁱ ueñt. h̄ ungto cāri potit. q̄ sic fit.
Acc oli comunis. ℓ. i. sepi arietini. ℓ. ʒ. cē albe. ꝭ. ii. picis grece ꝭ. iii.
saluie sisimbⁱi. i. balsamite agrice. lentisci sauine. aneti. ruce.
omniū manipl̄m unū. confice sic. Seram ⁊ sepū ē olo resolue ⁊ cola
p̄ea puluerem herbaꝝ admisce. ⁊ q⁴ cōglutinatū fuīt usui reserua.
Ad id. Acc saluie agrestis ⁊ domestice lanceole. centū nuē. pipi
nelle. artemesie. lingue bouis manipl̄m. i. ⁊ pista ī mortario. c̄
ℓ. i. sepi arietini. ī īn magdaliones informa ⁊ dimitte ū īsimul
marcescant. p̄ea ī ℓ. i. oli comunis ipos magdaliones mitte ī i
stagnato ad ignē tamdiu bullire facias quousq; h̄be petant fundū.
de in stagnatū ab igne remoueas ⁊ p̄dcas h̄bas rotim p pannū cola.
⁊ ad igne stagnatū repone. ⁊ c̄ bullire cepit addant̄ ꝭ. iii. cē ī
estate. ii. ī hieme. ⁊ c̄ cera liq̄fca fuīt. addat̄ mastic olibani. colo
phonie. an̄ ꝭ. i. p̄ bn̄ puluizata. ⁊ c̄ spatula agitando diligenter
incorpa. deīn ab igne remoueas. ⁊ aliq̄ntulum terebentine adiū
gas. ⁊ diu agitando c̄ spatula simul incorpa ⁊ usui reserua. Valz
ē mirabilit̄. h̄ ungto ad pfectā uulnis mundificatōne ⁊ bone
carnis gñationem. de supflua carne a uulnē remouenda.
Si ū supflua uulnib; supuenit caro. puluerem de hermodactil
pone cōuenient̄. h̄ m̄. Inficiat̄ bonbax sabua ⁊ p̄ puluis hermodac
tiloꝝ sup̄ponat̄ ⁊ uulnī apponat̄. Ad id. Acc calcē uiuā ꝫ. iiii.
auripigmentū ꝭ. i. aq̄ calide q̄ suffic. omīa ista pulsq̄ ad ignē
ponant̄ c̄ spatula diu cōmisce donē insimul īcorpēt ⁊ p̄ ad so
lem tamdiu dimitte donē desiccent̄. p̄ ū subtilissime tē ⁊ usui
reserua. Vl̄ fiat tal puluis q̄ ita cōueniēt. R. hermodactilos.
aristologie rotunde. flos eris. an̄. q̄ īsimul pluizent̄. ⁊ h̄ pluis
usui reseruet̄. potent̄ ē ⁊ uiolent̄ ī uulnē supfluā carnē cor
rod. Ad id. Acc calcē uiuā ⁊ distēpa c̄ melle ī mod paste. ⁊
coq̄t̄ sup teglam calām. p̄ fiat puluis malā carnē corrodit. ⁊
cancer interfic. ℓ illd totū inolutū ī pasta coq̄t̄ in furno ⁊ fac inde
puluerē ut dixi. de herisipila uulnū supueniente.
9 Quia sol̄z erisipila uulnib; supuenire. i. ampulla q̄ fieret
ex aq̄ calida. ⁊ q̄dā accīa alia. iō dicam ut ea. ⁊ signa ⁊
cās erisipile ponimus. Signū ē in uulne pustule aliq̄tiens.

ungūt. Lacc opti pot̄ decipi stercus
caprinum cū melle. ⁊ putri
dam carnem a uulnē remouet.

cura. Carduus ustus sanat. f.

Si caro supflua creuit in uulnē sale
potēt remoueri.

Ad fic collige centū g̃na die Iouis an
ortū solis. cum dominica oratione
uerso uultu ad solem suspendant̄
collo pacientis.
Si fluus creuit ut sepe conting̃ q̄d
cognoscitur quia ibi crescit dum
sepe emittens sanguinem puluē
cōn grani cito sanatur. Vl ligat
ficus filo serico ⁊ cotidie magis ac
mag̃ stringatur, donec remoueatur.

Cont̄ reuma ungatur coronā capitis
saltem. que dissolui̇t ⁊ consumit.

Ad maturationē̄ reumatis ī ungat̄ co
rona capis auctā alexandri. ⁊ olo
laurino.

Si reuma descendit ad uulnus stri
ga. de diapenid.

aliud. et locus temperatus et bene tractabilis est. hoc est bonum signum in
vulnere. Aliquotiens vero nigre superveniunt vulneri et locus est durus
et male tractabilis. quod malum in vulnere signum. erysipelas est et locus est cum fusis
subvenientibus. Apponatur ergo plagella in succo sempervive infusa et
succo solatri arboris umbilici veneris. iusquiami. quibus admisceantur
albumen ovi. oleum rosarum vel mirtinum. sandalos albos et rubeos. quod si omnia haberi non
possunt. de quibusdam tamen apponimus. et cum ad aliquam partem non redierit ab hac
cura cessamus. De concavitate vulnerum et cura

Vidimus quandoque vulnera concava fieri. quibus ad creandam bonam carnem
tale medicamen paratur. Recipe sepi colati. libram i. colophonie ʒ vi. cere ʒ
iiii. olei fialas ii. olibani. mastic. mirre ana ʒ iiii. confice sic.
Ceram et sepum et oleum solve et cola. postea pulveres tenerorum admisce. et
cum glutinatum fuerit usui reserva. De carbunculo superveniente vulneri.

10 Carbunculo in vulnere superveniente populeon in unguento convertimus. sed carbunculum in hoc unguento ponimus. Recipe. piperis. auripigmenti
ana. et fac siccari ad libitum et cetera in simul. et cum melle misce et coque
ad spissitudinem et suppone. carbunculus est mortificatus. postquam
autem mortificatum videris. ut caro mortificata cadat hoc unguentum
suppono. Recipe malva visci. et aliam malvam. libras iii. ana. tere
cum axungia et dimitte per iii. dies marcescere. postea coque et cola. in
colatura aliquantulum cere appone et mastic. et iterum coque et usui reser.

Popileon pronotatum Cura ~~~~~~~~~~~ fiat.

Sic fit. Recipe oculorum populi. libram i. et similiter foliorum papaveris nigri.
foliorum mandragore. cimarum rubi teneri. foliorum iusquiami. solatri
arboris. lactuce sempervive. bardane violarum. sarcicelli.
ana ʒ i. axungie porcine novelle. libras vel veteris bene ablute libras iii.
fiat sic. Predicta bene pistentur cum axungia et magdaliones inde
formentur et per duos dies dimittantur. Tercia die super decoctionem huius colli
gantur omnes et bene terantur. et cum magdalionibus teneris iterum ad
misceantur. et magdalionibus inde formatis per viii. dies servetur.
postea vero magdaliones illi frustatim in caldario cum libra i. olei
ferventis ponantur et bulliant ad nimiam consumptionem. cum spatula
semper agitando. et tunc postea colatur in uno vase quod in fundo sit per
foratum uno foramine tantum. et illud foramen cum aliquantula stupa bene
sit obturatum et desuper cola et dimitte frigescere quousque per unum diem
et postea illud foramen expila ut si aliqua superfluitas ibi fuerit foras
egrediatur. post usui reserva. durat bene per annum. Valet hoc unguentum
ad dolorem acute febris et his qui dormire non possunt. inunctum temporibus et pulsibus et plantis pedum. et volis manuum. hoc idem cum oleo
rosarum vel violaceo mixtum et super inunctum mirabiliter calorem tollit. et
super umbilicum inunctum sudorem mirabiliter provocat.

quale fiat popileon.

contra acutum calorem febris.

Suffumigium fiat tribus digitis sub iunctura humeri. et tribus digitis super cubitum.

11 Si carnositas brachii vulnerata fuerit, aut inter humerum et cu
bitum vel lacerti assimitas et spacio trium unciarum infra vulnus
fuerit, ex mala et incauta cura periculum evenire predicunt. Si etiam
vel partibus pustule nigre supervenerint et tumor ad superiora conscen
dit malum signum est. Si vero pustule albe fuerint et ad inferiora des
cenderit tumor bonum signum est. Cura tamen talibus vulneribus
est eadem quam diximus de vulneribus ubi os non est fractum vel [illegible].

De lacerto et nervo vulnerato.

Si lacertus est vulneratus et suo nervo vel
musculo mortale est. Quod si non nervus sed musculus lesus est et vul
nus in longum est utraque pars alteri comprimendo iungatur et suatur
dimisso tamen aperto ubi plaga magis dependet unde vulnus compertum
possit purificari. Deinde procede ut dixi in aliis suturis. Si vero etiam
pila supervenerit ei cura adhibeatur que supra dicta est. Hoc tamen diligenter
notato quod si nervus vel lacertus contratur vel contondatur ferro vel aliquo
telo mortale est. Si vero in longum fuerit vulnus predicta cura prosequatur.
Sciendum quod numquam debent vulnera aqua vel vino ablui nisi alio [illegible] fuerit.

De perforatione brachii

73 Si brachium telo est perforatum
ab una parte in aliam lardonem unum inmittamus ab una parte et unum
ab alia. Deinde [illegible] in aliis ut dictum est in ea particula qua collum telo
est perforatum. Si vero tamen ab una parte fuerit vulneratum lardonem unum
tantum inmittamus et cura de cetero est ut in similibus supra diximus.

De osse et nervo manus inciso

Si os manus nervus incidatur pannum ut
in aliis vulneribus inmittatur. Deinde ut dictum est supra in cura brachii
quando os et nervus est vul[neratus] eadem cura diligenter adhibeatur. Si vero opus
fuerit super tabellam aliquam manus ponatur ne pars vulneris ab
alia segregetur. Si vero nervus fuerit lesus sive os incisum fuerit super nervum
suatur et totum etiam vulnus. Deinde modo [illegible] pulvis rubeus
supponatur et hoc cum mirabiliter conglutinat et sepe consolidat. Si vero nec
nervus nec os lesum fuerit sicut dictum modo vulnus suatur et cura competenti
adhibeatur.

De lesione nervorum ex aliquo casu vel percussione.

Evenit sepe nervum valde ledi percussione casu vel aliqua fractura
in quo contingit tumorem magnum effici ubi et superfluos humores
habundare. Tunc putredo illa foras emittatur. Nam putrefiunt
et caro et os. Si vero os vulneris strictum est immitte pulverem cor
rosivum ut amplietur vulnus et sanies exeat. Deinde appone
cataplasma mollificantia et ubi putredo emittatur ipsa putredo ma
num comprimatur et [illegible] nervo ungatur [illegible] sicut fuerit in iuncturis
brachii. Brachium humero iungatur [illegible] tibia genu et sic
de reliquis iungatur dialtea et hoc fiat sepe donec materia ex
eat. Postea procede ut cetera vulnera. Si iuncturas cubiti aliquem debet
incidi sive per apostema sive per tumorem vel lacerti vulnerati cubiti.

16 Si humerus a spatula disiungitur taliter subvenire consuevimus.
Iaceat infirmus supinus et lapis vel lignum rotundum accipiatur ab una
parte magis acutum et ex altera parte magis rotundum et talis suppositus
fiat quasi filorum globus et illud rotundum accipiatur et sub assella ponatur et
medicus super illum cum calcaneo dure imprimendo calcitret et alter stet a capi-
te tenendo humerum. humerum manibus elevando os ad proprium
locum reducat. et antequam globus auferatur pecia in albumine ovi infusa
superligetur lata fascia. et plumaceolus sub brachio ponatur et illud semper
sit suspensum ad collum et elevatum. post tres vel iiii dies si non sit bene ap-
tatum. apta iunge et eodem modo liga. et si aliqua collectio ibi fuerit facta. unun-
tum fiat sicut precipimus. Contingit quandoque quod predicto modo non potest aptari. et tunc longum lig-
num comparetur. et aliquantulum amplum. et in medio fiat foramen ad modum predicti glo-
bi et ibi globus ex ampliori parte immittatur et lignum a duobus fortibus
teneatur. et tunc infirmus stet super scannum et globus sub assella collocetur.
medicus vero fortiter teneat brachium et humerum ex alia parte et tenentes lignum
elevent et sic ad locum proprium reducet. pecia ligetur ut dictum est supius
Quod si fuerit puer non oportet nisi ut medicus pugnum mittat sub assellis pa-
cientis et teneat humerum eius ex alia manu et elevet cum altera et ita os bene
redibit ad propriam iuncturam et sanabitur. Si vero fuerit opus fiat fomentum
prius de aqua in qua bullierit malva branca ursina et similia. locus postea un-
gatur de dialtea vel marciaton et stuppa supponatur atque ligetur. Cum vero ad
propriam iuncturam perfecte redierit. fiat stictorium quod sic fit. Accipe pulveren
tur. et album ovi commisce cum farina tritici admisce et ex eo
locum inunge. et desuper cum ligno longo locum diligenter involuas. deinde
ligata sit prius. et sic pluribus diebus dimittatur donec iunctura bene fuerit confir-
mata. Eaque timore illum quod ex strictorio supervenerit repressum videns.
tunc paciens aqua calida balnietur et stictorium elevetur. et aqua predicta
fomentetur. et si cuncta bene stare cognoveris suppone spadadrapum
tale quod sic fit. Pulveris mastice. olibani. picis grece. et boli ponatur in
cera et sepo arietino super ignem liquefacies. deinde pecia inficiatur et loco
supponatur tepide et si necesse fuerit aplicum aplicetur. De
17 Si os cubiti a proprio loco disiungitur. Disiunctura ossis cubiti.
hoc modo subveniri. medicus sub plicaturam brachii fasciam imponat
et ex ea quasi stapham faciat. et pedem in fascia tenendo et comprimendo in ipsius
manum. brachium ad humerum levando et os proprium ad locum perducat
ter vel quater brachium elevet et sic ligetur. ut brachium elevatum
sit suspensum ad collum. ita quod non possit plicari. post paucos vero
dies sepe infirmus temptet ipsum brachium deponere et elevare et sic
diligenter ut non impediatur elevatio vel depressio. De disiunctura manus.
18 Si iunctura manus exierit a proprio loco. brachium cum manu una et
manum cum altera medicus accipiat et suaviter tenendo ad proprium locum

reducat et fomentationibus si opus fuerit factis et unctionibus
cum tabellis ex utraque parte positis ligetur. eodem modo digiti ad proprium locum
reducantur. De osse brachii vel humeri fracto —

19 Si os brachii vel humeri frangatur. in primis ad locum proprium reducatur. si fiat
sine carnis ruptura. ministri debent ex utraque parte leniter et suaviter extendere
et manibus comprimere. ut si sit fracta in brachio. medicus teneat disci-
pulum suum infirmum per manum extendendo digitos et brachium totum.
aut sit exaltata parte que firmiter teneat patientem per humerum. Medicus
vero ossa coniungat et reducat ad proprium locum. quo facto accipiat plagellam
id est peciam .iiii. digitis amplam adligandum brachium. que infusa in albumine
ovi supponatur et ad brachium optime stringatur. In estate vero albumini ovi
adde parum vini et stringatur brachium ut dixi. Postea accipiatur alia petia
et superligetur et ex omni parte adequetur. post que ferulas per partes ad apertura et
superligamus et sic per iii dies dimittimus. In capite vero tertii diei ut fa-
cimus et sic de cetero usque per ix dies post fracturam scilicet pulvis thuris sic
preparatus ut dictum est super urticam circa et de tali fractura brachium optime
ligetur et fascia ad predictum modum supponatur et semper attendatur ministris ne
infirmi sit illis se apodiet et sic per plures dies dimittatur. donec os bene fuerit
consolidatum. quod cognoscitur quando tumor qui extra venerat desinit. Item
aqua calida balnietur et elevet electorium bene fomentetur aqua in qua cocta fu-
erit malva branca ursina et similia. post bene abstergatur et si os consolidatum bene
fuerit ungatur dialtea et marciato et supposita stupa ligetur ut super
cum fascia et fula. et si videtur quod non sit bene consolidatum item faciat electorium
et expectet simili modo. et si solidatum fuerit omni die fiant unctiones fomenta-
tiones ligationes donec sanus sit. Quod si propter ligaturam vel fracturam nascitur erisipi-
la. dissolvatur locus ibi et donec erisipila ibi fuerit non ligetur sed predicto modo erisipi-
le obviettur. De ossis fractura cum vulnere.

Si vero ossis fracta sit cum vulnere. primo sit aliquis qui ministris teneat firmiter
ex utraque parte. et medicus teneat digitos si os sit fractum et separatum quod
statim abstrahatur et os illi iungatur et ad proprium locum reducatur. quo facto fas-
cia predicto modo in albumine ovi infusa mediocriter superligetur. scilicet circa quod super
vulnus fascia sit ad modum vulneris perforata et super ipsam alia fascia
sicut supra dixi que ibidem sit perforata et ferule apponantur undique. ita quod
prope ferule ponatur in una parte. alia exaltata intermittatur pannus
lini in albumine ovi infusus et omnino curetur ut circa vulnus ferule vero non
dissolvantur. non de tertio in tertium diem donec vulnus sanum fuerit. postea
vero fomentationes fieri possunt et cetera adiutoria fiant que supra dixi.

[illegible] Contingit quandoque ex senectute vel debilitate virtutis quando os non potest consolidari Qualiter non ad consolidandum os adiuvetur.
nutrimentum membris non prestare potentis os ex parte non posse consolidari.
et licet consolidari contingat tamen paciens magnum dolorem ubi sentit
ad quod fiat tale emplastrum. Recipe picis grece. picis navalis. resine ana. ad

Qualr subuenam si os male consolidatu fuit.

igne resoluat. calidius qm possit sustine paciens supponat.
Cisiaut liget. Si u in tiuis milib; anq'm accedat ad medicu.
os n bn rectu fuit. pmitt'r q' sup dicta sonitate qupet
ibi sonitato itin rupat. i p pdcam cam adhibeatur.

De cancris. fistulis. et apatib; i brachiis nascentib;.

20 De canc'. i fistul'. i apatib; cura [rubr.] riptoriu
id dicam in hui' ptib; q' i supi'. Si u ex uulne contingat pdem
ungm ponat. q' si fuit in neruosis locis i ptib; brachii pl'ius
de assodill. t' ungm ad hanc cam dem imittim'. q' de fistula
solu dicim'. na i neruosis locis cancru ncurare q' curare meli'
e. Si u canc' fuit i ea pte brachii i q' de lesione nui t' lacti n
sit timidu. canc' usq; ad uiuu incidat. c ferro q'; calido dilig't
coq't. uitello oui c olo mixto q'usq; ignis cadat supponat.
dein c ungto uidi rectis c'etur ut uulna cetera. de

fistula que fit i carnosis loc.

Quod si fistula fuit i carnosis locis brachii ungm riptoriu mitte c'sueuim' iincisiones
iincensiones secure fac' ualem'. i aliis ca ead e q' supius. [i lxx psenti caplo dcm est]
Si u os fuit a fistula tabefcm atq; corruptu. os illd totu +
pusicand' i corruptu abstrahendu. dein pcedend' ut supius [+ t eadr cura tollatur.]
dcm est. De apatib; h' id dicim' q' supius. de uulne in

pectore facto ense t' alio sit.

21 Si uuln' fuit in torace t' pectore ense
t' aliq' sit. ita q' sit extnsuso uuln' dependeat suat i ca p
sequatur ut dcm est supi'. Si u initiora penetrunt panu imit
tim' i cam psequim ut in aliis curis uulnib;.
Si u sangs t' pus de ad initiora penetrunt paciens se sup uuln'
flectat i tn se hac in illac uertendo sanie t' sangne foras emit
tat. p uulnis uicaru n fiat q'tiens ipe mutat. i sup illa
parte ad iacendu q'usq; sanus sit semp locet. Si u hi uuln'
longu sit sicam n c'sueuimus face. s; c pano i aliis usq;
ad fine curare.

De corde fco cu telo siue ferru lateat interius siu no.

22 Si infra toracis t' pectoris c'ubam ferum lateat osse pectoris c
c pano pforato i rotudu leuit' extrahat. Si infra costas t' sub
costis fuit. t' int' costa i costa incidat. y cuneus de ligno
ut loc' apt' sit imittat' i sic de facili extrahat. Si u c'peret
ibi n potit meli' e ut dimittat'. q' si ferru ad initiora n
penetrit. abstracto ferro lard' imittat'. i cetera ut dcm e
supi' i aliis uulnib;. Si u ad initiora penetrit lard' imimitti
potit i ceteris subueniend' est ut supi'. h' q'; notm q' stuellus
q'in talib; uulnib; mittit' i faciat atq; locet ut c'peret
extrahat i interius remane n possit.

De cura in ipse costar.

23 Costa aliu flectit' i ad initiora ducit'. Paciens ad balneu du
cat'. i medic' man' suas siccas melle t' terebintina. t' pice. t'

visco pungat. & sup(er) locu(m) ubi infirmitas est cosp(er)ido ma
n(on) ponat & statim eleuet & sic plies faciat. donec costa ad su
u(m) loc(um) reducat(ur). Cutis q(uo)q(ue) (est) igne apposita id facere co(n)sueuit.
Deinde aplicon u(e)l ad simile emplm supponat(ur). Si quacumque

De uulnerib(us) quib(us)libet a fine pectoris usq(ue) ad inguine.

Si fiat uulnus in aliq(ua) p(ar)te corporis ~~p(ar)te corporis fiat uuln(us)~~
usq(ue) ad inguine. & intestina n(on) exierint. nec lesa fuerint eade(m) cura
(est) adhibenda. q(ua)m dixi(mus) in cura toracis & pectoris. siue ferru(m)
int(us) lateat. siue n(on). excepto q(uod) n(on) debet introduci tenta ita longu(m)
sicut q(ua)n ferru(m) latet interius. De uulnere cordis & pulmonis.

De uulnere cordis. pulmonis. & epatis. & stomaci & diafragmatis.

Si q(ui)s fuerit in corde. pulmone. epate. stomaco. diafragmate uulnerat(us).
cum n(ost)re cure n(on) committim(us). hec (est) uulnera his signis cognoscim(us).
Si i(n) corde fuerit uuln(us) in corpore sanguis in fluit niger & habundant.
Si u(er)o in pulmone. sanguis spumosus exit. & anelit(us) mutat(ur). Si in diafrag
mate magn(us) & spissus h(abe)t anelit(us). & cito morit(ur). Si i(n) epate ma
nifestu(m) erit p(er) operationu(m) lesione(m) q(ue) in eo fiunt. Si in stomaco cib(us)
p(er) plaga(m) egredit(ur). quor(um) omniu(m) uulnera mortalia iudicam(us). De
q(ui)b(us) n(ost)ro iudicio uideant(ur) p(er)ire abhi cura poti(us) desistamus. De

De uulnere splenis.

Splen serule mb(us) (est). u(n)de incisiones & alia splene ~~splene~~ secure
hi(n)c defacili p(at)iat(ur). Uerum si uuln(us) huius p(re)cedentiu(m) cura de facili
h(ab)eatur. ~~cura~~

¶. Qualit(er) si pulmo p(er) uuln(us) exierit. ad suu(m) reducatur locu(m).

Contingit q(uan)d(o)q(ue) pulmone(m) p(er) uulnus foras exire. & cum tales lesio
ne uulnus n(on) audemus elargare. (sic) subuenire sic solemus.
Paciens supin(us) iaceat. & b(e)n(e) distent(ur). medie(tas) u(er)o a parte superiori
cuti ab alb(is) manib(us) extensus accipiat. discipul(us) u(er)o ab inferiori
parte eod(em) m(od)o faciat. & insimul m(od)o & dis. sic tenendo cute(m) festi
nant. ad superiora totu(m) corp(us) deuent. ut paciens subita ac(ci)d(e)n(t)is
attractione quada(m) pporcione ip(su)m pulmone ad p(ro)p(ri)u(m) locu(m) redire co(m)

¶. Qualit(er) si p(er) uuln(us) intestinorum aliq(uod) foras eiectu(m) ad suu(m) reducat(ur) locu(m).

¶ 27 pellat. Si intestinu(m) p(er) ad uuln(us) in corpore (con)tra(rium) exierit. u(e)l ex
obliq(u)o. u(e)l p(er) longu(m). ita q(uod) maior p(ar)s sana remanserit (con)sensu fuit
sic subuenire solem(us). p(ri)mo si intervalla (con)tra (con)tra fiunt festina.
ad ad u(n)u(m) p(er) mediu(m) scindat(ur) & sup(er) intestinu(m) ponatur.
& tadiu sic relinq(ua)t(ur) q(uo)usq(ue) intestina calefiant & calore (con)iu
nent atq(ue) mollescant. Interim p(re)paret(ur) canellus de sa(m)buco
ad mod(um) uulnus intestini ita q(uod) supet longitudine uulnus
exiuit(ur) p(ar)te (est) & canell(us) u(er)o subtilis ualde. & p(er) uuln(us) intestini
introm(it)tat(ur) & subtilissima acu & filo de serico suat(ur). canel
l(us) q(ui) ita locet(ur). ut p(er) ip(su)m superfluitas intestini ualeat exire.
& sutur(a) uulneris impedimentu(m) n(on) ualeat exibe. q(uod) (con)tra spogia
in aq(ua) cala & infusa & b(e)n(e) ablutis sordes ex intestinis suaui(te)r
exiugant(ur). q(ui)b(us) b(e)n(e) purificatis p(er) uuln(us) p(er) q(uod) exierant iuuen
cum introm(it)tant(ur). & (tunc) paciens sup(er) tablam posit(us) (con)cutiat(ur)

ut in pro ceumate collocent intestina . et si uulnus non fuit tam
quod possit intestinum amplius . quibus intromissis uulnus tamdiu dimit
tatur apertum quousque intestinum uideris conglutinatum . et super sutam
intestini pulverem rubeum cotidie ponas . postquam intestinum fuit consolida
tum . uulnus extrinsecus est suendum et aliis curandum ut dictum est supius . cura

Si uulnus magnum fuit hoc superaddimus ut pecia satis longua in
uulnere mittatur in longum ab una extremitate ad aliam extensa et super
ipsam peciam uulneris interior pars caute suatur et pulverem rubeum supponatur
pecia uero que remansit unde omni die usus pendente parte trahatur
ut pannus sicco cotidie intromittatur et remoueatur . Cum autem uulnus
uideris solidatum peciam totam extrahas et extremitatibus nondum consolidatis
ut in aliis uulneribus curam adhibeas . cura

De fistulis et cancris et apatibus in huius locis nascentibus. Id dicimus quod
supra . quia cum fit in carnosis locis incisiones et incensiones et ungue
ta uiolenta et pulverem mittere possumus . Hoc autem super addimus . quod si fistula
uentrem penetrauit . non pulverem non unguentum ponere debemus . ne ledat
intestina . Sed si meatus fuit strictus cum tenta mali terre elargetur et sic
dictum est sinus patiens super discum se inclinet . ut putredo que intus
est exire possit . postea immittatur stuellus de uncto rubeo . iunctus quod uene
rit in concauitatem fistule . quod intendatur unguentum ad fistulam circa collum . quod
hoc prius patet . et caute intromittatur . deinde curam ut dictum est supius.

De cancro uero quod fit in mamilla hoc adiungimus De cancro quod fit in mamilla .
quod si tota liuida et dura fuerit dumtaxat quia incurabilis est non mamillam ta
dicitur euellatur . Si uero non tamen circa locum illum sicut dura et in aliis partibus sit bene
curabilis . curetur superdicto pulvere affodillorum et uncto rubeo . quod fit de calce
et capitello . uel cum incensione ut diximus . Fiunt enim apostemata in mamillis
ex menstruali sanguine et ibi conuertitur in lac quia cum ante partum non emittitur
remanens ibi induratur . mamilla enim spongiosum est . unde attrahit
ad se menstrualem sanguinem et ibi conuertitur in lac . quod cum ad tempus de
bitum non emittitur ibi remanens induratur . unde dolor magnus . Cui
sic subuenimus . Maturatiua ponantur . ut malua . branca ursina . et alia que dicta
sunt supius ut pultes . Quod si non mollificatum fuerit secundum iam dictum modum
incide et totam saniem exprime et locum purifica et stuellum caudatum per foramen
intromitte . caudatum dixi . quia tenta interius accedere ibi remanentes
fiunt causa magni doloris unde oportet uel incidatur et predicta tenta
extrahatur . Primariole iuuencule noviter maritate et in partu
nouo sepe capita mamille intus ducuntur . ita quod infans accipere uel sugere
non possit . unde sequitur predictum malum unde apponenda est cucurbita super capitel
29 lum ut trahat ad se et sugat postea curetur . ut dixi . Si in mamilla mbro
uulnera contingunt eodem modo curentur et sutura et aliis ut dictum est su
pra . Id etiam de testiculis dicimus . quod si folliculum suum exierint ad sanandum

loco reducant. vulnus autem suatur et pulvis rubeus super aspergatur et curetur
ut cetera vulnera. De cancro in virili virga.

Si cancer fuerit in virili virga et totam in ea occupaverit totum cancrosum et
infectum incidatur in quo de vivo aliquantulum auferatur. et ferro calido vel
auro decoquatur. deinde curetur ut dictum est superius. Si autem fistula ibi nata fu
erit cum unguento rubeo et talis cura adhibeatur ut tamen predixi. Et si pustule
fuerint unguentum album ponatur pro aceto aqua rosacea pro oleo communi violacium
ponimus. Si autem ipsum excoriari aliquando contigerit vel inflatur tu
met atque durescit. oleum violaceum cum albumine ovi permixtum apponimus et in
eum mittimus. Cetera si orificium eius strictum est tenta de cera vel de alu
mini immittatur. ut carnes ad exteriora ducantur melius. Ad idem. Recipe
aloe et succi apii. oleum violaceum et albumen ovi. et insimul incorpora et loco
mitte. Unguentum ad excoriationem et ruborem testiculorum et inflationem eorum.
Recipe cimoleam ... mirram colofoniam betonicam resinam adde et
insimul incorpora in testiculis cum aqua calida bene ablutis. tale unguentum loco
rubenti supponimus. Ad idem. valet faba excorticata et preparata et
comedi debeat et super imposita. Ad idem. Recipe ... apium et
oleum violaceum. habeat predicta bene contrita et oleum violaceum adiunge. et bene incor
pora. addito albumine ovi. Ad idem valet oleum violaceum cum albumine ovi mixtum.

31 Sifac est panniculus ille qui retinet intestina De sifac panniculo.
ne cadant in osseum. qui sepe relaxatur vel est ruptus. et magis in iuvenibus.
Quod si parva fiat crepatura sola ventositas exit in sifac in fistone in modum
nucis. quam admodum ... Si vero magna sit crepatura descendunt intesti
na per dimidium vel per medium sifac procedunt ad testiculos et sic fit hernia.
Si parva sit crepatura et ex parvo tempore et sit puer. fiat ligatura que comprimat
super crepaturam et deinde ... de consolida maiori. xi. ... in vitello
ovi. per x. per ix. et sic usque ad finem lune quolibet die comedat unam di
minuendo. Si ruptura magna sit autem parva sive in adulto et puero ...
tatis. autem ... in parvo tempore diuturnitatem. per incisionem vel adustionem
sic curare consuevimus. In primo paciens collocetur in banco capite et humeris
... depressis. ut tota intestina descendant ad pectus. coxas vero et cr
ura teneat elevata. testiculus vero illius partis ducatur ad rupturam in quo
carenti duci potest et ibi cum incausto et carbone signetur in circuitu. deinde acci
piatur rotunditas tota cum dindimo et postea ferrum calidum de uno signo
ad aliud mittatur. deinde stilus de ligno abstracto ferro in longum intro
mittatur. deinde in latum eodem modo ferrum calidum mittatur. post ea stilus intro
ducatur. et sic stilus in cute manentibus spatium subtilius supermittatur
et bene ligetur. quo facto tamen cautius usque ad stilos fere et cute uratur. ...
fracta pannicula et tunc accipiatur pellicula dindimi ut dixi et signatur
predicto modo. et ferrum calidum immittatur. de uno signo ad aliud et bene
ducatur ferrum huc atque illuc sursum et deorsum. et hoc tamen cautius

qui; sup eund locu accipit pellicla solu in longu incidit et
diuidimo hinc inde tenuata uitet cauterio . et coto supposito i
stupa patiens sic elevatis cruribus et coxis portet in lectu et liget
et ligentur tibie ad coxas ut n se distendat . per ix dies igitur occidit .
ponat pulvis . et alia que contingunt . et per quam sanat sicut po
natur aplicon . dieta que sit digestibilis et tenuis . et per hoc totu fiat
ligata ut dixi . et per . v . vel . iii . tres menses caveat sibi . De
33 Si cadant i osseum intestina **intestinis cadentibus in osseum**
primo reducantur i locu suum . quod si levite n possit fiat clistere .
vel purgetur . et apponantur mollificativa . et intestinis intromissis ig
aptet ut dixi . et ubi ruptura est discipulus ponat digitu et me
dicus incidat pelliclam . sup testiculu illi partis . extracto testiculo sca
net diuidimu usque supius . quod bene congloba si que ventositas est i
diuidimo reminutat . et manus i spago bene suat et liget diuidimu .
de spago utrumque cap diminutat pendere ipse extra . supponas
tabellas et sup positis eis cauteriis incidat bene diuidimu usque
ad spagu quod bene supponatur stupa cu ovo . et portet i lecto ut dixi
et usque ad ix dies supponatur ovu cu oleo . post ix dies ignis cadit
et spagus cadit . et fomentet aqua calida . in qua coquitur brica . ur . pari
taria . absintiu . postea curetur ut dictum est supius **De hirnia .**
Si hirnia fiat ex humoribus venientibus **et curatur**
a renibus ad testiculos quod cognosce tactu . quod tactus cedit et statim
redit . incisa pellicula sup testiculu extrahat aqua illa . et stuel
lo bene intromisso purificetur vulnus . Si autem vis ut n recipiatur
passio . cognoscat utrum testiculus sit putridus . et si n fuit putridus di
mittatur . sin putridus fuit extrahatur postea curetur ut cetera vulnera
35 Fit hirnia quandoque ex carnositate quadam nascente prope vel sup
testiculum . et tunc pellicula incisa undique debet excoriari . et dis
cooperta carnositate illa a corio exteriori usque supius cauterio
abscindatur diuidimu et precidatur . deinde osseum suatur et curatur ut
dictum est supius . **De lapide et cura**
Si lapis fuit in vesica . hoc modo certificari potest . Sedeat aliquis
fortis i banco . et pedes teneat i scanno et paciens sedens su
coxas illius habeat crura ligata cum fasciolo ad collum sublideus
firmato . et tunc medicus stet ante pacientem . et duobus digitis dex
tre manus intromissis i anum . et pugno sinistre sup pectine
deprimendo vesicam ad supiora elevet et digitis tota teneat . et si
ad modum globi duri et grave percipiatur . constat quod lapis
est i vesica . quod si molle et carnosum est scias quod inventus car
nositas est que urinam impedit . **De lapide in collo vesice**
Si lapide a collo vesice infirmidum eius ad perforationem

in pelle volumus precedentibus fomentis unctionibus pet. leon. per
siringam immittatur. postquam vero per ad intravallum siringa ad collum vesice
immittatur et leviter et suaviter intrude et caute lapis a collo ve
sice ad fundum eiusdem impellatur. Vel quod levius et securius est fiat ut
facit consuetum, premissis fomentis et unctionibus predictis omnia
quecumque dixi. Si lapis est in vesica, digitis intromissis in pugno
sinistre manus super pectine ipsius, ipsis digitis collum vesice te
neat et paulatim lapis quod ubi est moveatur et caute et diligenter
sic ad fundum ducatur. Sic enim qui tali passione gravantur diutius per
severare valebunt. **Cura qui volumus extrahere lapidem.**

Si lapidem ipsum extrahere volumus dieta precedat tenuis et antequam
curetur debet ieiunare duobus diebus et parum comedat. Tercia
vero die ante prandium premissis omnibus que dixi ad cognoscendum si lapis est
in vesica, inveniatur lapis et ducatur ad collum vesice et in fontanella
duobus digitis super anum incidatur in longum et cum instrumento lapis
extrahatur. Post incisionem vero et lapilli extractionem usque ad ix dies fo
mentetur mane et sero de branca ursina, paritaria, malva, visca vi
tatur patiens. Stupa cum vitello ovi in hieme, in estate cum albumine ovi
et vitello supponatur. Si vero fuerit caro superflua nata in vulnere
vel intra vulnus in collo vesice rasorio removenda est et incisio
duobus vel tribus punctis suenda est ut cetera vulnera. Hoc quoque est at
tendendum quod si magnus fuerit lapis per incisionem cura nequaquam est ad
hibenda, sed ad preservationem a collo ad fundum eius est impellendus.

39 De ~~vulneri~~ vulneribus quoque que fiunt in posteriori **De vulneribus que fiunt in posteriori parte corporis.**
parte corporis id dicimus quod superius. Et cum contingat de spinali me
dulla addimus hoc. Si in longum vulneretur sine lesione medulle
et doloris velud nimis aliquando potest conglutinari. Et si ex transverso vul
neretur et medulla exierit aut intus corrupta remanserit vix
aut numquam liberabitur per cirurgiam ut credimus. **De vulnere**

Si a longa ense vel aliquo simili in longum **facto in transverso**
vulneretur et cetera ut in latere eam docemus. Si vero ex transver
so tota caro incisa sit et in extremitatibus a spina separata ab
utraque extremitate aut ab una solum ipsa longa est a forti spago
iuxta illam partem ubi se retinet firmiter ligetur atque stringatur ut
ad extrema per illam nutrimentum venire non valeat, ita dimit
tatur quousque ipse extrema putrescant et postea cum rasorio incidantur.
Deinde ut in aliis vulneribus curam adhibeas. Si vero ex toto sit inci
sa ex mala cura periculum sepe evenire contingit. Et si inclosit
vulnus eadem cura eadem est que in lateralis predicimus. **De curis ven.**

41 In renibus vulnera si raro contingunt, sed si aliquando evenit eorum
curam potius gratie divine beneficio quam nostre committimus.

q̃ n̄ri operi commissum est pro viribus ingenii in nullius qualitate requiri
de eis aliorum in hac parte diligens operator medelam accipiat. Cura

De fistulis et cancris iam diximus que superius docuimus. De fistula iuxta

De fistula nata in fundamento.

fundamentum nata. Iuxta fundamentum aliquando nascitur apa qui carbunculus .i. fistula.
et fit ibi ampulla (i. vesica) quam postea rumpit et patiens per manum aufert il
lam. et postea iterum renascitur et negligentia non curatur et ita locus fistu
latur ut sic de eius principio melificari valeat. Per pacientem interro
ga si quam ventositas per anum vel fistulam emittit utrum pars illius ventosi
tatis per fistulam exeat. Et si non est quia interius exeat. Certum est fistulam
ad caput longaonis penetrasse. et sic subveniendum est. In primis longior

tenta. que debet esse de malva et non ferro vel ligno.

digitus oleo inunctus in anum mittatur et tenta per fistulam mittatur et per
tet usus capitis longaonis et tactu digiti cognoscet. Si tenta de fistu
la exeat perforam et per petia qui setam in capite tente velud acus
missa transmittatur et ligetur caro et sic dimittatur. Alia vero die truce
tur caro usque ad petiam. Quod si non vis incidere ex una parte petie de unguento
ruptorio pone quantum sufficiat. subcarne petia trahatur intus et
unguento carnem consolidanti curetur ut cetera vulnera. De emorroidibus. Et aliquando fiunt ex discensione humorum.
43 Emorroyde fiunt tribus modis. Aliquando sunt interius. et cura earundem
et emittunt sanguinem et faciunt dolorem. Aliquando sunt exterius et que emit
tunt putredinem. quedam non emittunt et inglandantur et sic aliquando vel sic duri
et constringunt multum et faciunt dolorem. Si fiunt interius et sanguis emittitur

Et curatio duarum que fiunt vulgare salernitanorum est.

fiat per fomentum ad dolorem mitigandum de radicibus tapsi barbati et
marrubio maiore origano et mentastro. postea Recipe cortice castanearum
et cortice cucurbite et soleas veteres et pice greca et super carbones accen
sos pone et paciens super sellam sedendo recipiat fumum et sic
inde faciat donec sanguis contingatur et dolor minuatur. post fomentum
ponantur sanguisuge et [illegible]. Postea si volueris ut actu cadat
per aliquod instrumentum simile clisteri succe cucumeris agrestis ponatur et mit
tatur et per .i. vel .ii. horas dimittatur et si fiat donec ardor incepit. et
caveat ne aliquid de isto succo ad interiora penetret quia valde
morditivus est. postea unguento albo sine aceto inungas. deinde fomento
ves fiant donec sanus sit. Si vero sint interius inglandate et nulla putredo
~~putredo~~ emittat. Recipe folia artemesie et absinthii trita in oleo de lino
vel de communi cocta et calida inquantum patiens sustinere potest suppo
nantur usque ad tertium vel quartum diem. et sic similis procedet instas et
hac medicina. Si autem in idis que non decidunt. accipe fructus capsici vel ca
psicum et pone in olla nova super ignem donec vertantur in carbones ex qui
bus fiat pulvis et loco inuncto prius melle tepido superponatur. deinde
lana succida et manu vel pede bene comprimatur. et cum fugatum fuerit ita
tum aliis pulvis supponatur et sic fiat donec diminuere fiunt. Deinde
si penitus vis curare. consequenter actus filo de serico bene ligetur. et si paciens

que capsici .i. fructus arboris silvestris.

sustinuit incidatur. quod si non sustinuit, dimitte filum donec cadat. deinde super quod apertum ponas parum de unguento nigro. in casula facta de cera et ponatur ferrum calidum. Tertium si sanguis non emittit sed putredo tempore et tempora unde inde tendat usus longationem vel usus os natum. Si vero longaonem dimittat. ungatur. si usus os natum per id forame ferrum calidum mittatur. et ungatur ruptorium. deinde apticon curet ut certa nulna. Cura stranguirie

9 Quia pro multis fere circa pectinem et alias partes uicinas uesice stranguiria sepe accidit. quare urinam pati possit dicamus. Fiat semicupium quod fit ex cinere foliorum et radicis ebuli et quantum cinerem rebullire diu facias. deinde calidi quantum colari potest in sacco aliquo pectini supponas et statim paciens urinam reddit.

45 Quia cauteria beneficia plurima demonstrant de cauteriis humano corpori dicendum est que ab homoplatis usque ad genitalia fieri debent ad quod ualeant et ubi fieri debeant docere curamus.

Ad inflationem et tumorem iuncture manus et brachii et ad dolorem manus uratur in brachio uel tribus digitis a nodo inferius.

Ad eundem tumorem et dolorem manus uratur in concauitate manus et ex alia parte inter digitos. Ad idem. confert ustio in concauitate inter digitos maiores grossiores. vel paruos et inter pomum digitos.

Ad dolorem humerorum et spatularum et defectum oculorum et dolorem dorsi. fiat ustio ad nodulum in fontenella brachii medio vel ex parte iii. uincta.

Ad asma fiat ustio in concauitate super pectus in gula sub epigloto cum setone. i. sub osse rotundo gule. De cautio ad stomachum. Secundum digitorum.

Ad dolorem stomachi mittatur seton sub furcula pectoris in mensura

Ad uitium epatis fiat ustura supra epar. De cautio ad uicium epatis.

Ad splenem mittatur seton in sinistro ypocondrio super splenem quandam in fontanella [et] tribus digitis sub costis. mittitur duos unum remotum ab alto, quod splen sit in medio usture.

Ad dolorem umbilici et renum fiat seton tribus digitis sub umbilico. s. de ferro

Ad dolorem lumborum sub ipsis lumbis in fontenella tribus locis fiat ustio ad nodum. iii cum setone. vel alii tribus digitis super alium iii. dig. inferius.

Ad dolorem spine tres setones mittantur unus in medio spine.

Ad dolorem testiculorum mittatur seton sub testiculis, in osseo. in pellicula.

Ad emoroidas mittatur seton super anum et qui recte inter nates.

Ad idem. decoque parum camedreos et cum uino bullias et pectini cataplasma suo calido ponas.

Curas que ascia supinus

Cum distinctis et lucide prosecutus de curis scie et aliorum membrorum a scia inferius tractare curabo. De uulneribus que fiunt in scia.

De uulneribus in coxa ense vel alio simili.

De uulneribus genuum cum telo.

De uulneribus curis quocumque modo factis.

Cont. stranguiria. fit. foliis rassio lignee et dagmede et lilabitur.

De cautiis que fiunt ab homoplatis ad genitalia.

De cautio ad inflationem et tumorem ma[nus]

ad idem.

Seton. i. cum lxiii.

De cautio contra dolorem humerorum et spatularum.

Cauterium ad asma. cum pelliculas perforando in longum. et non ex transuerso.

De cautio ad uicium epatis.

Cauterium contra uicium splenis.

Contra uicium umbilici.

Contra dolorem lumborum.

Contra dolorem spine.

Contra dolorem testiculorum.

Contra emorroydas.

Capitula que sunt particule.

De cautio ad spasmum.

Ad spasmum de repletione. Fiant tria cauteria in nodulis iuxta collum.

De vulneribus que fiunt in scia ense vel alio.

1 Si in renibus ense vulneretur ita ut quedam pars scie remaneat, si quidem est extrahendum removeas et cetera, in aliis ut dictum est. Supra cataplasma adhibeas et si evellere in herbam et scie extrahi non valeat usque ad os cauto incidatur ut evelli competenter valeat. Ferrum si evelli sic non potest subtili terebra circa ferrum in ex predictum modum perforetur et sic caute extrahatur. Deinde cataplasma. Quod si os lesum non sit: cura est manifesta. De vulneribus genuum.

4 Si in geniculis fiat vulnus ut in patella ex magna parte se petatur, et sutura predicto modo succurrimus. Sed raro liberatur si patella ex toto incidatur. Sed dicimus si ex transverso fiat sine patella sit lesa 5 sive non. De eodem si fuerit cum telo. Telum quod patelle inheret summa cautela est extrahendum secundum predictam doctrinam. Deinde cataplasma adhibeas ut in aliis. De vulneribus crurium.

6 De vulneribus cruris hoc dicimus quod in aliis. Sed tamen super addimus quod si fiat vulnus in spatio trium digitorum vel unciarum a genibus infra vel a genibus supra vel in concavitate cruris ubi organice vene est organica vena est, que est sub coxa. De eius periculo valde est timendum. Unde cataplasma quod de lateribus prediximus super adiungamus. Sed pernotato quod si tumor inascetur cum quadam duritie atque nigredine vel multo dolore et ad superiora conscendit mortale est. Si ad inferiora non mortale. Si vero cum telo fuerit eius perforatum ita deinde cataplasma adhibeas. De

7 Si in pede vulnus fiat cum lesione nervorum et ossis vel sine eorum lesione eodem modo cataplasma adhibeatur ut in vulneribus manuum diximus. In calcaneo autem cautissima cataplasma adhibeatur. vulnere pedis.

8 Si in renibus casu vel percussione resiliunt a scia propter humorem discurrentem ibi, siniculus qui ossa coniungit rumpitur. Inde enim fiet claudus. Unde meliora reponere est. Patiens inferius iaceat supinus. Et medicus sedens oppositus ei et revolutis pedibus contra ipsum pedibus suis primo inter unam coxam et aliam et tenendo crus dum alius fortius teneat firmiter corpus a superiori parte medici manibus extendendo et pedibus premendo ad locum proprium reducat, si opus fuerit De resolutione iuncture.

ligetur infirmus duobus fasciolis vel corrigiis inter iuncturam illam et sedens medicus teneat capita unius fascie ex una parte alius sit ex alia parte similiter qui idem faciat et sic equaliter extendendo reaptentur ossa et mensurentur pedes utrum bene stent necne et infirmus ut medicus non decipiatur et calcanei mensurentur et si ambe nates equaliter iaceant bene est. Postea ponatur petia in albumine in fusa et plumaceolis concavis locis superponatur cum maiori fascia ita quod ambe coxe comprehendantur fascia. Infirmus ad iacendum in apto loco locetur ut coxe non possint evagari et sepe fiant unctiones et fomentationes ut supra diximus de ruptura eius vel cum vulnere vel sine vulnere.

9 ¶ De ruptura cruris cum vulnere vel sine vulnere curatione.

Si vero os coxe rumpi contigerit in primis ad proprium locum reducatur nisi fiat cum ruptura vel vulnere carnis. Ministris debemus extendere utraque parte capere et tenere extendere et manibus comprimere et coniuncta perfecte quemadmodum circa rupturas brachii diximus. Hoc autem superaddimus ut ad mensuram alterius coxe crus et pedis aptetur. Oportet autem ad mensuram unius nature inter capita ossium spatium relinquere. Ad ligandum vero plagella perse id est non infusam amplam oportet imponere et aliam super illam ligare. Circa vulnus quoque si ibi fuerit et circa alia procedamus cum adiungimus.

10 Si crus a coxa sit disiunctum eadem cura fiat quam in disiunctura vel cubiti et cubiti diximus. Fomentationibus et unctionibus premissis os ad locum reducatur sine tabellis quo ligetur. Primo contractum per extensionem. Deinde paulatim moveatur et bene ambulare sinescat.

De disiunctura cruris a coxa

De fractura cruris cum vulnere et sine vulnere.

11 De ruptura cruris et cum vulnere carnis et sine. Id dicimus quod in ruptura brachii diximus in hoc addentes non ut spatium inter ut in rupturam coxe docuimus inter capita ossium relinquatur et plagella vi digitis ampla ligetur vel hec primitiam quod si ista spatium tantum iuncturarum sub genu vel supra tantum in crure vel coxe sit rupturam contingat male signis supervenientibus quia dei sunt pretium mortis indicimus. De disiunctione pedis

12 Pes aliquando a loco suo disiungitur modo hac modo illac modo versus plantam modo ad calcaneum. Unctionibus et fomentis premissis pes a medico extrahatur et fortiter ex contrarietate disiunctionis ad proprium locum redire cogatur et tabule utrimque parte suppositae suppliguentur.

13 Digiti pedum qui a propria positione recedunt eodem modo ad iuncturam suam reducantur ut de digitis manuum prediximus.

14 Cancri et fistule que in his locis nascuntur quoniam circa carnem corrumpunt aliquando ossa tabefacientia corrumpuntur. Quia non iste partes carnose sunt nervis venis arteriis non sunt simpliciter secare incidere incisiones facere violenta ingenia timentes secare possumus. Inter hos cancros alii se constringunt alii se elargant et a labiis

fere corrodunt quod hic per incisionem curamus. qui et in elargando
labia vulneris undique incidantur et sanguis exprimatur deinde usque ad
profunditatem uratur et ovo sale addito in aliis curetur ut deinde et superius
dictum est. Si cancer in loco ossuoso supervenerit et super os aliquam eminentiam fe-
cerit ea hoc adhibeatur. Casula de cera fiat vel pasta ad modum loci
et impleatur unguento ruptorio et super locum patientem ponatur. Vel facto cir-
culo de cera vel de pasta secundum quantitatem loci ponatur ut bonam carnem
custodiat. locum autem patiens unguento ruptorio impleatur ut caro infec-
ta mortificetur et corrodatur a mane usque ad horam vel vesperam. dimittatur
et stupa cum ovo ad ignem collectis ponatur. Postquam sub igne ce-
cidisse cognoveris usque ad os incidas et quod ibi malum esse cognosceris
usque ad os radicitus remove et os diligenter abrade et quantum de
ipso osse nigrum et infectum et mortificatum cognoveris. cum eo ingenio
remove et bonam carnem crescere videris et ossa stricture carnem
in vulneribus decentem adhibeas. certum siquidem os mortificatum
videlicet incabile est. Item cancer si fiat in extremitatibus potest occidi pul-
vere aloes apposito. Item cancer fetidum magis occidit pulvis affodillorum.
Pustule et rupture que fiunt in cruribus de pustulis et rupturis que fiunt
eodem unguento curantur quo ad tineam capitis diximus. huic autem addimus in cruribus.
ut de urina matutina patientis prius abluatur et cera et ea loca
rupta deinde bene abstergatur et illo unguento se ungat. Cum autem pustu-
las removeris et rupturas sanari volueris appone unguentum album
in quo sit aqua rosacea vel acetum. pro oleo communi. oleum violaceum. Contra
Contra sciaticam passionem tria cauteria fiant super sciam sciatica
ad modum in fontenella. vel fiat ibi cauterium triangulatum.
Ad remedium totius corporis due usture fiunt
in tibia tribus digitis sub genibus et tribus digitis super nodum tali.
que multum valent ad artheticam et dolorem superiorum. et una
fiat retro sub crure. Ad artheticam passionem fiat ustura
una sub pede in concavitate. de ustura ignis vel aque calide.
18 Item combustio ignis vel aque calide. Cura. Accipe oleum commune
cum aqua frigida et cum incorporatum fuerit iterum adde aquam et misce diu simul
et tali unguento inunge locum combustum. Ad idem valent frondes cauli
in suppositi. Ad idem. Accipe cortices mali granati in bono vino
postquam mollificatas in eodem vino decoque et contere cum albumine
ovi et inde ungatur locus combustus. Item accipe herbas istas scilicet casulam
cordis. consolidam maiorem et minorem. fistulam. umbilicum veneris solatrum
sempervivam. oleum ana manipulum. i. et pistentur cum libra. i. axungie
novelle et coquantur omnia ista in olla et colentur et colature addatur
parum cere et masticis. hoc multum valet. Item summitates sambu-
ci cum axungia et simul conterantur et dimittantur per. iii. dies

Medicina pro toto corpore.

ad idem.

ad idem

pro aceto.
Unguentum album. Recipe litargiri. ℥. iii. cerusse. ℥. vi. aque rosacee.
pro oleo communi.
oleum violaceum quantum sufficit. Ista communia tere diu cum oleo violaceo et aqua rosacea
in mortario agitentur.

i arcescere · et illud tale coquatur in aqua et colatum reservetur.

Unguentum ad profundam cocturam. Si ignis intus penetret ad profunditatem fiat hoc unguentum. Recipe litargiri · plumbi usti ana ℥ i · mastici · olibani · ana ℥ s · cerusse ℥ iii · Ista omnia pulverizentur. Item recipe succi umbilici veneris · solatri · cimarum rubi ana ℥ iii · olei mollis ℥ iii succi coto molli diu agentur et bene incorporentur. post addatur pulvis super dictus et commisceatur. Item addatur aqua rosarum et fiat sic unguentum al. in mortario et ponatur hoc unguentum in folio plantaginis vel caulis et superponatur. Ad idem. Recipe calcem vivam immitte in aqua et ablue ter vel per tres vices dimitte quiescere in fundum et aquam semper proice. Item recipe oleum mollem vel rosarum vel commune et cum calce bene incorporatur et iterum ablue cum aqua rursum reservetur. Solum quoque plurimum valet unctio saponis

Unguentum et profunda coctura ignis.

Ad idem

sarracenici si a principio fiat. Item. Mel appositum valet. De spasmo.

20 Spasmi superuenientis vulneri sic curatur. Ungatur unguento modo ad vementi vulnere quod sic fit. Recipe olei musceliini ℥ i · petrosilini ℥ i · mastice · olibani · ana ℥ i · gummi edere ʒ iii · olei communis butiri ℥ iii · cere ℥ i storacis calamite et rubi ana ℥ iiii et s · Conficitur sic. Omnia simul commisceantur et super ignem liquefiant et cum spatula diu agitando pulvis tenderorum ultimo immittantur. Cum ad spissitudinem venerit et coctum fuerit apponatur storax et fiat unctio inter duos ignes in cervice · collo · spina · et toto corpore. hoc unguentum valet plurimum contra spasmum ex repletione. De recenti hernia

Si hernia sit recens dudum coctus iuxta pectinem facum et cum filo optime stringatur et sub ligatura fiat ustio usque ad medietatem nervi. postea ponatur stupa cum ovo donec ignis cadat. Infirmus teneat pedes elevatos et caput flexum et comedat levem cibum et parum. Ad stringendum sanguinem fiat pulvis de crinibus et tal. et supponatur. Contra inflationem fractum fiat pulvis de absinthio · bacis lauri · pulegii · isti pulveres bulliant in melle et supponantur loco patienti.

Electuarie arabice summum. De electuarie arabice. Senta. remedium est artetis · podagricis · ciragicis · dolorem renum et lumborum placat celeriter · opilationem epatis subuenit. Recipe mastice · piperis longi · cardamomi · cinamomi · gariofili · spice ana ℥ iiii ʒ x · tal gemme calami aromatici turbith ana ʒ ii · zucci ʒ xl · dragagantum ʒ xx · mellis quod sufficit. Sumatur ter in ebdomada.

Ad pilos in facie removendos et faciem dealbandam. Ad pilos removendos et faciem dealbandam tale fit unguentum. Recipe colofonie ℥ iiii · mastice ℥ i · modicum armoniaci pissimum et resoluatur in vase tereo mundo et novo · super prunas resolve colophoniam et masticem · adultimum appone guttas armoniaci pissimi et cum resolutum fuerit cola super aquam frigidam collige in malaxa inter manus prius ante

et nota gouarda ·

¶ Ad apostema de quocumque humore fiat simul ad putredinem veniret. Recipe uno die maturat absinthium · malva · branca ursina · farina tritici · semen lini · fet. mel · et oleum. et illud animal quod vocatur limacia · in vino simul coquuntur · et herba que dicitur senecio · et postea exprimatur et super apostema calidum apponatur · et eo infrigidato aliud calidum apponatur. Postquam maturum fuerit · appone lacertum frixum in oleo · vel vermes · vel nudos vectas · nucem tritas cum oleo · vel limacias frixas cum oleo · et sic rumpitur sicut alibi dictum est.

apparet unguentum post confectionem manuum sit album. Item si
uolueris pilos tollere resolues parum ad ignem et aliquantulum antequam frigidum
fuerit pone super faciem una hora uel duobus. postea remoue pilos.
faciem depurat illud quod post depositum relinquitur. tale unguentum durat
duobus annis. de unguento esculapio quod sic fiat

Unguentum esculapium quod facit arthetice sciatice et omnibus dictis
passionibus ex frigiditate. Valet etiam contra nimis quod debes ungere circa spi
nam dorsi. Rx. murre. sandalle. radicis urtice. consolide. bone. ce.
terbintine galbanum euforbium nitri bacarum lauri. carnis mari
ne ana ʒ. ii. olei aque marine ana. lb. ii. Conficie sic. herbas tra
dices minuti incide et in olio et in aqua predicta per iiii. dies dimittere. post
ad ignem bulliat usque ad aque consumptionem deinde per pannum cola.
et colaturam iterum ad ignem pone. ceram. galbanum. terbentinam ipo
ne. quibus resolutis ab igne depone et cum spatula semper mouendo
impone puluerem eufor. piperis. nitri. baccarum lauri. carnis marine
et semper moue donec infrigidatum sit. conde et usui reserua. Ad

Unguentum ad malum mortuum. Rx olei. aceti. axungie ueteris ana
ʒ. iii. et ℥ iii. plumbi usti ʒ v. mercurii. auripigmenti. atramenti. ceru
se camphore ana ʒ. i. adde parum de calce uiua. Conficie sic.
plumbum. auripig. calcem puluerizata et atramentum et cerusam. postea olium
et acetum per se commisce. et post axungiam diutissime pistata et huius ad
mercurium. post iterum nouum extinctum. post appone liquore predictum et puluerem
plumbi. et aliorum modo de hoc modo de isto uicissim ponendo et sic di
utissime pistando conficie et usui reserua. hoc plumbum et camphorum post po
ne in ollam nouam super ignem et comburere et post puluerizata et appone cum
predictis. Ex hoc tali unguento ungatur patiens bis uel ter in die.

Unguentum ad cancrum. Rx spongiam marinam ad aurus. ossis sepie.
urtice marine bla[...] bisantie. cinguli maris. ulue maris.
canis marini. Conficie sic. Pilus marinus carpinentur et comminuatur
et marina omnia comminuantur. et in olla trita combutantur et in puluerem
redigantur. et huius scoriae combustum. solgema. cinamomum piper gala
ga commisceantur et in puluerem redacta et bene [...] usui re
serua. Confectio autem hec in ore teneatur quamdiu pa. sustinere possit
ieiuno et pransomane et sero ministretur. Valet etiam ad cancrum et
ad indecentem corporis inflationem. de lepra

Ex humoribus corruptis lepra consurgit in corpore. Unde sicut iiii. sunt
humores. sic et iiii. sunt species lepre. scilicet. Allopicia. elephantia. leo
nina. et tyriasis. Est autem allopicia de flegmate et uulpi assimilatur
quia quemadmodum uulpes depilantur. sic et hii qui hanc speciem lepre po
tiuntur consueuerunt. Elephantia fit de sanguine et ab elephante sic deno
minatur. quia sic elephas omnibus animalibus maior est. ita et

De lep̄ et q̄ sit et sp̄es et quib; nocent.

Tiste ad clarificandā faciē. R. pulueris dragaganti et distempera cū al. ou bū agitato. p̄ea admisceat pulueris boracis. ceruse. caphore. et fiant inde pillule q̄ possint per biennium seruari. Dū distempera uis, cū aq rosacea. et lauet inde faciem in sero et in mane lauet cū colatura furfuris.

Unguentum magnum. R. quod ualet ad omnem ruborem et pustulas faciei
que apparent in facie leprosorum. et dixit quod habere ipsum secretum. Rx. ceruse.
pulueris thuris. ana ʒ. i. caphore. mercurii. prius mortificati. ana.
ʒ. i. sed magis apposito de caphora. quia quanto plus tanto melius.
mortificetur autem aruina l. axungia. non cum saliua. primo ponatur ar
uina et distemperetur cum suo frigiditate. postea pulueres ponantur.
ultimo caphora. et conficiatur unguentum.

sanguis maior est alius tum. Leonina ex colore nominatur. et dicitur leonina a leone. quia sicut leo ceteris animalibus est ferocior, ita passio ista ceteris nocentior iudicatur. uel quia sicut leo uarius in colore est, ita hii uariis coloribus sunt distincti. Tiria fit ex metaphora quia tiro assimilatur. nam sicut tirus per confricationem spolium emittit, sic et tali humore patientes tota die scalpere et confricare desiderant. Quibus hoc unguentum facimus. Recipe. Saponis gallici. ℥. iiii. farine lupinorum amarorum. et fuliginis ana ℥. iii. spume nitri ℥. iii. Succi fumi terre. succi ramis porcini. ana ℥. iiii. Axungie ueteris. ℥. iiii. olei. capitelli quod sufficit. Conficitur sic. Omnia in uase fictile ad ignem pone. preter ea que non debent. quicquid liquefieri. liquefactis ceteram adde. deinde puluerem tenuiorem appone. et sic tepide iuxta ignem a primo die ad septimum cum eo ungatur. et post ad balneum eat. et abluantur ut consueuerit. Cumque hoc factum fuerit post tertium diem sexta die cutis abscidantur. et paulo inter cubitum et humerum uel frontes coaquatur. et super utramque auriculam in frontibus. Aliud unguentum proprie contra elephantiam. Recipe. Piperis. sulphuris ui. iii. ana ℥. iii. piretri. ℥. u. olei. fiala. i. succi porri. saponis gallici. l. ii. Conficitur sic. puluis zanda terantur. et cum oleo bulliant. deinde saponem adde. et commisce pariter et dissolue ad ignem. sed prius lanuginem uel cum abradas. peca fortiter frica cum lana. et ad balneum purgat pariter. et cum in sicco balneo inungas. et in eo sudet. et de tertio in tertium diem fiat donec sanus fiat. Explicit.

Unguentum ad elephantiam pauperi

elephantie

Unguentum contra allopiciam.

Contra omnem ustionem ignis uel aquo. sed caue ne plagam tangas. olei. ℥. viii. Sepi arietini. ℥. iii. aque frigide. l. vii. Que sunt ponantur in olla et cum bullire ceperit apponantur x. oua. in agitans spatula. et cum oua cocta et cera liquefacta et aliquandiu bullierit remoueatur ab igne et coletur per pannum in aqua frigida et sic in xx. aquis bulliat.

[illegible] solia [illegible] et cimas rubi. et olia et [illegible] lardi et oliu[illegible] [illegible] plurimum a plurimum [illegible] relique [illegible] [illegible] in uino [illegible] rosea [illegible] cola quod supernatauit collige [illegible]

¶. Ad χcHχψσcθλ quod uocatur. Recipe. radicem □λh θH minoris et unge cum sauo uitelli et super spargere pulueris ψνλ□ωχHH. et pone. ad [illegible] expertum.

[illegible]

.iii. t. ii. Pille cont. [illegible] plur. Rx. balaustie. Anteros. ypoquistid.
.iv. acatie. boli. sang. dr. boli alli. [illegible] alli. amoloe.
mandrag. rose. sumac. [illegible] sicce. pomie
psilli. mastic alli. ozimi. Cinamu [illegible]. [illegible]
[illegible]. gum. [illegible] plantag. herbe acetose sicce
pili leporis minutatim incisi. et si eque fuerit [illegible]
substantie [illegible] spes. et addantur sandali albi et rubei
et ci. et bbis. et spodium. omnium ana ʒ. i. quorum plus cum
mussilagine [illegible] alli [illegible]. et pill. informa
[illegible] et [illegible] laborant. addatur mita sicca
et [illegible] et cardamomi. et mac. et [illegible] succositate
et [illegible] expedit adde parum de opio. et de mirtillis.
et de [illegible] acetosa vel de semine plantagis

Empl. Rx. [illegible] albi. consolide utriusque. a
catie ypoquistidos. mastic [illegible]. picis grece ar
moniaci opopanaci. galbani. bdelli. [illegible] utriusque
sumac. pulverizanda pulverizentur. gummi resolvantur
cum pinguedine que exit de recenti pelle arietis. postea addito
aceto et olio bulliat ad spissitudinem.

[illegible] diacastorii. ad arthetica [illegible] acc
[illegible] catinam et anserem pinguem. et [illegible]. iii. [illegible]
[illegible] melonis. vel caprei. qui scindantur in minu
tissima frustra. et ponatur in olla nova. [illegible]
[illegible]. et ponat duo cornua [illegible] minuta
[illegible]. et edera. et salvia. et cerfolium [illegible]. et [illegible]
[illegible] ana [illegible]. et arvuna catina [illegible]
[illegible] cere virginee. [illegible] iii. et iii. ʒ. [illegible]
[illegible] ovorum xl. [illegible] dure. et scutella
[illegible] hastre farine. [illegible]
[illegible]. et iii. [illegible] et scutella [illegible]
[illegible]. post olla cooperiatur [illegible]
argilla bene [illegible] cum fimo cavallino. postea [illegible]
alia olla nova. fodiatur in terra usque ad [illegible]
[illegible]. [illegible] post olla [illegible]
[illegible] post argilla ne [illegible]
carbonis in [illegible] et sic [illegible]
[illegible] et sic usui reserva.

Pulvis [illegible] valens ad
[illegible] oculorum.

Pulvis [illegible] ad debilitatem oculorum. Recipe lapidem Calaminare novies extinctum
in aceto l. i. et lapide [illegible] ʒ. i. et fumum eris ʒ. i. [illegible] ʒ. ii. aloes
epatici ʒ. ii. [illegible] ʒ. i. et [illegible] combustas, de istis omnibus fac pulve
rem et oculos inpone. [illegible].

Quamquam de
quirere ac proprieta
te huius vocabuli
chirurgia tota practica sic possit
merito nuncupari. tamen specialiter per in
cisionem vigne. quasi quoddam pro
gativo hoc est sortita vocabulum.
Chiros .n. manus. gros operatio. inde
chirurgia manualis dicitur operatio.
hac autem non potest uti aliquis nisi
manu et intellectu utrumque perdocta.
Sciendum est quod quemadmodum varia
et diversa sunt genera vulnerum corporis me
dicamini. ita quod ipsorum vulnerum
loca. quibus fundamenta diversa consistunt.
ut craneum. caro. nervi et
os. [illegible] plicer.
quinto et bida. [illegible]
ter. [illegible]
olim licet [illegible]
quibus cerebri [illegible]
licet [illegible]

lem o(mn)i(n)o putrefac(it). (et) cauendu(m) e(st) ne aliq(u)a putredo a sup(er)iorib(us) ad inf(er)
iora labat(ur). ideo o(mn)i(n)o ip(su)m po(n)e negam(us). Itaq(ue) si illor(um) aliquis q(ua)ntu(m)
unius ac(us) e(st) acum(en) rup(er)at panniculor(um). q(uia) cerebru(m) putredine inficiat(ur). ho(m)i(n)em
curare e(st) impossibile. Cerebru(m) n(ost)r(u)m medulla e(st) capitis. copiosis tenuib(us)q(ue) te
nuibusq(ue) i(m)plicatu(m) uenulis. fistulas p(lur)es habendo. un(de) intellect(us) no(bi)s ad
uenit. Visus. auditus. Gustus. odorat(us). (et) tact(us). Tote n(am)q(ue) uacuitates ce
bri replent(ur). q(uo)d (con)tegit in(m)bru(m). cui(us) in(m)bri radices ex ip(s)o cer(e)b(ro) corp(or)e in
cipiunt. t(ant)e tante dignitatis existit. ut si q(ua)ntu(m) lib(et) leuis infectio e(i) ac
cidit. tota sua incolumitate p(ri)uat(ur). Cerebru(m) sep(er) sui (con)mouet sensu(m).
ideoq(ue) salire n(on) cessat. Cui(us) mot(us) si c(er)ebri fuit. insania(m) solet excitare.
Un(de) dicim(us) cerebru(m) habe(re) motu(m). Posterior cui(us) u(er)o a diuidit(ur). a posterior(e) (et)
p(ri)us utraq(ue) parte. Hec (con)sensio utriusq(ue) a b(r)anchiou pars indi habet(ur). (con)stat
e(ni)m q(uo)d cerebro putrefacto hominis interit(us) usq(ue) ad .c. dies differt(ur). P(er)cussu(m)
aut(em) cerebru(m). si dura l(ice)t pia mat(er) frangat(ur). pedis ac man(us) sensu(m) (et) tactu(m)
amittit. (et) os (con)torquet. Si u(er)o indura mat(er) fuit. infirmo dolor capi(tis)
nimis accid(it). (et) rub(or) (et) incendiu(m) ocu(lorum). alienatione(m) patit(ur). lingua ingr(ossa)
(tur). Si aut(em) sit in mat(er) u(ir)tutis defectio. (et) uocis ablatio subsequit(ur).
Pustule in facie (a)pp(ar)ent. sanguis (et) sanies de aurib(us) (et) narib(us) exeunt.
Scire te oportet q(uo)d si frustula ossiu(m) in (cra)neo l(ice)t in q(u)alib(et) fuit uulnere.
ip(su)m n(on) (con)solidari posse. n(on) id p(ro)p(ter) putrefactu(m) a(m)putandu(m) (cra)nio extr(a)ctu(m)
fuit. te(m)ptando cu(m) tenta ad mod(um) stili facta in capite t(ame)n rotunda.
utru(m) forte int(ra) (con)fert nec n(on). Et l(ice)t si quid n(on) forte adheserit p(er)fec
ta carolis abstrahi p(re)cipimus. **De cura carnee fract(ur)e.**

A bas die quo ruptura fit. usq(ue) ad .v. l(ice)t .vi. l(ice)t q(ua)ndiu (cra)neu(m) (con)soli
dabit(ur) de scissura carne coopietur. serica pannu(m) bis in die pone
intinctu(m) (et) desup(er) lini p(re)cipim(us). in cui(us) causa (con)q(ua)ssationes diuerse (et) mal(ici)o
nos ... Si u(er)o carnis fuit parua (con)q(ua)ssatio ossisq(ue) magna. oportet
qu(ia) ... inmodu(m) crucis ✝. usq(ue) ad os incidat(ur). que ab osse undiq(ue) eleue
... pannus subtile ... ad p(lu)s p(ro)p(ri)a integru(m) insigat ... q(ue) si frustuli
... auferat(ur) penit(us). Si aut(em) in h(ac) parte (con)minuta fuit. dimittat(ur).
... fuit sp(at)umili eleuet(ur). (et) os sp(at)umile corrodendo p(er)foret(ur). ut
... de ... cu(m) bonbace (et) penna haurire ualeat. Cu(m)q(ue) cu(m) soli
... ponim(us). dein(de) cu(m) necesse fuit. s(cilicet). q(uo)d caro p(ro)tu(m) sit eq(ua)l

cu corio. balneet. Post egressum aut balnei emplastrum refrigeratonis ut tamen
ut e absinthiu tenerrimu . aqua rosata . et oui albumi . Confice sic. Ab
sinthio trito cu albumine . et aqua rosata bn spumata commisce. Sequenti aut die
apticon impone conuenient. R. Cere pure. ℥ vi. Mastic. olibani. ana ℥
ii. Galbani. armoniaci. ana ℥ iii. picis naualis lib. ii. Colofonie ℥ vi.
terbentine. ℥ ii. Confice sic. Omnia in fictili uase ponas. adultimu uero cum
lento igne liq facias. et postea ppanum cola . in sup aq labat frigida.
sicq inunu collige. deinde iuxta igne abstrahat. et magdaliones in se ita
tubetis. et cu necesse fuit corio ponam. et deinde uulnu. **De cura capitis non fracti cranei**

.ii. **S**i cranei uero fuit fractum a prima die usq ad ecunia puttes pone
non recusam. Intus uero sf quantitate uulnus. et profunditate cu penna
panno subtilissimo tpm uulnus bis. sero et mane repleam. R. Bra
ca ursina. et viola. absinthii. oculamu. malua. mel. olm. oui al
bu. farina tritici. farina lini seminis. axungia uetem porcina. bu
tiru. Confice sic. Supdictas hbas sume trite. trita cu axungia tim
tant. et in fictili uase dimidio uino albo supdicto commisceant. et de
sup mel olm. farina utriusq. butiru agitando cu spatula mittam. et
tadiu coq donec inspisset. sic ca panno inficias. et sup uulnus ponas.
deinde pannu tm quandiu pus siccabit. et sic cu unguento . carpia tn subt
hendo. et q caro creuit mittas. lanugo uero consolidat. et cu necesse fuit
balneet. R. Seui recentis arietum. lib. ii. olibani. mastic. ℥ singula.
Galbani. armoniaci. ℥ ii. Cere. ℥ iiii. Colofonie. lib. ii. olei commu
nis qd suff. Q sic conficit. Omnia in fictili uase ponas ad lentu igne.
et tadiu dimitte donec liquescant. et cola eoq pannu inungas. et deinde
tu e supi ponas. Postea uero catapla pone non negligam. **De cura carnis**

.iii. **et teli abstractione.** **S**i caro telo l aliq ei simili sauciet. cum tepta queri debet
utru in pfundo gstat. an non. Animte fuit. Si uero in supficie fuit. cu
uero tm in longitudine findat. sca tenaculis cutis supficie accipi . in p.
Item si in pfundo . non solu coriu uerum et coriu et carne incidi iubem.
nisi ii. uulnus aplices q tenacle intrare possint. abstrahi non potit. Si i
supficie cutis non oportet incide. s; tenaculis accipe. et sic sanas est
hec. Aliqn et eturetu telu in pfundo carnis adhens. uidem anela
entib; minime posse abstrahi chirurgice. s; cu nos illud abstrahe uolum.

talit ex n̄rā parte inuenim̄. q̄ carnē incidam̄. ⁊ deīn̄ penna᷑ an
serinas ext̄mis ponam̄ ramusculis. ut cat̄ adherē n̄ possit, ⁊ te
naculis acceptū leuit᷑ egrediet᷑. sicq; ueti panno. s͛ᵐ pfunditatē ⁊ a
pltitudinē eo iulit᷑ infigat᷑. Sup pannū ū supdicta pultē ponim᷑.
subtēta ū brīca ur tīna. ⁊ aliq̄ntulū farine tritici. ⁊ axugie. addit᷑
ū contrita. absinthio. melle. oto. uino. Deīn pannū solū q̄diu p᷑
desiccabit᷑ ponim᷑. ⁊ sic carpiā cū ungūto s͛c̄ supi᷑ notauim᷑. deīn
balneari p̄cipias. ⁊ cataplā ut dictū ē ponas. Telū ū si ossi cohēat. ᷑
moueat᷑. ⁊ ᷑motione laxatū educat᷑. Si ū ᷑moueri nequat. usq; ad
os caro incidat᷑. ⁊ os c̄ca illud ut euelli possit tēbro pforet᷑. ⁊ u marie
insciatā diximus. Telū ligno carens si in pfundo lateat. ⁊ foram̄ il
lud p q̄d intrauit ū pateat. sauciatus sic erat cū illud accep locetur.
⁊ digito explorato. aut supdicta tenta. scissa cute ext̄hat᷑. Si aūt
senserit opposita loca t̄nsisse. ex alt̄a parte facto foramine ext̄
hat᷑. Telū ̄ctū si integrū n̄ fuit. necesse ē ut q̄ remansit re
quiras. Si ū telū artie. t̄ mo. ā alicui nobili mb᷑ uicinū sit. caue
ne cū illud exthe molliris. ea mb᷑ ledant᷑. Aliqn̄ q̄ppe meli᷑ ē ut re
maneat. q̄ ext̄hat᷑. homo quid sagittā gerens in corpe int̄ ᷑ ⁊
ᵹirbū penetrās sistat. ea pmanente longo tēpe. nullū dolorē infir
m᷑ patiebat᷑. Sagitta si nobili mb᷑ cohēat. ut ē pulmo. ᷑. renes.
uesica. si mortale signū aliq; appareat n̄ ibi manū mittas. Si ū n̄.
oportet molli q̄lit᷑ suauissime ext̄hat᷑. Multotiens ū. in ᷑tingit
hoīnē n̄ mori. ho q̄d in intestino sagittā gerens. ea sub egone ex
pulit regnante uulnē. ⁊ sic euasit. S; p̄ncipalib᷑ adherens mortē
ānunciabit. q. iiii. s͛. Cebrū. Cor. Epar. ⁊ testiculi. ᷑c̄ g͛ tā p̄n
cipaliū q̄ nobiliū. in q̄ sagitta adheat. siue ᷑ ingrēre. eo᷑ signati
ones oportet pfecte cognoscē. Si ū. indura mat᷑ t̄ pia sup ueniat. q̄d
in ᷑tingat. supi᷑ pfecte notauim᷑. Si aūt in pectoris ᷑cauitate.
aer in ᷑abit. Si in corde. mag̅ sang͛ fluet. ⁊ frigiditas ext̄mita
tū q̄ p̄nunciatiua s͛ fure mortis. In pulmone sistat. spumositā
g͛ emittit᷑. color. ⁊ anelit᷑ mutat᷑. Si in diafragmate. magn᷑ ⁊
spiss᷑ anelit᷑ habet᷑. ⁊ mouūt᷑. Telū si latēat infixū. p plagā ci
b᷑ egredit᷑. Si in intestino. ᷑. Si in uesica. ur᷑ pfundit᷑. In his omīb᷑

si mortalia signa non apparuerint. et fortis sit infirmus. arte exercet.
Si telum in pectore sit osse illo admodum latente. c. perforatto suaviter ex
trahatur. Si vero sub costis fuerit. necesse est ut alsipion usque ad inferiora incidat. et sub
ea aliquid pone ut apertum maneat. In vulnere pulmonis et vesice. et similibus
oportet simile exercere ingenium. Si arteria sitam fuerit abscisso venam
ligare convenit. propter sanguinis multitudinem. cui tale pulverem per situm
aspergimus. secondis asininum sicci. adhuc ℞. thuris. ʒ. ii. aloes. ʒ. i. album
ovi. et pilorum leporis. q. s. Confice sic. Que teranda sunt te. et cum ovi albumi
ne simul cum pilis distempera. et inicis vulneris quousque sua sponte cadat impone.
Adhuc ℞. Gipsum. tegula muri. ova terantur subtilissime pulverizentur.
tum necesse fuerit pone. **De intestini perforati cura.**

.iiii. Cum autem intestinum sicut supra diximus pinguis perforatum consolidari valeant
dicere non pigeat. ℞. Colofonie. ʒ. i. Mastic. olibani. aboy ʒ. i. Bo
li. Sanguinis draconis ʒ. i. Pilorum leporis. et mell. et farine tritici q. s. Confice sic.
Melle in fictili vase novo locato ad ignem bullire facias. et deinde cetera
aliqua trita remittas sicque pilos tonsos et pulveres una cum melle ammisce
as. cumque refrigeratum et coagulatum fuerit. pillas cum farina admodum fabe faci
as. et comedat. ii. vel iii. vel quantum poterit plus potu vel cibo consumat. Intesti
num vero gracile. vesica. stomachus. cicatricem non inducunt. nervosa sunt quidem. Stoma
chus toti corpori principium possidet. dextram et levam partem sunt vene sun
guis. plene positum est autem inter ambas scapulas partes. sumit intestino plenior
quod atque rotundus constat tunicis duabus. et vulneratum mortem infert.
cicatricem inducere. Vesica autem posita est inter omnia intranea. decenter figura
sita est cum illi unum foramen apparet ad emittendum. Quoniam meo ingenio
dicitur. hic collum longum vel uncta est foramina tenuissima. et vena aspi
ra et medulla veniens. que intrestrectis se immittit. hic foramina
mina. urinarias regiones. quadmodum possit evacuata repleri. et reple
ta evacuari. Erunt qui unum foramen vesice esse putant. unum tamen ap
paret. sed quadruplici est contexta membrano. cui consertam alsipion est perfec
ta. ideoque amittens operatur denatam sui minuit. et mortem expectamus.
Pulmo quasi super septum partias recipit. inter duas deductas, extimus ?
iacet. more ungula bubule pennas similitudine spongie lenis. in
multis et vacuitatibus ductus et intervallatus. Ideo ille recipiendi spiritum.

hic postestate. Vn extremitate percusso liberatur. Suba non minus. Quod aut
cum uulnus inuenitur ensigibile. quod ibi faciamus qui notum minime tu
sciamus. Lancea. uel aliquo telo inuenitur percutitur aliquis. quod intestina exeant.
Si autem intestina fuerint sana. sic potius intromittere. spongiam aqua calida infu
sa illis. cum tardiu pone. et alia mitigatoria quod diu intromittere possis. Sin intestinum cor
ruptum fuerit sicut antea. et canna subtilissima intro posita ut diximus intro
mittere. deinde egrum supinum statue. et subtilis utatur dieta. Cumque hic factum
fuit supradictis pillulis sicut supra dictum est utatur. cauendum est cibo uentositate genera
te. Oportet tamen contemplari. ne sagitta uenenosa fuisset. quod ex loci
colore monstratur. quia locus liuidus. aut plumbeus. aut niger est. Si toxico sit
fedatum. uino calido abluatur. et sinecesse est suatur partim. quam in parte reces
serit sit uenenum peccato. cum tyriaca superligemus. et potaudemus. quod
sin minime fuerit certa curetur uulnera. **De intestini a corpore exeunti cura.**

.V. Si quis neruoso sauciatur loco. supradicta curetur cura. excepto absin
thio. et aliquantulum mellis. additur autem contritus. hic tamen exterius parte
superponi non ualeat. sed cum ad integritatem peruenit. quod caro equalis sit per totum. cum cute
tali indiget cura. agatica. scilicet fomentatione supradictis herbis intro positis. Cf. Unguentum ag̃rippa
Vnguento quod marciaton. Recipe. Cere. ʒ ix. olei lib. vi. Rorismarini.
foliorum lauri. ʒ iii. Rute. lib. ii. ʒ ss. amaraci. i. maiorana. lib. ii. Ebuli. i. bryonia. sa
uine. Branceursine. balsamite. Sparagule. ozimi. libisfagi
polii. Calamenti. arthemisie. Enule. Betonice. herbe uenti. pipi
nelle. agrimonie. absinthium. herbe paralisis. herbe sancte marie. Cimar
sanbuci. herbe castule. Sepmine. quinquefolium. Camedrei. Centumnine.
fragule. quinquefolii. tetrahit. i. herba iudaica. omnium. xvii. lib. iiii. et omnibus. Butiri.
ʒ v. Urtice. viole. Papaueris. lib. ii. Orte saracenice. et alie minor
lapaciole. politrici. Cardoncelle. lingue ceruine. marte. herbe musca
te. alleluia. Omnium x. lib. ii. adipis ursini. et gallinacei. lib. ii.
Mastic. ʒ iii. thuris. ʒ ii. olei nardini. ʒ i. confice sic. herbas trias.
vii. diebus in uino infunde. viii. in lento igne ad consumptionem coque. et olim
supmitte simulque cola. et tardiu coque donec herbarum sucus consumatur. deinde stu
diose cola. et pretiosis herbis stimatis adhibe. et cum modicum bullierit ceram
adde. cumque liquefacta fuerit ab igne depone. et hic puluerem tendore ammisce.
et coagulatum uase condecentibus reserua. **De neruosi loci cura.**

.VI. Nervus quoque casu vel lapidis percussione obtunditur. cum tale medi
cinam impendimus. Prius cum aqua tepida calefacto fomentetur. ac comprimatur
et si incetere fuerit abstrahatur. ut ad pristinum revertatur. Cumque hoc fuerit. muscel
lino oleo ante calefacto ungatur. desuper vero emplastrum quod Recipe cimini. mel. ba
cas lauri ponamus. Confice sic. omnia per singula tere. et mello calido facto
admisce. et plagelle sic impone. et de in [illegible] constat infirmitas. ponere [illegible]
tumeris. Cumque hoc factum fuerit emplastrum apostolicon aliter inductum ponimus.
Recipe litargiri ℥ viii. Cere rube. Colofonie. ana ℥ vi. propoleos. Cinis i. cere albe
eris [illegible]. olei [illegible] ℥ iii. amoniaci. lapidis calaminaris. ana
℥ ii. Mastice. olibani. ana ℥ i. terbentine. Galbani. bdellii. mirre.
Calcucecameno. Sarcocolle. Lepidoscalce. diptami. aristologie ro.
[illegible] viridis. oppopanacis. olei [illegible] ℥ singulorum. Confice sic. Litargirum in sub
tilissimum pulverem redactum cum oleo in patella nova sepius agitando donec
inspissari incipiat. decoque. Si autem volueris scire utrum coctum sit. gut
tam unam super marmor instilla. que si ut mel colligitur. coctum est. deinde
ceram. galbanum. amoniacum. terbentinam. propoleum. et colofoniam semotim adde.
et modico intervallo facto. Calcucecameno. lapidis calaminaris mitte.
sepiusque coagitando commisce. Cumque competenter bullierit. opopanacem. amo
niacum. bdellium. viscum. mirram. olibanum. Masticem. sarcocollam. lepidoscal
ce. cum modico aceto in mortario tritam. et in lactis similitudine induc
ta. decoctioni admisce. et indeficienti spatula subagita. Ad ultimum
vero diptami. aristol. ro. pulverem ponimus. et cum ad perfectum bullierit decoc
tionem in frigidam aquam infunde. et manibus circa ignem malaxa. et factis mag
dalionibus usui reserva. De nervi concussati cura.

.VII. Noscendum est etiam quod si nervus ex longitudine findatur. possibile est cum
tali consolidari cura. [illegible] vermibus. vermes oleo infunde et sic
ad ignem calefacias. calefactis nullo mediante alio [illegible] plage
appone. [illegible] ex obliquo non precisus incidatur. super dicta consolidabitur cura.
Quod si penitus [illegible] minime. De cura [illegible] plage adherentium.

.VIII. Si nervus ingressus maturi fuerit. oleo et suco cappari. et calamento infu
lato. vermes [illegible] dolore [illegible] et si talio [illegible] sit [illegible]
leboris albi [illegible] cum vino [illegible] cocto [illegible] Vel sicaginem [illegible]
[illegible] ponimus. [illegible] donec expellat. De vermibus [illegible]
ingressi cura.

·ix· Si in aurem aliquid ingressum fuerit. sive faba. sive aliquis lapillus, cera aliquantulum
in spatumile lanam involve. que terbentina inunge. et aliquantulum conglutinoso. et depone infusus. et sic subito abstrahas. Solet etiam adhibendo abstrahi
concretio. Adiuvat. oleo etiam calido. et per se sternutamento.

De nervis et venis incisis notitia.

·x· Si in neruositate brachii. scilicet inter humerum et cubitum vel lacerti est, assimilatur
a spatio trium unciarum genu aliquorum. et carnositate cruris. vero
ganicum inbrum dicimus esse. et in pede calcaneo aliquis percutitur. mal.
Morsem enim ex mala his cura addita sequitur.

De cura male carnis auferenda.

·xi· Sed si mala supradictis crevit caro in ulceribus. hermodactilorum pulverem super posito aliquantulum bombace infecto saliva imponamus. Qui sic
fit. In furno vel ad solem siccari facias. deinde in mortario quelibet tere. tres
subtilissime cerne. rursum reserva. Adiuvat. Recipe. Calcis vive. ℥ iiii. auripigmenti. ℥ i. aque calide q. s. Confice sic. Omnia antequam ad ignem ponas. tamdiu agitando commisce donec in unum corpus redeant. postea ad solem duca
et. et ibi tamdiu dimitte donec multum exsiccetur. et siccato subtilissime
tere. rursum reserva. Item adiuvat. Floris eris pulverem ponimus. tamen fortiore
ceteris. Recipe. Aceti fortissimi. eris dilatati q. s. fit autem sic. Vas aliquod
terreum usque ad duas partes. aceto repleri facias. quod amplius more esse
valeat. et sic dilatatum es. arte gratie. quod duarum unciarum spatio a superiori inter pendeat. ut ipse interius in se recipiat. Sic faciendum
est donec flos ibi appareat. et cum cultello inde abstrahatur. Cumque hoc factum fuerit. ad solem siccari facias. rursum reserva.

De stranguilez id est rebus equi invulnerabilis factae.

¶ pulveres optimi.

·xii· Ad stranguriam per vulnus factam. Recipe. Cinis et cameactis. q. s. confice
sic. herba teneris tamdiu magis bulliat donec dimittantur. de
in calidum quantum tolerare potest pectinali fascia. statim vir reddit.

De tumoris et indignationis vulneris et strictionis cura apta vulneris.

·xiii· Vulnus ravnels superveniens. populeon pone in eum.
Recipe. Oculorum populi. lib. iiii. Semicelle foliorum. et quantum solatrum
Cimarum rubi tenerrimorum. Sempervive. foliorum bardane. Viola
et. omnium ana. ℥ vi. axungie novelle porcine lib. vi. vel quantum sufficit.
et si deest novella porcina. aut cum aqua calida tundendo pone ablutam idem
prestat. Confice sic. axungia exconata nimis tritam. herbis perites. tunc
cum axungia tantum. et deinde factis magdalionibus per vii. reserventur
dies. Nono autem die lento igne sufficienter intenui vino coquatur. Recipe

¶ Unguentum populeon

cu pcoctu fuit. p saccu diligent' cola. 7 piectis h'bis p tota noc
te liquor reseruet'. Mane u' q'cqd coagulatu supnatauit. usui re
.xiiii. Quod si istor' aliq's tumores. seruet'.
Agrippa. Q indignationes. 7 q' uulnu concretione patiat' uent's. agrippa ungu
to utat'. Q sic fit. R. Brionie. lib. iiii. Squill'. lib. iiii. oli leuci. 7 ce *(i. q' fit de inmaturis oliuis.)*
albe q. s. Confice sic. Radices b'onie 7 squill' bn ablutas. cu eneo cul
t' incide. 7 p duos dies in oleo infunde. Tercio u' lento igne ta diu
coq donec h'be dimittant. 7 p saccu fortit' cola. piectis h'bis cera
adde. Cuq omia bn liqta fuint. ad usu reserua.
.xv. Quod si dolor inflatio duricia in uulus concretione h'serit. dialtea
conficiam'. R. Sextaria. vi. aq. oli lib. vii. euisci radices lib. iiii.
Ungu dialteo. Seminis lini. fenugreci. ce. lib. ii. squille. colofonie. resine. omiu iii
lib. singl'is. t'bentine. Gumme ede. ÷ iii. Confice sic. Radices 7 semina
p' triduu in aq infunde. Quarto u' die lento igne in uase eneo stagna
to ad consumptione aq decoq. fortit' p saccu cola. dein. iiii. lib oli sup
mitte. 7 usq ad consumptione suci coq. 7 sic cera supmitte. Cuq liq fac
ta fuint. gumma adhibe. aduitimu colofonia. 7 resina. Cuq tepefac
tu fuit. ad usu reserua. **De putridor' uulner' ca.**
.xvi. Si q's uulnu putrefactu purificare desid'at. h' conficiam' medicamine.
R. oli lib. i. Seui. cere albe. Abor'. ÷ ii. Picis. ÷ iii. Saluie. silu
b'i. lentisci. Sauine. aneti. Rute. omiu manipulos. vi. Confice sic. H'bas
cu suco diu contusas cu oleo coq. 7 cola. dein cera adde. aduitimu pice. Cuq
liqfacta fuint. ite cola. ad usu reserua.
xvii. Videm' q'nq gemina fieri uulna. cu ad carne creanda. h' medicam
inuenim'. R. Seui colati. lib. i. Colofonie. ÷ vi. Cere. ÷ iiii. oli
sicut. ii. Mastice. olibani. mirre. omiu ÷ iii. Confice sic. Cera 7 seui
cu oleo solue. 7 cola. dein puluere t'endor' amisce. 7 c' coagulatu fuit
De uerrucis ca. xviii. Uerrec'. tibus 7 aliis locis p'tule **Cura u'g'** ad usu re.
Uouunt'. q's h' deponim' medicame. R. litargiri. ÷ vi. Mastic. Thuris.
÷ ii. Ceruse. ÷ i. uini albi. 7 oli communis q. s. Confice sic. Puluere t'endor'
in mortario tere. t'ns subtilissime cerne. dein in eode mortario redige.
7 sic una uice oli. alta agitando uinu p' pistillo ferreo pone. tadiu
facias donec dealbari incipiat. Cuq h' factu fuit. ad usu reserua.
Ungu albu.

Q si uolu(er)is in colore alterari. an(te)q(uam) unnu(m) t(er)tiu(m) addas in(ter) sup(ra)dictos pul
ueres remoto simitthio (.i. cerusa) serico (.i. sinopia) pone. Ad id. R. Mastic(is). olibani. an(a)
box ʒ. ii. litargiri (ʒ. ii.) oli. ro. aque. ro. q(uantum) s(atis). Unum (con)ficiunt(ur). **De testiculor(um) cura.**

xix. **M**edicam(en) ad testiculor(um) rubore(m). t(er)ra cimolea cu(m) aq(ua) lini(tur) (et) du(m) incipi
t(ur) siccari. an(a) fo(r)mta cu(m) aq(ua) cal(i)da. aut resina (et) t(er)ra sicca ex simitus (.i. verniz).
paru(m) t(er)is. (et) cataplabis. aut fabas excoriatas coctas calidas. ut come
di debent(ur) inpone. Si u(er)o excoriati fuerint. unguento albo utim(ur).

xx. **A**qua cal(i)da (ue)l igne fit (com)bustio. qua(m) hac medicina expellim(us). R. oli. se
ui recentis. tenerrimaru(m) sabuci cimar(um). oui. ʒ. iii. aque q(uantum) s(atis). Con
fice sic. Seuu(m) optimu(m) t(er)i cu(m) o(le)o (et) aq(ua) solue. (et) frondes ibid(em) infulas lento
igne sufficient(er) coq(ue). (et) cu(m) (per)coctu(m) fuit in mortario simul o(mn)ia terendo (com)mis
ce. (et) diligent(er) cola. Sucu(m) u(er)o colatu(m). uase collige (et) usui reserua.
Ad id. R. Lardu(m). (et) seuu(m). cera(m). oua. (et) o(leu)m. Confice sic. lardu(m). (et)
seuu(m) t(er)e. (et) sic simul o(mn)ia in uase t(er)eo ut liquat(ur) (com)misce. Cu(m)q(ue) liquatu(m)
fuit sup(er) aq(ua)m frigida(m) cola. (et) sic p(er). ix. uices laua.

xxi. **Q**ua(m)uis om(n)iu(m) plagar(um) diu(er)sas curationes. diu(er)sis locis morantib(us) t(r)i
(per)cepim(us). t(ame)n in apatib(us) ta(m) cartosis q(uam) neruosis locis morantib(us). tam(en)
usq(ue) ad plena(m) maturitate(m) face(re) indicam(us). ut e(st) pultis ualde humida. Istor(um)
q(ue)da(m) fuit de sangu(i)ne. (et) d(icun)t(ur) flegmones. q(ue)da(m) ex cola. r. (et) d(icun)t(ur) erisipile:
a de flate (et) d(icun)t(ur) zimie. a ex cola ni. (et) d(icun)t(ur) cancer (et) uitiores. S(ed) q(uia) erisipi
lata (est) mortifera ne q(ui)s intelliget q(uo)d q(ui)a alius op(er)em delendo illud re
mouet. Cu(m) p(ri)mu(m) acer ignis euenit. barbaru(m) suc(cum) q(ua)si seueris frigida(m)
habe natura(m). cu(m) ouor(um) albumine (et) o(le)o rosato mo(l)lito sume. (et) sup(er) po(n)e. tadiu
facias donec (apullule) resideat. Cu(m)q(ue) h(oc) factu(m) fuit q(uo)niam sit digesta ungu(entu)m bou(m)
cu(m) axungia ueteri (et) t(er)ra ponim(us) q(uo)usq(ue) du(m) mortificata fuit. ac putrida(m) carne(m) aufe
rim(us). Q(uo)d si cartilis multa putrida fuit (con)trat(us). unco app(re)hensa rasorio ma
dam(us). P(re)a u(er)o ceu q(ua)lib(et) uulnera curat(ur). Sciend(um) (est) u(er)o q(uod) q(ue)da(m) in. ix. q(ue)da(m) i. xi.
(et). xiii. die. n(on) a(mplius) [illegible] ui(de)licet ergo q(ua) die infirmitas orit(ur) (con)siliunt(ur). p(ro)cul
dubio moriunt(ur). Flegmonu(m) ex sangu(i)ne sig(na) s(unt) h(ec). duricia. puls(us). do
lor. calor. (et) tumor. Ex cola. r. flegmone sig(na) s(unt) h(ec). Calor. rubor mix
t(us) citrino colori. Ex flate sig(na) s(unt) h(ec). albedo. mollicies. u(bi) si digitu(m) exp(re)sseris.
q(ua)si foram(en) fac(it). Ex cola nig(ra) s(unt) h(ec). Ingens duricia cu(m) nigredine. absq(ue) sen
su. S(ed) q(ua)cu(m)q(ue) taliu(m) an(te) maturitate(m) incidunt(ur). multiplicat(ur) eor(um) putrefactio.

¶. Que has [...]
unguenta (et) [...]
i(n) p(r)incipio li[...]
p(re)cedentis. xi[...]
sedi libri. p[...]

7 elongant ad sanand. 7 plaga ad curand. aliqn incisionis concavitas
7 induratio sequit. Talis debz ee incisio. Cu u maturata fuint. abin
ferioi l' qlibz parte in collectione pspice potis. ibi acuto 7 subtili fle
botomo diaforesin facias. 7 sic digitis ipi modo totu p purgas. Q facto ovi
vitellu cu duab3 fiat oli stupa l' bonbace infecto usq ad tres dies pona.
dein ceu qlibz vulnu curet. Q si in concavitate mbro3 natione a locis
primis legamenta ut sunt nodi. nun. veniat. incisione n expectabis
qusq m. supveniat maturitate. nem ibi pmanens nodos l' nuos putrefaciat.

xii. Istentio nra de nodis 7 glandulis e. cu he. fit au sic.
Cutis scindat i longu 7 in lotu nod. h3 7 saccus integer a radicib3 extirpet. Si
h. aliqd remanserit. fit ea attius nodi. duros u nodos mollias matu
tius. 7 p ea extrhas. p si remanserit aliqd corrosivis itim. 7 cura

xiii. Scrofula e duru apa ... Put sup dictu est.
Sin molli carne oriens. quq scissas patit aliqs p annu. 7 sicut ita q
parve sunt solo potu libant. aut confectione. Aliqn e subveni ou
unt. q chirurgia absq hi n posset. Quib3 hunc potu 7 hac confectione
fit perpim. R. spatuli fetide radices. Ciclaminis. ra. aristol. ro. Brusci.
ra. 7 arundinis. Spagi. Vrticella. violaria. lapatiz. ra. lingue bovi
ne. r. vini optimi rubei. Fumus ea usu. confice sic. Oia in fictilina
se medio sup dicto vino. l' usq ad duas partes mitte. 7 sic sup igne
pone. Cu u vinu in bulliendo consumit. tm addas. tadiu dimittas do
nec he dimittant. dein cola 7 radices pice. Hec dein radicib3 cru
dis tm accipias. qd. xx. cpellas cu farina tolis facias. q sunt q ma
ne comedat. Pea deiuno illo colato. ʒ iii. l' quantu pl potit bibat.
Sic facias donec san fuit. Jt adid. R. Radices alipiados. i. laureola. radices po
licarie minoris. ra. igami. ra. iari. Cinamoi. Gariofil. Spice 7
mell q. s. viiii. Confice sic. Radices bn ablutas. c melle viiino 7
sup dictis bullire facias. 7 sic cola. Similit. r. formab cu farina 7
ovis cpellas. xx. facias. Fit aut sic. Cu luna minuit q. xx. dies inre
maneat. pma die. xx. deipis sumo mane dabis. 7 deiuno qtu pl potit
bibat. 7 usq ad. vi. ieiunet. Scdo. viii. 7 sic de ceteris.

xiiii. In gula fit collectio q boziu nuncupat. q. bn experti curare sunt. R.
Radices spagi. 7 brusci. Ciclamis polipodii. urticelle. cucurbite.

Cucumicellum. aristol. r. sarr. ra. pallam marinam. et spongiam ma. bra
cam fullonis. et lac de secta que non habuisset nisi primos filios. et tapsi (barbassi) radices. Co
fice sic. Omnia ad solem vel furno siccari facias. et deinde tere et cerne. tunc pal
lam ma. et spongiam ma. incende. et cum supradictis et lacte ad modum electua
rii commisce. et cum dormitum vadit sublinguam mitte. Item polipodium. mabi. trane
ii. betonicam. Rx. tapsi in aqua coque. ut cum factum fuerit redeat ad unam. et eo primum
de pulvere in sero posuit. mane potet de aqua cocta. et eo die vinum non bibat.
tusque addi est tertium neque pocionem neque pulverem dabis. a tercio die manica
omni in sero pulverem ita infectum sublinguam mitte. usque ad .ix. vel .xi. di
em. Pocionem vero de .ix. in .ix. die dabis.

·xxv· Scrofis itaque bozo. et quibus talia non possunt medicamina. chirurgia est
necessaria. Cutis per longitudinem findatur. et cum omni materia que adheret interim
abstrahatur. deinde si certior visceri. sollicite in in abstrahatur totum a populo ferro con
buras. Cavendum est ne pulsus arterie. nervus vel moi chirurgia ledatur. Quod si fiat
etiamque vulneris parte ligetur. in vulnere ligato quam invulneratum est rumpatur.
Quod non cogitare velit. quibus extractis nequid earum remanserit diligenter inqui
re. Si quid ii. remanserit. ut aña non renascetur. loco autem perfecte puri
ficato. in parte suatur. et desuper pulvis rubeus ponatur. et abintrinseci pannum.
et ut dictum est supra excepta pulvere curatur.

·xxvi· Cancer est durum apostema diversas partes corporis inquirens. quod duobus ac
cidit modis. Culpa interiorum sicut culpa humorum. Culpa exteriorum sicu
ti culpa plagarum. Plaga non pacta .iii. vel .iiii. mensibus preteritis. et tamquam in se .ia
non plaga sed ex omni parte cancer. et fistula nuncupatur. Cui hoc unguentum
simultum nihil esse tempe pone non differatur. Rx. Radice lingue bovis. ℥ iii.
aurigine veteris. ℥ v. Cinamomi. ℥ i. Zinzib. ℥ ii. argenti vivi. ℥ ii. bar
dane ra. ℥ i. Celidonie ra. ℥ i. Cere. ℥ iiii. Resine quantum sufficit. Confice sic.
Supradictas herbarum ra. in mortario marmoreo ferreo pistillo tere. ite
rum cum aurigine tamen. deinde pulveres teneriores super asperge. et hic argentum
vivum in fictili vase ad ignem pona. et sic petula. Cumque liquata fuerit ce
ram adde. quod de cetero reserva. Quod si unguento minime sanabitur. ad chi
rurgiam transgressum faciam. sed non in in fictioribus cum finde dimis. sicut crure.
pede. intestinis. mulierum mamillis. naribus. et labiis conveniens incentre gu
dare. quod dicitur ypocras. Quibuscumque absconditi fuerint cancri. non curare

meli e. Curati enim citi pereunt. non curati multum tempore perficiunt. Cu
rat operanda e chirurgia. Membrum inquisit crus et pede accepe. et cum
rasorio totam malam carnem incide. deinde inceo abraso undique os putrefactum
abradam. ut sanguis qui spissus e reddant et necesse curare post. neme in p
me. Cum autem hoc factum fuit. quod securius habeatur. a plo feruente cauterio
undique cauterizetur. Caueat tamen ne in tali chirurgia neruus etiam a neruum
minime ledas. Cauterizato usque ad nonum diem uitellum oui cum dualis
fiat oleo ungueto. et quam diu ignis a loco cadat curare conuenit. Pealis pul
ue. x. tingere. mane inquo et econtrario linolis fungam. Quod Rc. mastic.
olibani. ʒ i. Sanguinis draconis. ʒ i. Colofonie. et boli. ʒ i. quod sufficit. Omnia
in mortario terantur subtilissime cerne. rursum reserua. Nigre ru
salvie. consolide minoris. mirte. manuplos singulos. Fabarum nigrarum.
cartule combuste. et pumicis marine. et palle ma. et tortid. Omnia in furno
et ad sole siccari facias. post tamen et cartula combusta. combuste. terantur. et
sic quod de rursum reserua.

xxvij. Cancer qui in mulieribus mamillis fiunt. per incisionem et cauterium curare nunquam
intelleximus. Cum extra parte ungatur quod supra delinguntur bouis et cato
durum inuenimus. ad idem. Absinthium cum oui albumine despumato com
miscemus. et optime uot ponimus. atque quia uenas circumstantes flebotomamus.
Mamilla membrum spongiosum e ac delicabile. et ex leui accidenti dela
tatur. unde cauterio non sufficit. Labia in ore quae membra uenosa. que assidue et in
cessanter mouentur. cui si cancer fiat caro nunquam restauratur. et ut antiquum cu
ratur. si caro minime restaurat. Id de naribus intellige.

xxviij. Comeduntur gingiue. et sanguis ei producat. Cui hos pulueres ponimus.
Rc. brucae cane fluuiat. ʒ ii. mastic. olibani. ʒ i. pecie lane com
buste. ʒ i. Galange. Cariofili. ʒ i. Cinamomi et spice. ʒ ii. Cortice sic.
branicas siccari facias. deinde in mortario terantur. et sic subtilissime cerne.
Post comestionem cum dormitum paciens uenerit. uino optimo os ab
luat. sic quod puluere inficias. et usque mane loquatur minime. Mane in p
lusos abluat. tamdiu faciat donec sanus fuerit.

xxviiij. Fistula et duobus modis accidit. a intrinsecus. a extrinsecus culpa. hanc mar in
flexuris uirilibus uel in lateribus et ab interiori parte uenit. et uirilis unguis
scapula fit. Cum hanc ungere sit per capiuntur. Rc. Calcis uiue infacte. ʒ i. Saponis

spatarentici ℥ i. Capitelli q. s. confice sic. Saponem et calcem cum capi
tello distempera. et spumam hora sumendi concreatam cum licinio ibi inficias.
et sic ablue hec. et sine eccetem fuit remittere. tamdiu facias quousque mortificet.
deinde oui uitellum coctum in inficias quousque ignis cadat. deinde ut cetera
donec sanetur. Quod si neque mala caro neque per supradicta desiccabitur. exspec
tat chirurgicam medicinam. forte in balneo uitrum inuentionem uel pectore pa
tiatur. cum uncto aliquo si pati noluerit ligetur. deinde cutis per longum in
ciso usque ad profunditatem incidatur. deinde calido ferro rotundo cauterizetur.
et super dicta cura medici non deficiant. Si uero in corpore profunditatem originem
habeat impossibile est liberari. Cuius hec sunt signa: unguium eleuationem. aclimore.

xxx. Distemperantur humores. unde lepra fit. Cuius iiii. modis [sunt]. Cuius una uocatur leonina. Elephantia
tyria. et alopecia. etc. Cum hec alopecie unguntur faciunt. Quod Rx. saponis gallici ℥
iiii. petrole lib. i. Cere ℥ iiii. axungie ueteris ℥ iiii. farine lupinorum a
marorum. et fuliginis. olei. capitelli q. s. confice sic. Omnia in fictili uase ad
ignem pone quousque liquescant. liquefactis adde. et sic tepide iuxta ignem omni
die usque ad vii. eo ungatur. et sic ad balneum uadat. et abluatur ut consueuit.
Cumque hec factum fuerit per tertium diem testiculi abscidantur. et paulo post in humum rau
britum uel fontane dimittentur coquatur. et super utrumque auriculam.

xxxi. Supercilia pilantur. ac barba. et alopecia uocantur. Quibus hec faciamus medicinam.
Rx. piperis. sulphuris uiui ℥ iii. piretri ℥ i. olei fiat. i. Succi porri. sa
ponis gallici. ana lib. i. confice sic. Supradicti puluere cum oleo bulliant ad
ignem. deinde saponem adde et misce. et parum dissolue ad ignem. Sed post lanuginem
abrade. deinde cum lane pecia fortiter frica. deinde balneum perge. et eo siccato
balneo ungatur. ita quod sudet. Cumque hec factum fuerit abluatur. Sed post egressum balnei
iterum ungatur. et sic de tertio in tertium diem faciat. donec sanus fuerit. abradendo tamen

xxxii. Scabie aliquis sumitur. Cum talem medicinam [super] sep.
balneo inunctam fit perpetuum. Rx. spume uitri ℥ vi. aceti fortis q. s.
confice sic. Spumam in eneo mortario tere ita subtilissime contere. et sic cum
aceto commisce. post ad balneum ducas in loco calido. et antequam infundatur aqua.
totum corpus inungas. et unge quantum tenet infirmitas. sic postea quemadmodum
debet aliam abluatur. Item aliud. Rx. Salis [uel floris liquida] ℥ iii. Aceti optimi. et olei communis
q. s. Confice sic. Salem. acetum. oleum in fictili uase pone. et deinde ad ignem
facias bullire. Infirmus autem iuxta ignem habeatur nudus. et tepefacto totum

corp' ungat. Cu aut tot inunct fuit de cionib; pann' q's habuit
induet. & sic usq mane dormitu uadat. S; .iiii. dieb; expletis. ad bal
neu tendat. & abluat ut consueuit. Cauend e ti q diu illud indorso
habuerit. a frigore qn occupet.
·xxxiii· Morphee .ii. spes. alia alba. alt nigra. una curabil. alt incurabil.
Curabil alba. incurabil nigra. Cu h faciem medicam. R. tartar.
sulphur. auripigmentu. sal coctu. cristallu. nitru. sapone spata
rentte acetem. muscellu. argentu uiuu. olm. mirra. litargiru.
Cera alba. olm laurinu. pingue gallinaceu. pip. mastic. oliba
n. Confice sic. Que s tenda te. & puluiza. & simul cu sulphure &
sapone tolo comuni commisce. & ad igne bulliat. Cu q bullitu fuit
& liquefactu ab igne depone & cola. & sic muscellu. & olm laurinu
& cera. & pingue gallinaceu p' dissolue. & cu sup dicto commisce.
Cu q h factu fuit sep calm bis in die pone auctumem. Aliud
& aliu modu. R. tartar. sulphur canolatu. auripigmentu.
Sal coctu. fuligin. olm lucidu. equ ponde. pisa & coq & unge
cotidie donec sanus fuit.
·xxxiiii· Ad serpigine. R. tartar. uini albi. ustu ciclaminis. usta cuc
bite testa. fuligini puluem. piretri. oli q s. confice sic. h oia
colo & ciclaminis suco conficiant. dein infirmi ungat eo. & triduu
teneat. & sic ad balneu tendat. tadiu faciat don san fuit.
·xxxv· Ad petigine & salsu fla. q totu corp ingreditur. Cui h faciem me
dicam. Frumentu ap fabru comburim. & q defluxerit ex calm mu
gim. tadiu faciat don san fuit. Aliud. Centu capitu radices. au
ri pigmenti foliati. litargiri foliati. & argenti uiui. & oli comunis q s.
confice sic. Centu capitib; sale tritis sucu abstrahe. & auripigmentu
& litargiru. in pulue redige. & una uice olm. alia sucu mitte
te. dein argentu uiuu distemperatu sup mitte. Cu q h factu fuit.
de sup dicto testeti accipe. & cu sale te. Que cu trita fuint. locu
fortiter frica. & p triduu ad balneu uadat. Post egressu u balnei. ungu
to sup dicto ungat. tadiu faciat don san fuit.
·xxxvi· In casio gutturis tb; locis fit. in modo .o. littere facta sanis canalib
pulmonis existentib; libere qi apa stoi os opilans. Cutis & cu ferro

& manib; apphensa cogat. ut cartillagines uene artie appareant.
dein euitatis arterus pellicule infra canales pulmonis existentes diuidan
tur. tumulus aptu quisq; de suffocatione securus sit dimittat. Post sanitatem
ut e pulmis rube & conglutinatiua sup ponant.

xxxvii. Solidationis superfluitas in auricularis siue in pollice nata sit. q infirmo no
cumentu tribuat. sed quia indecens e medicet cu chirurgia. Si u caro fuerit
cu rasorio incidat. Si u os & caro simul cu carne incisa. post cu serra secat.
& ut cetera medicare uulnia.

xxxviii. Aliquando accidit ut mamille qs distectiois nata. & utilitatis ca. in mulierib
creauit. in marib; tempore crescant. qrum cae pinguedo infra cute & os
ta coadunata. Si qs aut ca turpitudinis ea auferre uoluit. cute in mo
d. c. latere findat. & pinguedine abstrahat. & ut cetera curet uulnia.

xxxix. Plerumq; in faucium capitib; in gg rue stetes aq colligit. & similes uena
rupta fuit. sangs putidus cruda sanie generatum coadunat. his moig
coadunatio & sit int cute capis & pellicula que e pinguiore. & int ossa c
nei & pellicula que e pinguiore. Materia u int cute capis & tertiore cnei pel
liculam coadunata. tumor tactu mollis. cuius dolou sentit. & dolor
carnis innascit. Quociens tangat tactu inpatiens e cito diu dicit.
his duob; aut int cnei & pellicula que e pinguiore collectis signficamb
pdictis fuit similes. tumor tn factus ibi curas fugit. quia dolor e mol
lior. & remissior. tn magis inesse capis. frons & oculi eminent. & lac
rime effundunt. que spes morbi continet curat. Tcia u incurabilis re
putat. Materia u sine cute capis & tertiore pellicula cnei coadunat.
in duob; & tb; locis cutis findat. q scissa aqositate expelle. panno
lineo loc impleat. ac dein ut alia curet uulnia.

xl. Descendente in eo catarro. sentiunt qi formicas p fronte & tipa
deambulantes. facies illoz assidue rubr. In hac egritudine rasis
tiporib; & fronte. ut lacti tipoz appareant inferiores mouente gene
euitatisq; lactis tb; loci usq; ad os cutis et & recte scindat. In
cisiones aut duas unctura int se sit differentes. his factis. deinci
sione ad incisione int ossa & cute ferre ducat. & ferri acumine ad
acutu gulo quod ad arteriaz & uenaz reptu fuit incidat. & ex trema
dente cute ut eg sangs habundant extra dimittat. & ut ibi inch

remaneat. uena exp̃mat. Loc̃ aut̃ pfecte purificato panno in
plicat̃. r ceti alia eueniantur uitia.

.xli. P Inguedine insup̃ior palpeb̃ nascente. oportet q̃num inuisēt. r du
obꝫ digitis abitrꝫ anglo ut illa pingu̾do appareat exp̃mat̃. ea uero ap
parente. aut̃ p longitudinē cu flebomo finde eaq̃ extrahe. dein p̃po
no ueti r ceti. excepto unguento curet̃.

.xlii. F Rons incisa platitudine et uater quib; p multas uenas huo
res ad oculos defluunt. Cui egritudini signa hec sunt. oculi
mac. eorq; anguli corrosi. acuis defectio. atq; calor cu lacrimis
est. palpebre r pili cadentes existunt. quib; acut̃ e dolor incapis
p̃fundittate. h̃ mor infirmi h̃sentientes g̃nimo statuti. his uis n̄
apparebit. r uit frontis lateri : r t ipa sic sunt cauenda. Cap infra in
cidat̃. ac dein frons ad ext̃ lote usq; ad sinistru incidat̃. Ea u̾ incisio
adeo fiat grauia ut os appareat. r dein uenarꝫ atq; artiarꝫ extremitate
diuide. ac tuellis curet̃ ut cetera.

.xliii. N Ecessariu e sup̃iore palpebiu pilor superfluitate dep̃hensa releua
re. r q̃liter possis releuare indicare. ea inusatā p̃pe discipulo te
m. r uit pili qui sub ipa nete ipediant. mastice digitos inuiscatis.
de anglo ad anglm caro sub pit scindat̃. ut pilor in inferiora multi
tudo g̃m sec̃ g̃ntat̃. Illa u̾ scissura usq; ad ext̃e exteriore cu rasorio. t
flebomo fi debet. dein uis absinthiu cu albumine oui r aq̃. r. diste
patu intromitte. desup u̾ subā absinthiu cu sup̃dictis pone. Cumq; h̃ fac
tu fuit. q; ppe sit g̃solidatio. mane r sero ablue locu aq̃. r.

.xliiii. S I comer t iunctiue palpeb̃ iungat̃. instrum̄to ferreo int̃ palpe
bras r oculm misso eleuet̃. r oculi pannus cuitans cum iunctiois absidat̃.
h̃ facto sal remanu g̃masticatu in oculis exp̃uant. r uit oculm r palpe
bras bolacē oui uitello inuectā ligent. r usq; ad t̃cii die bis indie pone
debent. a t̃cio aut̃ die in antea r aq̃. r. abluat̃. r cet̃.

.xlv. L Apini oculorꝫ scissa palpeb̃ accipiens instrum̄to ferreo incidat̃. r
sic unco app̃hensa flebomo extirpet̃. r ligandi scissura fuit suat̃.
absinthiu sicc̃ sup̃ sup̃ ligent. Scissura u̾ si parua fuit solo
absinthio r carpia curari potest.

.xlvi. V Erruca oculorꝫ unco t filo app̃hensa forfice incidat̃. omq; ut

tellu sup ligent. Siu calor innascet. berbena ita e absinthio ral
bume oui distepata ponatur.

xlvii. Si iungta adeo cgnois fuit ut pupilla tegat. pena coliu bina inter
illa roclm missa. leuit acu ab oclo separet. r cu flebomo ccu cca in
ca erchat. r sic oui uitellu sup mitte.

xlviii. Cataracte diuersitates oclor. quis in aliis locis cae r ligeones spferend.
tns chirurgie curatione h exponam. hs cataractis curabilibus
inuentis ut oclos claudat infirmo pcipe. ac dein duob pollicib palpe
bra in oem parte gmoue. r sitte subito apus oclis aq sup pupilla fusa
a pupilla sepata fuit. ndu curanda intellige. Si a h aq colore inde
as sic ferru ferrudu. a plurib bn lucente: curanda r in fo intellige.
Siu qi calr fuit q coagulatissima e. incurabile dimitte. It quitate
pupillor notata. si atto oclo clauso altr u pupilla dilatet. curand
rem intellige. Infirmo g an medre in lucidissimo loco sedente. si un
ocls e san fuit. eu claudat. medicq opposit. tn paru altior sedes
instrumto ferreo pupilla caues a minori anglo usq ad maiore
sub pupilla impingat. r cu illa p medui caner uide pupilla infirm
pmat. Cuq h factu fuit. si infirm re e monstra pspicaet. r extto
instrumto. aq frigida otm refrigat. h facto sal r cimmu gmastica
tu in oclis gxpuam. r bobace oui uitello inducta sup ligem. dein
in occultis custodiat. Subtili dieta ut e pulle gallinacei r similia
dietent. r usq ad teui die n dolor t calor ca cogente ad aliud
tnsan tam. g si fuit refrigatiua ut albugo oui. r absinthiu. r alia

xlix. Videm quq in oclis fi] mitigatiua.
diuisa obiectiones. qs diuisis curam mediant. Anguilla uina in
ade r gutta sangnis in oclm mitte. It. Rc. Jarie. antru. Euphorb.
Musci. suci ebe tresfs. r suci celidonie. r suci uitole. r cemom
uite albe. siccent ad sole. r te subtilissime r eb. r mit in oclis p
l. Brancis intus tumescentib. r qi dua
amigdale conantib cu difficult flatus ex tione. r sic ante atte
tione. si gartcris in p adhibe u subueniat. incisione curet. Infir
mo ante gstituto ore apto lig ligno inferi pssa. amigdale instru
mto captas incide. pellicetam an astante caue. Pea aq. ro e aceto

sit gargarismus. a suco arnoglosse. & oto cum oui albumine. si mult[us]
sanguis fluxerit. mellicetu[m] sapitudine ex[c]ouerit. hor[um] in casto sic fiat. Cu
te p[er] longitudine[m] incidim[us]. & p[ost]ea cu[m] tenaclis ferreis ad h[oc] factis illas
extrahim[us]. h[oc] o[mn]io a sua radice necesse e[st] euelli. loc[us] q[uo]q[ue] instrumento aureo
.li. Singula spina piscis   [u]el ferreo coq[uitur].
tos adheserit. spongia marina ligata cu[m] filo degluciat. & sic
fortit[er] abstrahat[ur]. Solet a[utem] q[uo]q[ue] spongie adherere.
.lii. Verruca u[e]l si fortit[er] stringat[ur] cu[m] filo. aliq[uan]do cad[it]. si minime diu stricta pa
tit[ur]. p[ost] forfice incidat[ur].
.liii. Formice q[uo]q[ue] porrie s[un]t p[ar]tule, excantiores partes cutis nascentes. q[ui]b[us]
alia n[on] p[ro]sunt medicamina. n[on] ut gubernandi ualeant. p[ost] eas ecu[m] fodim[us].
p[ost] cu[m] tenaculis ferreis ad h[oc] factis illas extraham[us]. ac de[m]u[m] ut plaga
curet[ur]. Loc[us] aut[em] h[uius] egritudinis ut cancer abscidat[ur]. Raso loco & mu
dificato usq[ue] ad defectione[m] sanguis extrahat[ur]. Itu[m] si fortis fuit infir
m[us] factus. Bono cibo tep[er]atoq[ue] uino. ac odorifero confortet[ur]. & medi
cina b[e]n[e] curet[ur] ut cetera uulnera.
.liiii. Constat nam[que] ho[mo] ex ossib[us]. ccxc. & vi. Cap[ut] n[ost]r[u]m co[m]missuras h[abe]t .v.
tres .i. posteriores partes. .i. anteriores partes.
dont lepides. duo in renariu. in facie s[un]t ossa .ix. dentes .xxxii. mul[i]
erib[us] & d[e]n[t]e barbe .xx. Collo & spine cetera dorsi[que] ossa s[un]t .xii. lubis ossa
s[un]t .v. Coste .xxiiii. yeronos. un[um] e[st] q[uod] h[abe]t cap[u]t .vii. & e[st] in torace. Iugu
laria ossa duo s[un]t. q[ue] condriom iunguntur. & elidion ap[u]d grecos uocant[ur]. in
q[ui]b[us] pale iunguntur. Cubitorum ossa .iiii. s[un]t. Manuu[m] a[utem] ossa s[un]t .xx. &
viii. alii dicu[n]t .xl. Lateris ossa s[un]t duo. subsequ[ente]s uocant[ur]. pleura .vi. s[un]t. q[ue] in
pectoris ossa iunguntur. cetera q[ue] greci pichon uocant[ur]. Coxar[um] ossa .ii. s[un]t .i.
eranos. q[uod] greci sedilia uocant. h[oc] e[st] genu illud u[e]l femi cadit. Ac s[un]t ossa ro
tunda sinagon .i. de genu .ii. s[un]t. Pedu[m] ossa .xx. & viii. t[er] .xl. & vii.
sicut supius de manu diximus.
.lv. Sed q[uia] chirurgie noticia q[ua]m max[ime] in ossib[us] sit necessaria. ut ei ita
tat geminis habeat[ur] de ea in h[oc] loco tractare p[ro]ponim[us]. q[uonia]m ossa aliq[ua]n[do]
rumpunt[ur]. aliq[ua]n[do] de p[ar]te. ac diuersorum mebrorum positione exeunt iunctura.
sic n[on] simpliciter s[ed] multiformiter tractare p[ro]ponim[us]. Si u[ero] os fractu[m] fuerit si
ne carnis ruptura. sicuti b[r]achiu[m]. humerus. crus. in brit[?] m[a]g[is] fit. debem[us]
extrema parte cap[itis] teneri & extendere. manib[us]q[ue] exprimere. denique longo

7 stricto panno ligare. desup u subtiles ferulas cu liciamo quenit
ipone. ac usq ad tertiu die copetent ligatu tene. Tercio aut die dissol
ue. 7 aq calida in qua sit cocta absinthiu. malua. branca ursina. 7 aliq
tulu uini. 7 alie herbe q si scaui calida habe nactas fomitare. p aliq panno
desiccare. 7 sic marciato quenit ipone. 7 prius dcum ligare. Q si mi
miu strictu fuit. ii pr si dissolue s; remediu debem ipende. Si th l
.iiii. msib ant q patiens accedat ad medicu. os si n bn rectu fuit. p
mitt e. l qrt. sup dicta fomitatione 7 desinet gtepem. 7 bn fomitato
tum rupat. 7 p sup dicta cura 7 p sup dicta cura usq ad .xx. die. t
etate hois adhibeat. p u utat h strictorio. Q R. mastic. olibani.
ʒ ii. Sanguis drac. ʒ iii. boli. ʒ s. farine tritici. Ouor albumi q s.
Oia p tant. 7 p albugine oui distepent. Cu a distepata fuint. eo
pannu inficias. 7 ossis fracture imponas. 7 nuq ferulas.

.lvi. Si u os fractu fuit cu carnis rupta seu qlibz uuln curet. uidel
panno. carpia. ungento. pulue. ut supi ex nri parte notaui
m. ferulas tn ibi ponim. ii q undiq bchiu teneant. S; u uuln e ca
reat ferula. ne sui inpssione nocumtu inferat uulni. h tn nre me
morie gmdet. qusq uidelicet uuln gsolidabit. neqq fomitet. S;
p q gsolidabit ex oib partib suis fomitet. 7 ut breuit dica ta cote
qtabie. 7 oib fracturis talit st ipam. Etates s. vii. Nouit geni
ta. dentiu plantatiua. pueritia. Adolescentia. Iuuent. Senect. 7 senni. In
nouit genita usq ad .vii. t .viii. dies gsolidabit. dentiu pla. usq
ad .x. t .xii. pueritia usq ad .xv. t .xvii. Adol. usq ad .xxv. t .xx
viii. Iuuentute usq ad .xx. t .xxxii. Senect usq ad .xxv. t .xl.
Senio aut anuq gsolidabit. h n e pmittend statuim q ossa
fracta nuq gsolidari posse. S; qi qda exripi osse supuemente guma
efficit. Vn gglutinationis gplemitu segr. vn gat. integ. fracta
d mosse sotonis insanabit. qi mpa gstrictioe. Scdm u qda mod
curabit qda in fut. pa gsolidatione gsolidatio inpotens e p du
ricie partis. Scd u ligatio fieri gtingens pp porosi ligante i ecu
itu fracta. Hec a ex nri parte manifestare pmittim. qr nouit
genita cici dentiu. p. pueritia. citi adol. adol. citi iuuentute.
Iuuent aci senectute. Senect u senio ueloci gsolidat dice

n pt mittam. N ouit genita .io certi dentiu .p. 9solidat pp huior
tenuitate. Jtm dentiu .p. certi puericia pp eand cam. Puericia u[er]o
ad olescentia q antecedens subsequente tenior e huor. & sic de ce
ter. Vn interg. molle i pueritie os 9solidari plibile e. Nec qr in senio
aut anuq 9solidat. dice n pigeat. t q tpi alimto .i. nutrimto intaneo
calor defic. & deficiente huore 9globat. t qa destituit huoritate nili defi
cit m. un 9glutinatio seq n ualet. S; anq de ossib egsu tetare incipi
am. de qb moris sequit plerisq uideam. crure t[ra]iunctar ta a supiori
q ab infiori spatio. t sup nodu pede ead msura msura morte anuca
ab. ibi n. habet medulla q e[ta]teta mors sequit.

.lvii. **A**liqn de p[ro]p[ri]a iunctura os egdit. sicuti mandibule. collo. humo. pi
le. cubito. man[us] iuncta. & ossa inguinaria. & spina. & lubis. & coste. u[er]teb
ore. patella. atq nodo & pollice. qd cotti iuncte adueni his mod cura
re dicam. Cu p[ri]mu illuc accesserit. aliq lignu more ut clauis teneat.
q dentes aprire possit. illud tn ibi tenendo supin[us] intra iaceat. & sub
m[en]to fasceolu ponat. capitib 9iunctis ac cu pedib in humo p[er]ssis i p[ri]mo do
abstrahat. ta diu faciat don os eleuet. cui n medie stati accedat. stati
mors sequit. paulo p[ost]. Curat n. marciato & ceti.

.lviii. **A**liqn mandibular captta a p[ro]p[ri]a 9iunctu[r]a iuncta. q. si fuit supin[us] intra
iaceat. p[ost] tn si necce fuit ad balneu uadat. p[ost] u[er]o ut colli fracta lignu
instrumto remoto. ingeniu p[ro]beat. Cuq eleuatu fuit. marciato
ungatur. taliq m legat. q egtudo recuperare neqat. & suauit se hat.
comedat aut iura gallinacea. mica panis insup posita. Ea subgendo
cu coclearis tem accipiat.

.lix. **S**i humo ligtemg. talit curare p[ro]ponim[us]. Globu filor t aliq. rotudu
accipim[us]. & sub ascella ita q aliqs rei cubenda teneat ponim[us]. Pati
ens supin[us] iaceat. medico inclinando b[ra]chiu tenendo. illu teneat. & glo
bu c calcaneo ta diu in p[ri]mo do abstrahat. don os eleuet. osse u[er]o ad p[ro]p[ri]ste
nu redeunte globu ibi tenendo stati ligem[us]. auricula i p[ri]mo do faceo
lu inuoluto tali legata usq ad t[er]ciu die tenere debem[us]. Quarto u[er]o die
suauit dissoluat. & marciato ungat. & u x. u[er]o die manica paulati a late
re suauit don san[us] fuit separi iubeo. p[ost] q tn bn sanet ad balneu uadat.
& aptico cario inductu sup poni iubemus.

·lx· Si u ossis iugularis cap ceciderit. manib' comp'mat. et martiaton inm gat. stuppas cu plumaceolo sup ponam'. ligetra ligetur humina. si spa
(q' exierint extra loca sua)
tul. tib. et spine aduenien. extensie locet. et u ossis e egssio. pede t
manu cca tra faciat cpssio. Cuq h factu fuit. sup dicto stetono utat.
et sic cu fascia cingat fortit. et ta diu dimitte donec p se cadat. et si necce
fuit itim ponat. et sic dtam liget. si sine tn aptico ceu dtam iponam'.
ta diu faciat. donec sanus fuit.

·lxi· Coste frangunt. et infus ducunt. et eleuari q'let possit indicare tem o
portet. ad balneu infirmu ducas in loco calo. et anq cu (aquā calidā) infundas plan
tas man' in sco t pice. t mello pungas. et uentosas cu igne apponas. et sic u
cstat infirmitas ipm mdo poni. et sic eleuem. ta diu faciam don eleuari
possit. Cuq h factu fuit. aptico iponamus.

·lxii· Si u os cubiti ceciderit. talit remittamus. sub sufragi ne. i. sub pli
catu cubiti. fascia pone. ita q' inuni iuncta ab infiori pendeat. Medi
co ibi pede tenendo. u sue humu bchiu implicando ab infiori teneat. et sup
dicta habeat cura. et usq ad. x. die collo suspendat. a. x. au die in antea
t f hor etate sic sup dictum mbru moui incipiat. q' si nu iuncta man e
uenit. plano lapide t aliq ei simili bchiu inclinatu ponim'. et manu t pe
de medie desup teneat. et fortit ipmat. fomentando sup dicta cura. ibiq

lxiii. Si u iterbru ceciderit. pes ab aliq (p' tabell ligate)
extrahat. et medie erutq parte u e ossis egssio manib' cpmat. fascia
tn erutq parte posita q' medie ei capta u e infirmitas. pede ipm dodui
abstrahat. don os restituat. Cuq h factu fuit. longa et apla fascia ligetur.
et ut cetera talia curetur.

lxiiii. Si u core capita ceciderit. a supiori t infiori parte abstrahat. et manib' cpma
t. Si in (supi)ori fuit ut scia ligetur. Si u iuxta genu manib' cpmat. et
abstrat. et fascia strti ligetur. et ceu alia curet exceptis tabell.

lxv. Si aut patella ceciderit curat ut cubit. Exceptis his. q' fasciae capita t
circa cubiti ifriora petut. in cura patelle supiora.

lxvi. Si pedis nod' disiungit. ta accurate q' a calcaneo pes ab aliq abstrahat. et
nodu erutq parte ipme manib'. curet au ut cetera.

lxvii. Spasmi ht. iii. spes. eptostonos. eptostonos. tetan'. Eptostonos gce. lat
tenes anteriora. Eptostonos tenes p'tiora. Tetan' totu corp' tene respitat.

Spasm̄ ali' ex inanitione. ali' ex repletione. ali' mortal. al' inmortal.
vn̄ ypocr̄ in afforismis. Spasm̄ ex ellebero mortale. p' uulne ueniens
mortal. Sanguine multo fluente spasm̄ inat. ł singult' fit [mat.] in inmoderata pga
tione spasm̄ a singultu' mat. Cui h' ungentū inuenim'. p' ad balneū du
cat'. ⁊ sudatoriū ingrediat'. balneū tn̄ aq̄ careat' ungento ungat'. ut cū eo
nimiū sudare hāt. q. h̄. laudan. storac cal. Sanguis drāc. Costi. Gal
ban. amoniac. t̄bentin. Eufurbii. Castorei. aloes. mastic. olibani. an̄
ʒ ii. Muscellini. oli sabucini. oli asinini. oli pulegini. oli laurini.
oli de semine lini. butiri. adipe ursini. ⁊ uulpis. oli comunis q. s.
gfice sic. Que s̄ tenda te. ⁊ in subtilissimū puluerem redige. ⁊ sic cū
olis una gmisce. p'ea ū ad lentū igne ut liq̄ fiat pone. deīn cera
adde. ⁊ aliqd int' dentes ut lignū teneat. ut c̄ motū inuolūtari
ū facē nitit'. dentes stringendo linguā min' lede possit. Cuq' h̄ fac
tū fuit. in media aulei aulā ducat'. ⁊ bonū lectū hāt ꝑparatū. ⁊ cū
par' morabit' terin ingrediat'. Cū ū mandibule balnei calore ⁊ un
gento apire incipient. aliud mai' lignū more mutat'. ut sic ꝯscendo
ad p'stinā ualeat puenire opationē. cooꝑiat' ut a frigore capi nō q
at. q̄ si fuit deterius s' fiet. Comedat calā ⁊ sicca. ut allia. cū car
ne bubulina. pīp. cū farina cocta. forte tepidū uinū bibat. ut
febris eū capiat. aq̄ ū minime [bibat] testante ypocrē. Si ū q's inebriat'
fuit repente sine uoce fiat spasmo innato morit'. sine febris acci
piat. ⁊ ad horā s q' cpule soluunt' locut' fuit. ⁊ p'ea subd'. a spasmo
⁊ tetano habito feb' sup ueniens acuta soluit egritudinē. Caueas
tn̄ ut a balneo n̄ exeat donec san' fuit. ⁊ illud facē n̄ cesset.

·lxviii· Flebothamoꝝ gn̄a s̄ tria. Cephalicō. Meson. Epatico.
Cephalic̄. i. anacarsi fiant'. Meson. cataneri. Epatico. anas
tom. Cephalica uena ē illa. q̄ a capite h̄t p'ncipiū. ⁊ porrigit'
sup mētos p' altitudinē b'chii. Meson uena a pulmone h̄t p'nci
piū. ponit' fere in extimo ab ifeou sup altitudinē b'chii a supiori.
S; si anacarsi incā fuit. ūguent in gcauitatē incide. qm̄ si male
incisa fuit. collectionē mātū fac. sanie plena ⁊ spissa inīt. S; si
mediana incā fuit. ūguent anacarsi incide. qm̄ illa int' duas

nervos ponit. et similiter incisa fuit ut glandula tumare fac. humor
ut cartilago tota exit. vel huiusmodi mellitum. et minorum cetrione vel digitorum fac.

.lxix. Cephalica vena incidimus pro capitis cas. et oculorum subfusiones.
Cephalargica pro mania. et epilepsia. Meson vena pro pulmonis cas.
dipsima facientes orthomia. apoforesi plurima facimus. Epatica ve
na incidimus pro epatis dolore vel ftoi. seu pleuresi. et plurimis passionibus. et
malus cav flebotomi apponere & causarum qualitates convenienter. exteriora

lxx. Quare contingit ut in flebotomia ... super sincopatione facimus.
Malfiam. quoniam emissio sanguinis infrigidat. et calor sanguinis fac accessum
ad cerebrum. et malfuit. a gestate. vel cota inclusa isto non sunt habite eu
tu. a cruditate ciborum vel potus. a ex plurima sanguinis emissione.
quoniam sanguis stollat pro ledit. alteri vero vivat. Cuomodo subvenimus in
lipotomia. Si hyemps fuit calidis plantis manus in facie imponendo sub
venimus. Estate vero exfrigidis. Naribusque odorem apponimus. ut est gario
fili. Cinnamomi. Musci. et tal.

.lxxi. Quomodo diligentiam adhibemus flebomato pro incisione vene intum
tis. Oleum tepidum in loco imponimus sicut pro anacolima. i. collectio
hieme calidum. estate vero frigidum. Que si cephalica intumuerit ex toto calido
fovemus. et exemplum diaquilon imponimus. quod et fac ad tumorem et calorem manuum.
atque pedum seu aliorum locorum corporis fit cum solutum cum lentiscino et toto. r. ad in
testinorum dolorem. et inimi incisum. sine contactu intentiolo inductum. et
super portum ad intimum fac. cathoetica vulnera desiccat. replet et ci
catrizat. R. olei veteris ℥. xl. et ij. spume argenti ℥. xxx. et vij. Malve
agrestis. ewisci. fenugreci. lini f. ana ℥ xii. Conficitur sic. Radices et semina
in tribus sextariis aque tribus diebus infusas. tercio vero die lente ad prunas ad me
dietatem decoque. et diligenter cola. precisisque scostis de suco. lib. i. olei ...
misce. et aliquantulum bullire dimitte. deinde spume argenti pulverem
mitte. et spatula indeficienter subige. donec conveniunt decoquatur. Quod si no
lueris scire quando coctum est. attende cum meo apullulas sabre in di sca
... bene est coctum. et cum refrigeratum fuit utili vase conde.

lxxii. Sub meson. blectarum folia trita cum pane et aqua. r. infusa cataplama.
et exemplum diasimithinu ponimus. quod est conveniens viris delicatis carnes

habentib. maxime mulierib. fac optime ad mamillar. tenuit
& uulnera difficult cicatrizantia. patientia loca operient infrigdat.
nouella carne induc. ita conglutinat ut & calore uiso uindicato
cicatr n apparet. R. adipis porcini recentis. ce an. ℥ .ij. olei r.
radicas liliorum aridorum ℥ .vi. Simithii .i. cerusse ℥ .iiii. litargiri. mastic. an.
℥ .ii. conficie sic. Insusinacione aq radices liliorum suaui igne decoque plenter
decoq. ? in amota in mar moreta pila ad modu electuarii te. Cumq dili
gent triui erint olm. r. adde. dein puluem tendor subtilissime
admisce. adulteranu ii cera. ranuga lento igne soluta superfunde. rin
deficient agita. cumq coagulari cepit. gde tutu reserua.

lxxiii. Sed qn emoroida sanare uolueris. ace mel calin rimunge et super po
ne puluem supra dicti donec sanis fuit.

Quod si epatica intumuerit. cali ea uena souem. r epte iterum in
beo qualis. Mellilot. Emopide. Colofon. ce. rolin mirtum. Sanequis
flebotomi incisione. cu cautela max operi debent. Sin. aliq uena pine
sa fuit. ut supra dixim. uino conglutinat. et sanat. io au c cautela fiat.

lxxiiii. Antepasis fit qn ex cetera parte ut qs infirmat. ex prima parte uena
incisa fuit. Splenetica incidi ce minore digiti de manu leua. &
in uena bechi q cubitu prima e incidat. Pleuretica uena ex parte
illa in qua dolor e flebotomanda e. Oculis aut dolentib. ex parte u dolor
lor e cephalica incidit in bra chio.

lxxv. Quecumq u sub ceruicib surgunt passiones eorum cura in sana in bra
chio flebotomet. Que u circa faciem & cap. surgunt passiones eorum curam ce
phalica incidit. Mediana au succurrit utrisq passionib. Sciatice
aut uesice renum passionib. & matris in talo utriusq parte auferend
cviij. Confectio soporis ad operanda chirurgia. fe sanguis.
xvi. R. opii teb. Suci iusquiami. Suci .i. papaueris. codii. Suci mandragore
folii. Suci ede arboris. Suci more. Semi lactuce. Suci .i. cicute. conii.
an. ℥ .i. confice sic. Inuase eneo comisce. oia. et sic in caniculari dieb. et
ibid spongia noua mitte. ut oia coquit ad sole donec in ea oia consu
mant. & cu aliqd chirurgie inecte fuit opari uolueris. una hora infu
sa ad nares don sopno capiat immitte. & sic fac chirurgia. q cu excita
re uolueris. alia spongia aceto acerrimo infusa ad nares frequnt ipone.

¶ Ad infirm u sopri cito puocet ut totu possis incide & no sentiat.
R. cortice ΠΛΡ ϡΖΛΖωΖ϶. ϶ΘΨΤ ΘϡΛΔϡ. ΛΗΘ϶ΨΘϡΥϡ
seminis. ana. ℨ. iij. pista in mortario distempa cu ydor frida.
& p tres dies dimitte stare in umbra. & qn uis incide homine aut
coquere. infunde fronte ab aure ad aure. & pannu lineu suppone.
& unge nares fortit. cu uolueris excitare infunde pannu lineu in
oxi & naribus applica & euigilabit.

It aliud. Marrubii succum in nares mitte. et panem assum cum aceto expresserit.
vel pulverem ellebori albi quod melius est.

lxxvii. Humores sunt .iiii. Sanguis. fleuma. colera rubea et nigra. Ex his fit epilepsia.
oculorum obscuritates. surditas aurium. dentium dolor. superflua caro
in naribus. superflua in gingivis. Nodus et rana. ita uva tumescat. et
emoroide fiunt. et iuncturarum dolor. sciatica in manu pede. que gutta dicitur.
ydropisis accidit. et ut breviter dicam in diversa loca mala parte. Sic itaque
quomodo unumquodque membrum cauterizando curare possimus videamus. Alicui hoc super
veniens epilepsia videlicet chirurgiam talem faciamus. De capite centro
pilis abrasis cum rasorio acutissimo usque ad os carnem incidat in modum
duum. + . et sic cum trepano manibus fricando in medio ossis foramina faciamus.
et spatiunculi undique os elevetur ut ventositas exire valeat. Caveas
tamen ne in tali chirurgia panniculum cerebri ledas. quod si feceris. mortem procul
dubio expectabis. Cumque hoc factum fuerit. serico panno accepto sic superius dicto

lxxviii. Si quis humorum in oculis defluxione patitur. sanetur.
Secunda parte temporum super auriculam ex oblique tamen incidatur spatio in al
titudine. iiii. vel in latitudine. vel quod in venam sectam glutinasse. unco ferro
coquatur. Cum autem cauterizatum fuerit. a prima die usque ad quintam bombacem vitel
li ovi inductam cum duabus oti fiat imponimus. deinde usque ad nonam diem. vel
quamdiu ibi coctura fuerit. saginam abrasum aliquantulum in tum folio. sicut
caulis. quinque minute. imponimus tamen. Sed postquam ignis a loco cadit. die tercio re
moto positorio ubi ventus incubat magnum balneetur. Cumque hoc factum fuerit
stuellos lini duros ad vulneris longitudinem ponimus. desuper autem aliquid sup
dictorum foliorum. super folium plumaceolum. et sic ligetur. Hic in infine mala
caro adeo crescit. unde pulvis corrosivus supradictis utatur. Sciendum est
tamen quod hec talia yemalibus temporibus bis sero et mane. estate vero ter. mane. me
ridie. et sero. curanda sunt. et cum videtur quod male redoleat. si nec adhuc
nervum ire valeat. aqua calida et sapone vel vento non sit. s. loco purato abluat.

lxxix. Si humor aliquis a capite descensum faciat in aurem.
Venam sitam infra auriculam cauterio lato tamen cauto cauterizetur. deinde super
dicta ratione habeat. excepto stuellis. Stuelli enim ibi esse nequeunt.
sed cum sanare nolumus. corrosivum pluribus utatur. adhuc ut aperiat et canalis humor
exire valeat. Utamur eiusdem ad fistulas. propter illum fistularum fit reparatio.

Dum cum fit descensum . et unum medicamen.
LXXX Dentes aliquando dolentes comburuntur sic . s. in mandibular. et iunctio
rotundo calido cauterio cauterizamus. Et adiuvat. R. dactilorum nucleos. Rosas
siccas. Gallam asianam. Quae simul tundantur. et in pixide mitte. et coque ad tertiam
partem. et in ore teneat. tamdiu faciat donec sanus erit.

98 81 Aliquando humor aliquis a capite descendit ad nares et polippum facit. Cui talem
facimus medicinam. Stuellos lini duros unguento supradicto linimus. videlicet
de calce viva. sapone spartarenti. et captello facto naribus per horam unam
intromittimus. Cumque bene factum fuerit. et cum ibi ignis appositus curetur. Et si supradic-
to unguento non deficiat. subtilissimo cauterio incidatur. ac deinde calido ferro
usque ad defitientia ut mali huius cursus auferatur mediantibus veniis
supradictae comburentur venas in temporibus. curatur cum ovi vitello. et ceteris ut supra
diximus. Si vero caro nigra vel livida fuerit. intelligimus quod ex melia nascitur. quae vix
aut numquam curatur. Et adiuvat. Assumitate narium cum planta metiatur manus.
et ubi medius designat digitus. cocturam facimus.

100 82 Aliquando in solum in naribus superflua caro nascitur. verum etiam in gingivis. Cui est cu-
ratio talis. s. cum unco trahe et rasorio incide. caveas tamen ne in mali chirur-
gia sanguis exeat. quod si fuerit consolidativis supradictis fungamur pulveribus.

101 83 Nascitur quandoque sub lingua nodus. talem eximus parte
curam adhibe . Egrum ante ore apto constituas. linguam ab aliquo ligno
fisso ... ne facias. ac nodum cum rasorio incide ex obliquo. et
alingua separare. curetur cera. et lana et cetera.

84 Non solum nodus sub lingua oritur. verum etiam rana. Cui hanc facimus medicinam. R. dra-
gaganti partes duas. salis partem . j. piperis modicum. confice sic. Omnia terantur et cum
melle modico distempera. et sic digito et lane pecia frica tamdiu donec sanus erit.

85 Aliquando humor aliquis uvam distillans inflat. atque prolongat.
Cui . spic. cinam. zz. piretri. piperis. pulveribus factis. et concavo ferro po-
sitis. uvam repleas his stipticis. quibus si stiptica non sufficiant. incisione curetur.
Infirmum ante ore apto constituas. linguamque inferius comprimens unco comprehen-
sam forfice uvam incidatur. deinde fac gargarismum de aceto et aliis stipticis.
Caveas uvam incisam usque ad tres plene nequaquam dormiat. quod si dormierit levi-
ter suffocari poterit. quod tamen si rotunda et crassa fuerit. et colore nigra. incide caute
et. Comedat autem ova gallinacea. ut cortex ibi non fiat.

Videm9 multotiens p infiore secessu sagne emitti. q gci emorrois uo-
86 cant. E magce lat sangs. rois. i. flux9. in emorroida. i. sanguis flux9.
q si fuit: talit expti sum9 curare. p9 purget. r. iii. t. iiii. dieb; qesent.
Cuq; h factu fuit. Mel in ciclamine bullire facias. dein tapsi rad. in uino
optime coctas assume. r ex illo uino loc ablue. postea u aliq panno desic
ca. r sup dictu mel undiq; unge cu in cpenna. Cuq; h factu fuit pul
uem tapsi babasi rad. aloes. mastic. oliban. sup ipm mel sparge. desu
p u bobace poim9 ol sero r mane. de sup dicto bibat uino. ʒ iii. caue
tn ne oi sanari iubeas uleationes testante ypocte. Alicui ab emorro
ids habito. nos ei sanare pcipe. s; tn una dimitte. q si n fecit. in ydro
pe sicci gutte. ta diu faciat don san erit. Caueas ab aceto oib; frigids
87 Alicui digstiua uit erat in epate. unde ydpis seqr. f. r salsis.
A; nulli generi ydropisi n illi qui ab aliq humore cat chirurgia guenire
dicim9 nisi qui int siphac r intestina colligit. .i. leucofleg matia si q's aut abstge uoluit intte
qsidata infirmi. uentimq; c manib; ut. m. ad infiora descendat fortiter
pmat. r ab umbilico infius tb; remissis digitis cute incidim9. dein siphac
cu ferro penet. r p canale aurea t argentea aq abstrhat. Cauend e tn
ne una uice abstrhat tota aqua ne subito in aq emissioe infirm deficiat. sp9
n. cu aq exiens egru debilitat. Canali u extrcta formine panno impleas. desup tn
oui uitellu pons. r dieta qfortatiua r odoufera [illegible] n. debilitata
qsoldari ualeat. Sedo u die soluat. r canale pon[illegible] aq exi
thac. r sic semel in die faciat. Vidi n. qnda cui cu sine iusdatione cet
h factu. illa aq finita subito mortu e. dein siccatis r harena ucat ca
ta. se aliqn melios loco decoctioe fungim. qd p9 curam9 ut certa.
s; qm diu igne in loco e harena n frequtet.
88 Alicui bchiu dolenti. t cubitu sine aliq ca extinseca. tale faciam chi
rurgia. sub humo u fons ee dr. rotudo r cato ferro medet. Cu
u neve fuit. stuellu ce iponim9. Cuq; h factu fuit. sup dicta cura
aptum habeat omnino.
89 Man9 alicui dolenti iuxta man9 nodu u fontana nucupatur cu
qburim9. r p9 tt sup dicta curatioe dixim9. ei adhibeat.
Si dolor t tumor alicui in gingiuis heserit. in loco u artia in auribus
tangit. rotundo ferro r cato uena qburim9. r sup dicta curatione

ceu manus et cubiti curamus. excepto si fuerit ibi minime potest [poni] ligari enim

90 Quibus sciatica supervenerit [passio] culpa interiorum. … non possit.
scilicet ex defluente humore inter vertebrum de suo loco [sit] remotum. et quod dolor
in nates et renes. unco superdicto ferro comburimus. que superdicta curemus causa.
Sciendum tamen est quod sciatica passio duobus modis accidit. Culpa interiorum. scilicet ex-
teriorum. inter humorum decurrentium. quod si humorum accidit causa. quod vertebrum de loco suo exi-
erit. ideoque suo loco restitui non posse. exteriorum culpa casus quod bene curare experti
sumus. limonito uno sic habeat. Siue multo tempore. minime.

91 Alicui crus. vel pes. causa interiorum dolet. sub genuculo vel fontanella dicitur ro-
tundo et cauto ferro medetur.

92 Siquis ponderosus fuerit tali condicione quod intestinis minime intestina des-
censum fecissent. Si in pectine quasi apta fuerit. taliter ex utraque parte medi-
sum experti. Intestina prius intromittimus. deinde vel apta est nervum vel testiculi adhe-
ret. ex utraque parte rotundo et acuto cauterio cauto tamen debemus elevatis pedi-
bus curare. Cumque hoc factum fuerit. lectum preparatum habeat. a pedibus plus elevatum
quam a capite. deinde illuc suaviter ducatur. et supinus locetur. ne quoque ipse vadat. sed ab
aliis ducatur quasi cadaver feratur. et usque ad .x. diem sic inbibendo vel incomedendo
volvatur in aliquo latere. Comedat autem leve cibum. ut uva gallinacea et
ex his par. vel una panis salernitani medietate. quoniam intestina ad …
… [super] sui bechui elevatum qui comede voluit iaceat.
acquiri … et superdicta cura usque ad .[x]. diem habeat. Peractis
ad balneum … vel equitando ducatur. et usque ad .iiii. mensem labore [non] prohibeat.

93 Si vero insuper … a iacuerit. tali
operamur chirurgia ut supra diximus. pedibus elevatis locetur. et testi-
culi ab inferiori. ita quod exeat ipse testiculus. tamen quo facto duobus digitis accipia-
tur. et inter unguibus elevando usque ad pectinem ab ipso intestino adducatur.
deinde superius cum magna acu suatur. atque spacio forti ligetur. ut illius capita
inmunum iuncta deforis pendeat. his operatis parum inferius vel ligatura sit ita
manserit. ferro sic cauto ipsum testiculum ab intestino scindatur. et tunc demum
in ad lectum ducatur. et ut diximus tota superdicta cura adhibeatur. Et cauta-
ro pendida. ac combusta a loco cadet. … circa .vii. vel .ix. die. ipsum
spacium a loco deponimus. Cum tamen inbiberit extractionem ut supra diximus. a casti-
tionem quis pati noluit. ut intus remittere valeat indicemus.

94 Ingenium talem facimus. formam in tufo ad clipei modum. in medio cuius foramen facimus. et
plumbum liquefactum super aspergimus. ut formam illam suscipiat. et cum refrigera-
tum fuerit ab illo intra ponere. deinde cum malleo obtundendo subtiliter ac for-
titer ut ad hoc quod necesse est perducatur. vel excudatur. postea vero inter .ii. bendas ad mo-
dum fonde suatur. Cumque hoc factum fuerit. predictum emplastrum .s. apticon ceroin-
ductum ad formam predictam clipei factum imponimus. et sic super dictas bendas
ut una illarum ab inferiori pendeat. videlicet retro pariates vadat. et ille
capita renibus ligentur. Cum dormierit auferatur. Mane vero imponatur.

95 in Sudhoff p. 146

¶. Unguentum album ad flegma salsum. Rx. ceruse ʒ ii. litargiri ʒ ii.
olibani ʒ iii. mastic ʒ iii. unaquaque species per se pulverizetur. pulvis
ceruse cum oleo pauco distemperetur. addatur litargirum. deinde mastix
et olibanum cum pistello semper agitando. paulatim ponatur aqua rosacea
et tamdiu ducatur quod nec multum spissum nec multum liquidum fiat.

HVG ƺZƺ HXC inextinguibile ꝑƺv ZAV. R. Sulfur uiuum. et tartarum sarcocolla. et colofonia. sal tostum. olium petroleum. et olium commune. hec simul fac bullire. et inpone stupam. vel lichinem. et incende. et si uis extinguere per cinerem ... per urinam et acetum extinguitur.

puluis ad super ducendum coreum calinibus. R. litargiri. mirre. olibani. antimonii. aloes. ana. ʒ. i. sarcocolle. ceruse. cathimie. argenti. colophonie. gallarum. et aristologie rotunde combuste. farine fabarum. ana. ʒ. s. aluminis. radicis yrcis. mandragore. camphore. ana. ʒ. i. sanguis draconis. boli. mumie. ana. ʒ. s. puluerizentur subtilissime admodum alcohol

Ad urinam claram faciendam ... ʒ lb. s. Cinamomi lb. s. piperis nigri ʒ duas. piperis lon[gi] ... [car]iofilarum ʒ ii. Galange ʒ iii. grana paradisi ʒ s. Sinciperis ... ʒ s macis ʒ s. folii ʒ s. Cardamomi ʒ s. Cubebe ... ʒ Spice nardi ʒ s ysopi ʒ s. Croci ʒ. i.

Cura farsum equi quod primus vulgariter dicatur qui radit inter cutem et carnem. Accipe equum per dextra aure cum dextra manu ante ortum solis et hoc fac tribus diebus summo mane et dic sibi in aurem. Quando dominus noster ihesus xpistus natus fuit. bene natus fuit. hoc quod dixit uerum dixit. hoc quod fecit bene fecit. beatus dominus deus. Postea dic pater noster pro eo et aue maria. et postea dic. sic credo quod equus iste sanetur ab hac infirmitate farsi et cuiuscumque coloris sit iste color notetur et hoc totum dicatur sibi ter in aurem his tribus diebus et tene equum contra ter post solem.

Puluis R. Cinamomi ʒ ii galange ʒ s Cariofilarum Cubebe macis ʒ ii. Satirionum ʒ iii. Cruci ʒ ii Zinziberis ʒ s. cum zucaro fiat